

แนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต ๑

โดย

ว่าที่ พันตรี สุรเดช รอดจินดา

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต ๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารแนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต ๑ เล่มนี้ รวบรวมและจัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต ๑ ซึ่งผู้รวบรวม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานลูกเสือ พร้อมทั้งส่งแบบสำรวจไปยังผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อสำรวจข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการดำเนินงานบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต ๑ รวมทั้งความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับลูกเสือ ซึ่งได้สรุปสาระความ ต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ๑) ด้านนโยบายลูกเสือ ๒) ด้านการขอจัดตั้งกอง และผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ๓) ด้านการเงินลูกเสือ ๔) ด้านแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ๕) ด้าน กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม ๖) ด้านพิธีการลูกเสือ ดังนั้น ผู้รวบรวมจึงได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อ เอื้ออำนวยความสะดวกแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด โดยมุ่งหวังเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดได้รับความรู้ ในด้านต่าง ๆ และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารดังกล่าวจะ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกระดับใช้เป็นแนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือใน สถานศึกษาต่อไป

ขอขอบคุณ ท่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต ๑ นายกสมาคม ลูกเสือจังหวัดน่าน ผู้แทนคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดน่าน ผู้ทรงคุณวุฒิลูกเสือ ดร.สุเวช กลัษศรี ผู้อำนวยการกลุ่ม นิเทศฯ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด และวิทยากรจากสมาคมลูกเสือจังหวัดน่านที่ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ รวมทั้งแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทางเว็บไซต์ เจ้าหน้าที่ลูกเสือสังกัดสำนักคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติทุก ๆ ท่าน จึงหวังว่าเอกสารเล่มนี้จะมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เจ้าหน้าที่ลูกเสือทุก ท่าน หากมีข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าขอน้อมรับข้อเสนอแนะจากท่านด้วยความยินดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ พันตรี สุรเดช รอดจินดา

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต ๑

สารบัญ

หน้า

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง.....	ค
สารบัญภาพ.....	ง
๑) ด้านนโยบายลูกเสือ.....	๑
ค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ	๓
มาตรการและแนวทางยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน	
และการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา.....	๔
แนวทางในการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน	
และการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา.....	๕
แนวทางการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือ	
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	๖
แนวปฏิบัติการสอนและการสอบเพื่อประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ.....	๘
การกำเนิดกิจการลูกเสือ.....	๑๐
๒) ด้านการขอจัดตั้งกองและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ.....	๑๕
การขออนุมัติตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ.....	๑๗
๓) ด้านการเงินลูกเสือ	๒๐
การเงินเนตรนารี.....	๒๓
๔) ด้านแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา.....	๒๗
แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง	
การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑.....	๒๗
หลักสูตรลูกเสือ เนตรนารี.....	๓๕
วินัยเนตรนารี.....	๔๒
วินัยลูกเสือ.....	๔๓
๕) ด้านกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม	๔๔
๖) ด้านพิธีการลูกเสือ.....	๔๗
พิธีการต่าง ๆ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ	
ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๙.....	๔๗
พิธีการลูกเสือสำรอง	๔๘
การทำแกรนด์ฮาวล์.....	๔๘
พิธีเปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง.....	๔๙
พิธีปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง.....	๕๐
พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสำรอง.....	๕๑
พิธีส่งลูกเสือสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญ.....	๕๓
พิธีการของลูกเสือสามัญ.....	๕๔

สารบัญ

หน้า

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญ.....	๕๔
พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่.....	๕๕
พิธีส่งลูกเสือสามัญไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	๕๖
การถวายราชสดุดีพระบรมรูปรัชกาลที่ ๖.....	๕๖
ลำดับขั้นตอนการชุมนุมรอบกองไฟ.....	๕๗
บทบาทหน้าที่ของพิธีกร.....	๕๘
คำกล่าวเปิดการประชุมรอบกองไฟ.....	๕๙
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	๖๐
แนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต ๑	๖๑
บรรณานุกรม.....	๖๖

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงโครงสร้างเวลาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	๓๐
ตารางที่ ๒ แสดงหลักสูตรลูกเสือสำรอง (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓).....	๓๕
ตารางที่ ๓ แสดงหลักสูตรลูกเสือสามัญ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖).....	๓๖
ตารางที่ ๔ แสดงหลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓).....	๓๗
ตารางที่ ๕ แสดงเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ.....	๔๐

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑ แสดงแผนภาพแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	๓๑
--	----

ด้านนโยบายลูกเสือ

แนวทางการพัฒนากิจการลูกเสือ

พล.อ.ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ หรือแนวทางการพัฒนากิจการลูกเสือร่วมกับนายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์ ประธานคณะกรรมการทำงานศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมลูกเสือไทย คณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) และคณะ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม MOC โดยมี พล.อ.ฉัตรพงษ์ เพราแก้ว เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ, นายชัยยศ อิ่มสุวรรณ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, นายเดช วรเจริญศรี ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เข้าร่วมหารือ

นายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์ ประธานคณะกรรมการทำงานศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมลูกเสือไทย กล่าวรายงานสรุปเกี่ยวกับกิจการลูกเสือไทยในปัจจุบัน สาระสำคัญดังนี้

ลักษณะของกิจการลูกเสือ แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) ลูกเสือภาคบังคับ (Compulsory) คือ ลูกเสือในโรงเรียนที่มีอยู่จำนวน ๗ ล้านคน ประกอบด้วย ลูกเสือสำรอง (๘-๑๑ ปี) ลูกเสือสามัญ (๑๑-๑๖ ปี) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (๑๔-๑๘ ปี) และลูกเสือวิสามัญ (๑๖-๒๕ ปี)

๒) ลูกเสืออาสาสมัคร (Voluntary) คือ ลูกเสือที่อยู่นอกโรงเรียนจำนวน ๗.๔ ล้านคน ประกอบด้วย ลูกเสืออาสาสมัครที่อยู่ในกองลูกเสือนอกโรงเรียน สโมสรลูกเสือและอาสาสมัครลูกเสือ และลูกเสือชุมชน ได้แก่ ลูกเสือชาวบ้าน สมาคมสโมสรลูกเสือจังหวัด ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศกว่า ๗ ล้านคน

ผลการดำเนินกิจการลูกเสือ ที่ผ่านมายังไม่มีความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากหลายปัจจัย อาทิ

- กิจกรรมของลูกเสือ ไม่มีความโดดเด่นและไม่เป็นที่นิยม
- หลักสูตร ไม่มีการพัฒนาให้มีความทันสมัย และไม่นำหลักสูตรที่ดีๆ มาปรับใช้ เช่น หลักสูตรของประเทศญี่ปุ่น
- บุคลากร ไม่มีผู้บริหารระดับสูง (CEO) มาบริหารงานแบบเต็มเวลา ในส่วนของบุคลากรลูกเสือไม่ได้รับการพัฒนาและไม่มีระบบฐานข้อมูลรองรับ
- การบริหารทรัพย์สิน ไม่มีการแสดงบัญชีทรัพย์สินและงบดุลที่สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนไม่มีการพัฒนาทรัพย์สิน/สิทธิประโยชน์ของลูกเสือให้เกิดเป็นรายได้ โดยเฉพาะค่ายลูกเสือที่มีอยู่ทั่วประเทศรวม ๑๓๓ ค่าย แต่ได้รับการพัฒนาให้สามารถใช้งานได้ดีเพียง ๙ แห่ง โดยในจำนวนนี้มีเพียง ๕ แห่งเท่านั้นที่สามารถสร้างบริหารกิจการให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

แนวทางการแก้ไขปัญหา แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ

๑) ระดับนโยบาย

- จัดให้มีการประชุมสภาลูกเสือไทย โดยขอให้นายกรัฐมนตรีในฐานะสภานายกของสภาลูกเสือไทย กำหนดจัดการประชุมสภาลูกเสือไทยและให้กรรมการสภาเข้าร่วมประชุมอย่างพร้อมเพรียง พร้อมมอบนโยบายใช้กิจการลูกเสือเป็นเครื่องมือในการปลูกจิตสำนึกในเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป

- ปรับปรุงคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะประธานกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ปรับปรุงคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๕ คน ให้สอดคล้องกับภารกิจที่ดูแลรับผิดชอบ และจัดให้มีการประชุมอย่างต่อเนื่องเดือนละครั้งหรือ ๒ เดือนครั้ง

๒) ระดับปฏิบัติการ

- สรรหา CEO มาเป็นเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติแบบเต็มเวลา โดยสรรหามาจากผู้บริหารตำแหน่งรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ระดับอธิบดีขึ้นไป หรือบุคคลจากภายนอก ที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเห็นชอบ ซึ่งขอให้มีคุณสมบัติ ๕ เก่ง-ดีเป็นอย่างน้อย กล่าวคือ เก่งกิจการลูกเสือ-การตลาด-การเงิน-การบริหาร-การสื่อสารหลายภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษต้องสื่อสารได้ดี และขอให้มีจิตสาธารณะ-มีวินัย-รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์-มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์-มีบุคลิกภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ดี โดยให้ค่าตอบแทนในระดับที่สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบ

- กำหนดให้มีลูกเสือจังหวัดในสำนักงานลูกเสือจังหวัด ๗๗ จังหวัด ๆ ละ ๑-๓ คน เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ว่าราชการจังหวัดในการดำเนินกิจการลูกเสือระดับพื้นที่ทั่วประเทศ โดยในอนาคตอาจจัดตั้งให้มีสำนักงานลูกเสืออำเภอต่อไป

- ปรับปรุงโครงสร้าง โดยให้มีคณะกรรมการบริหารและคณะอนุกรรมการตรวจสอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และให้เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ทำหน้าที่บริหารงานสำนักงานลูกเสือแห่งชาติพร้อมทั้งปรับปรุงโครงสร้างภายใน ประกอบด้วย ๔ ฝ่ายหลัก ได้แก่ ฝ่ายค่ายลูกเสือ รายได้และสิทธิประโยชน์ ฝ่ายหลักสูตรและกิจกรรม ฝ่ายกิจการลูกเสือระหว่างประเทศ และฝ่ายบริหาร

- แสดงบัญชีทรัพย์สินและงบบุล ขอให้มีการจัดทำบัญชีทรัพย์สินและงบบุลของสำนักงานลูกเสือแห่งชาตินำมาแสดงให้กรรมการตรวจสอบด้วย

ในการนี้ ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนากิจการของลูกเสือในช่วงปี ๒๕๖๐-๒๕๖๓ เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล จำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อเป็นทุนเริ่มต้นในการดำเนินงานพัฒนาค่ายและสินค้าของลูกเสือนำไปสู่รายได้ที่เพิ่มขึ้น อาทิ ค่าเช่าค่ายลูกเสือ/โรงแรมลูกเสือ, สิทธิประโยชน์จากเครื่องหมายลิขสิทธิ์ ตราสัญลักษณ์กิจกรรมสำคัญ, ธุรกิจค้าส่ง/ปลีกสินค้าลิขสิทธิ์ นอกจากนี้จะได้หาผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งการเก็บค่าธรรมเนียมจากค่ายลูกเสือเอกชนที่เปิดให้บริการในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องมีมาตรฐานตามที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติกำหนด และการปรับสัญญาเช่า/ค่าบริการจากทรัพย์สินของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติด้วย

พล.อ.ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวแสดงความเห็นเกี่ยวกับการใช้กิจการลูกเสือในการปลูกฝังให้ผู้เรียนในระดับต่าง ๆ มีจิตสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับการที่รัฐบาลมอบให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินนโยบายพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต จึงได้ประกาศนโยบายให้มีการปลูกฝัง “การให้” ให้กับเด็ก ๆ โดยได้มอบให้ผู้บริหารองค์กรหลักจัดทำแผนการจัดกิจกรรมปลูกฝังผู้เรียนในทุกระดับให้รู้จัก “การให้ เพื่อแบ่งปัน” ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยจะต้องเลือกกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยและมีการขับเคลื่อนพร้อมกันทั้งระบบต่อไป

ในส่วนของการสรรหา CEO เพื่อทำงานแบบเต็มเวลา จะต้องให้ความสำคัญกับการออกแบบคุณลักษณะของผู้ที่จะมาทำหน้าที่บริหาร พร้อมสร้างกลไกการทำงานให้มีอำนาจหน้าที่ชัดเจน สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างราบรื่น รวมทั้งบริหารกิจการลูกเสือทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้ ได้เน้นย้ำถึงลิขสิทธิ์เครื่องหมายหรือตราสัญลักษณ์กิจกรรมสำคัญของลูกเสือ ซึ่งได้มอบนโยบายเกี่ยวกับการขอความร่วมมือกับผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ไปแล้ว โดยขอให้องค์การค้ำของ สกสค.ดำเนินการให้ถูกต้องเพื่อประโยชน์ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก และควรจัดให้มีระบบกระจายสินค้าไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ให้ดี เพื่อเป็นการส่งเสริมให้โรงเรียนมาสั่งซื้อสินค้าจากองค์การค้ำของ สกสค. โดยตรงมากขึ้น

ทั้งนี้ รมว.ศึกษาธิการ ได้มอบให้คณะทำงานไปปรับปรุงแก้ไขแผนการพัฒนากิจการลูกเสือตามแนวทางของอริยสัจ ๔ ได้แก่ ทุกข์-สภาพปัญหา, สมุทัย-สาเหตุของปัญหา, นิโรธ-วิธีการแก้ปัญหา, มรรค-แนว

ปฏิบัติ และให้นำกลับมาเสนออีกครั้ง เพื่อจะได้ร่วมกันพิจารณาให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ ตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

๑. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
๓. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
๔. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม
๕. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
๖. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
๗. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
๘. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
๙. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๑๐. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
๑๑. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
๑๒. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง โดยต้องสร้างคนในชาติให้มีค่านิยมไทย ๑๒ ประการ "สพฐ. รับลูก คสช.สร้างค่านิยมคนไทยใหม่" ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) เปิดเผยภายหลังการประชุมผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ว่า...ที่ประชุมได้หารือถึงการสร้างค่านิยมหลักของคนไทยตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง โดยต้องสร้างคนในชาติให้มีค่านิยมไทย ๑๒ ประการ ซึ่ง สพฐ. จะนำหลักการดังกล่าวมาขยายผล โดยได้เตรียมเผยแพร่เรื่องดังกล่าวไปสู่สถานศึกษาด้วยการบรรจุไว้ในหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง พร้อมกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างเด็กและเยาวชนในเรื่องนี้อย่างจริงจัง "สพฐ. ได้มีการวิเคราะห์ค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ พบว่า หลักสูตรของ สพฐ. ก็มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ ๘ ข้อ ประกอบด้วย มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ โดยทั้งหมดได้บรรจุไว้ในหลักสูตรอยู่แล้ว ส่วนที่ คสช. กำหนดค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ก็ถือว่าครอบคลุมคุณลักษณะของ สพฐ.แล้ว และการผลักดันเรื่องนี้ก็คงไม่ใช่แค่ภาคการศึกษาเพียงฝ่ายเดียว แต่สังคมทุกภาคส่วนต้องร่วมกันทำ โดยเฉพาะการเริ่มต้นจากครอบครัวที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน" เลขาธิการ กพฐ. กล่าว.

มาตรการและแนวทางยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

ด้วยคณะรักษาความสงบและเรียบร้อยแห่งชาติ ได้มีนโยบายในการสร้างค่านิยมของคนไทย ๑๒ ประการ ซึ่งเป็นค่านิยมที่สอดคล้องในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียน ๘ ประการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้นำเพื่อประโยชน์จะเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างค่านิยมของคนไทย ๑๒ ประการเป็นอย่างดี เพราะกิจกรรมลูกเสือมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า อีกทั้งกิจกรรมลูกเสือยังเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็แนวทางในการช่วยแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนได้ หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินกิจกรรมลูกเสือ คือ สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้มีแผนงาน มาตรการและแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานยกระดับคุณภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานจึงมีมาตรการและแนวทางในการดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ให้สถานศึกษาทุกแห่งถือว่า กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้นำเพื่อประโยชน์ เป็นกิจกรรมหลักในการพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ

๒. ให้สถานศึกษาทุกแห่ง จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/ฝึกอบรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้นำเพื่อประโยชน์ ตามหลักการที่กำหนดในหลักสูตร และส่งเสริมการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

๓. ให้สถานศึกษาทุกแห่ง จัดระบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้นำเพื่อประโยชน์ และจัดสรรงบประมาณจากเงินอุดหนุน เงินบริจาคและเงินสมทบอื่น ๆ พร้อมทั้งจัดหาสื่อ อุปกรณ์ให้พร้อมเพื่อดำเนินกิจกรรม

๔. ให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีกิจกรรมการปฏิบัติจริงตามอุดมการณ์และหลักการของลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้นำเพื่อประโยชน์ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมความจงรักภักดี ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาธิปไตย ความสามัคคีปรองดอง การเสริมสร้างทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม และบำเพ็ญประโยชน์

๕. ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และรองผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน ผ่านการฝึกอบรมบุคลากรทางการลูกเสือขั้นความรู้ขั้นสูง และได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านการฝึกอบรมและมีวุฒิทางลูกเสือ ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๓

๖. ให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้นำเพื่อประโยชน์ ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

๗. ให้สถานศึกษาทุกแห่งสนับสนุน ส่งเสริมให้ขวัญกำลังใจแก่บุคลากรทางการลูกเสือ และลูกเสือ

แนวทางในการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

๑. สถานศึกษาต้องกำหนดนโยบาย แนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้บำเพ็ญประโยชน์ ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ

๒. ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความตระหนักในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ให้แก่ ครู บุคลากรในสถานศึกษา และให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ แต่งเครื่องแบบลูกเสือ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ลูกเสือในสถานศึกษา

๓. สถานศึกษาต้องจัดทำโครงสร้างการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา

๔. สถานศึกษาต้องจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการลูกเสือ ให้เป็นปัจจุบัน อย่างถูกต้องและทันสมัย

๕. สถานศึกษาต้องจัดตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ ให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และจัดให้มีห้อง/มุม/แหล่งเรียนรู้ทางการลูกเสือในสถานศึกษา

๖. ผู้บริหารสถานศึกษา และรองผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน ผ่านการฝึกอบรมบุคลากรทางการลูกเสือ ขั้นความรู้ขั้นสูงและได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ และได้รับการแต่งตั้งให้มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน และรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

๗. ครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านการฝึกอบรม มีวุฒิทางลูกเสือและได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๓

๘. สถานศึกษาต้องจัดทำแผนงาน/โครงการ ในการดำเนินงานทางลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานให้เหมาะสม

๙. สถานศึกษาต้องจัดทำกำหนดการฝึกอบรม และแผนการฝึกอบรมตลอดปีการศึกษาทุกระดับให้ครบถ้วน

๑๐. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ ต้องจัดกิจกรรมตามกำหนดการฝึกอบรม แผนการฝึกอบรม ตลอดจนดำเนินการวัดประเมินผล และรายงานผลให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

๑๑. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ ต้องจัดให้มีและใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และจำเป็นในการฝึกอบรม

๑๒. สถานศึกษาต้องจัดให้มีเอกสาร หลักสูตร คู่มือการปฏิบัติงาน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

๑๓. สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และจิตสาธารณะ กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมือง ตามคำปฏิญาณและกฎลูกเสือ และกิจกรรมโครงการเพื่อเสริมสร้างค่านิยมหลักของ คนไทย ๑๒ ประการ ปีละไม่น้อยกว่า ๖ กิจกรรม

๑๔. สถานศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมเดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรม ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ ในสถานศึกษา หรือค่ายลูกเสือตามหลักสูตร ของลูกเสือแต่ละประเภท โดยใช้บุคลากร

ทางการลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ และบุคลากรของสถานศึกษา หรือใช้วิทยากรที่มีความชำนาญเฉพาะทาง

๑๕. ให้สถานศึกษาจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้บำเพ็ญประโยชน์ภายในสถานศึกษา โดยให้มีแผนการนิเทศ เครื่องมือ และกำหนดผู้นิเทศไว้อย่างชัดเจน และจัดทำรายงานประจำปี ต่อผู้บังคับบัญชา/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามลำดับ

๑๖. ให้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม และสนับสนุนให้ขวัญกำลังใจแก่บุคลากรทางการลูกเสือ และลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด สมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ในสถานศึกษา

๑๗. สำหรับสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมยุวกาชาด และหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ให้ดำเนินการตามมาตรการและแนวทางดังกล่าวข้างต้นโดยอนุโลม

แนวทางการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. การจัดโครงสร้างลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา ให้ถูกต้อง ชัดเจนตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบด้วย

๑.๑ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

๑.๒ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่ อย่างน้อย ๒ ครั้ง/ปี

๑.๓ ดำเนินการแต่งตั้งผู้ตรวจการฝ่ายต่าง ๆ ทั้งนี้อาจแต่งตั้งอนุกรรมการในคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่ ตามความเหมาะสม

๑.๔ มอบหมายให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานลูกเสือ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ

๒. การวางแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี

๒.๑ จัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปีทางด้านลูกเสือ

๒.๒ จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ และการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๓ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ อบรมทบทวน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๒.๔ จัดให้มีการชุมนุมลูกเสือระดับเขตพื้นที่ ตามความเหมาะสม

๒.๕ ระดมทรัพยากร หรือหาแหล่งงบประมาณในการพัฒนางานลูกเสือ การพัฒนาค่ายลูกเสือในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

๒.๖ สรุปรายงานโครงการตามแผนที่กำหนด เพื่อรายงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. การนิเทศ กำกับติดตาม งานลูกเสือ

๓.๑ มอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ รับผิดชอบการนิเทศงานลูกเสืออย่างชัดเจน

๓.๒ จัดทำแผนการนิเทศ เครื่องมือ และดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามมาตรการ และแนวทางการดำเนินงานตามมาตรการ และแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

๓.๓ แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านลูกเสือ เพื่อนิเทศ กำกับติดตามการจัดการเรียน การสอนด้านลูกเสือของสถานศึกษา

๓.๔ กำกับดูแลสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง จัดการเรียนการสอนลูกเสือให้ดำเนินไปตามหลักสูตร ทุกระดับชั้น

๓.๕ กำกับ ดูแล การอนุญาตเข้าค่ายพักแรมและการสอบวิชาพิเศษลูกเสือในสถานศึกษา ให้เป็นไป ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติฯ วิธีการและกระบวนการทางการลูกเสืออย่างเคร่งครัด

๓.๖ ให้มีการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๔. การพัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ

๔.๑ สำรวจคุณวุฒิทางการลูกเสือของบุคลากรทางการลูกเสือในสังกัด

๔.๒ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการ ลูกเสือได้รับการพัฒนาคุณวุฒิทางการลูกเสือ โดยได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตร เป็นอย่างน้อย

๔.๓ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการ สร้างค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยเร่งด่วน

๕. การยกย่องเชิดชูเกียรติ

๕.๑ กำหนดให้มีการคัดเลือกสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน ลูกเสือและบุคลากรทางการลูกเสือ เพื่อรับรางวัลเชิดชูเกียรติ

๕.๒ ส่งเสริม สนับสนุนให้ความก้าวหน้าในวิชาชีพ แก่ผู้ปฏิบัติงานลูกเสือ

๕.๓ พิจารณาจัดสรรโควตาการเลื่อนขั้นเงินเดือน เป็นกรณีพิเศษให้แก่ผู้ที่มีผลงานด้านลูกเสือ

ดีเด่น

๖. การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านลูกเสือ

๖.๑ จัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน

๖.๒ จัดให้มีเว็บไซต์ (Website) ทางการลูกเสือ

๖.๓ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ งานลูกเสือผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร Social

Network

หมายเหตุ

คำว่า “ลูกเสือ” หมายถึง เนตรนารี ยุวกาชาดและสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์

คำว่า “วุฒิบัตร” หมายความว่า วุฒิทางการลูกเสือ

คำว่า “ยุวกาชาด” หมายถึง ผู้บริหารหรือผู้นำที่การฝึกอบรมตามหลักสูตร

แนวปฏิบัติการสอนและการสอบเพื่อระดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ

ประเภท	คุณสมบัติ	ขั้นตอนการดำเนินงาน						หมายเหตุ
		๑	๒	๓	๔	๕	๖	
<p>สำรอง</p> <p>- ลูกเสือ เนตรนารี</p> <p>- คณะกรรมการ สอบวิชาพิเศษ</p>	<p>- ได้สอบผ่านดาวดวงที่ ๓</p> <p>- ผ่านพิธีเข้าประจำกอง</p> <p>- ได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ ๒ ท่อน ประเภทลูกเสือสำรองเป็นหัวหน้า</p> <p>- ผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรองชั้นความรู้เบื้องต้น เป็นผู้ช่วย</p>	<p>- ขออนุมัติโครงการสอบวิชาพิเศษ โดยกำหนดวัน เดือน ปี ที่จะทำการสอบ และสถานที่สอบไปยังสำนักงานลูกเสือจังหวัด</p> <p>- แจ้งวิชาที่จะสอบทุกวิชาการสอบพร้อมคุณสมบัติทางลูกเสือ หัวหน้ากรรมการ แต่ละวิชาต้องได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์สองท่อน ประเภทสำรอง ส่วนกรรมการผู้ช่วยต้องผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรองชั้นความรู้เบื้องต้น</p>	<p>- ขออนุญาตสอบวิชาพิเศษจากสำนักงานลูกเสือจังหวัดล่วงหน้าก่อนสอบอย่างน้อย ๗ วัน</p>	<p>- ได้รับหนังสือตอบอนุญาตจากสำนักงานลูกเสือจังหวัด</p>	<p>- ดำเนินการจัดสอบตามกำหนดวัน เดือน ปีที่กำหนด</p>	<p>- เมื่อเสร็จสิ้นการสอบแล้วให้สถานศึกษา รายงานผลการสอบโดยส่งหลักฐานประกอบการอนุมัติ ดังนี้</p> <p>๑. รายชื่อลูกเสือ/เนตรนารีที่เข้าสอบ จำนวน ๒ ชุด โดยมีประธานกรรมการสอบและกรรมการลงชื่อรับรองร่วมกันอย่างน้อย ๓ คน</p> <p>๒. ส่งข้อสอบภาคทฤษฎีของทุกวิชา(อย่างน้อยวิชาละ ๒๐ ข้อ)</p> <p>๓. ส่งข้อสอบภาคปฏิบัติของทุกวิชา</p>	<p>-เมื่อได้รับอนุมัติผลการสอบแล้วให้ทำเรื่องขออนุญาตซื้อเครื่องหมายวิชาพิเศษตามที่ได้สอบได้</p> <p>เพื่อจะได้ออกหนังสืออนุญาตนำไปติดต่อซื้อเครื่องหมายวิชาพิเศษที่ร้านลูกเสือหรือร้านค้าขอองค์การค้ำครุสภาต่อไป</p> <p>-หลักฐานการสอบจะต้องแสดงไว้ใน ลส.๖ ทะเบียนกองลูกเสือสำรองเพื่อเป็นหลักฐานการสอบได้</p>	<p>ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๙ ข้อ ๑๔๓ (๒) (๓)</p>

แนวปฏิบัติการสอนและการสอบเพื่อระดับเครื่องหมายวิชาชีพ

ประเภท	คุณสมบัติ	ขั้นตอนการดำเนินงาน						หมายเหตุ
		๑	๒	๓	๔	๕	๖	
<p>สามัญ</p> <p>- ลูกเสือ</p> <p>เนตรนารี</p> <p>- คณะกรรมการ</p> <p>สอบวิชาชีพ</p>	<p>- สอบได้</p> <p>เครื่องหมาย</p> <p>ลูกเสือตรี</p> <p>-ผ่านพิธีเข้า</p> <p>ประจำกอง</p> <p>- ได้รับ</p> <p>เครื่องหมายวูด</p> <p>แบดจ์ ๒ ท่อน</p> <p>ประเภทสามัญ</p> <p>เป็นหัวหน้า</p> <p>- ผ่านการ</p> <p>ฝึกอบรมผู้กำกับ</p> <p>ลูกเสือสามัญชั้น</p> <p>ความรู้เบื้องต้น</p> <p>เป็นผู้ช่วย</p>	<p>- ขออนุมัติโครงการสอบ</p> <p>วิชาชีพ โดยกำหนดวัน</p> <p>เดือน ปี ที่จะทำการสอบ</p> <p>และสถานที่สอบไปยัง</p> <p>สำนักงานลูกเสือจังหวัด</p> <p>- แจ้งวิชาที่จะสอบทุกวิชา</p> <p>- แจ้งรายชื่อคณะกรรมการ</p> <p>การสอบพร้อมคุณวุฒิทาง</p> <p>ลูกเสือ หัวหน้ากรรมการ</p> <p>แต่ละวิชาต้องได้รับ</p> <p>เครื่องหมายวูดแบดจ์สอง</p> <p>ท่อน ประเภทสามัญ ส่วน</p> <p>กรรมการผู้ช่วยต้องผ่าน</p> <p>การฝึกอบรมผู้กำกับ</p> <p>ลูกเสือสามัญชั้นความรู้</p> <p>เบื้องต้น</p>	<p>- ขออนุญาต</p> <p>สอบวิชาชีพ</p> <p>จากสำนักงาน</p> <p>ลูกเสือจังหวัด</p> <p>ล่วงหน้าก่อน</p> <p>สอบอย่างน้อย</p> <p>๗ วัน</p>	<p>- ได้รับหนังสือ</p> <p>ตอบอนุญาต</p> <p>จากสำนักงาน</p> <p>ลูกเสือจังหวัด</p>	<p>- ดำเนินการ</p> <p>จัดสอบตาม</p> <p>กำหนดวัน</p> <p>เดือน ปีที่</p> <p>กำหนด</p>	<p>- เมื่อเสร็จสิ้นการสอบ</p> <p>แล้วให้สถานศึกษา</p> <p>รายงานผลการสอบโดย</p> <p>ส่งหลักฐานประกอบการ</p> <p>อนุมัติ ดังนี้</p> <p>๑. รายชื่อลูกเสือ/เนตร</p> <p>นารีที่เข้าสอบ จำนวน ๒</p> <p>ชุด โดยมีประธาน</p> <p>กรรมการสอบและ</p> <p>กรรมการลงชื่อรับรอง</p> <p>ร่วมกันอย่างน้อย ๓ คน</p> <p>๒. ส่งข้อสอบภาคทฤษฎี</p> <p>ของทุกวิชา(อย่างน้อย</p> <p>วิชาละ ๒๐ ข้อ)</p> <p>๓. ส่งข้อสอบภาคปฏิบัติ</p> <p>ของทุกวิชา</p>	<p>- เมื่อได้รับอนุมัติผล</p> <p>การสอบแล้วให้ทำ</p> <p>เรื่องขออนุญาตชื่อ</p> <p>เครื่องหมายวิชา</p> <p>พิเศษตามที่สอบได้</p> <p>เพื่อจะได้ออก</p> <p>หนังสืออนุญาต</p> <p>นำไปติดต่อชื่อ</p> <p>เครื่องหมายวิชา</p> <p>พิเศษที่ร้านลูกเสือ</p> <p>หรือร้านค้าขอ</p> <p>องค์การค้ำจุนสภา</p> <p>ต่อไป</p> <p>- หลักฐานการสอบ</p> <p>จะต้องแสดงไว้ใน</p> <p>ลส.๗ ทะเบียนกอง</p> <p>ลูกเสือสามัญเพื่อ</p> <p>เป็นหลักฐานการ</p> <p>สอบได้</p>	<p>ตามข้อบังคับคณะลูกเสือ</p> <p>แห่งชาติว่าด้วยการ</p> <p>ปกครองหลักสูตรและวิชา</p> <p>พิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๙ ข้อ</p> <p>๑๔๓ (๒) (๓)</p> <p>-การสอบวิชาชีพของ</p> <p>ประเภทสำรอง และ</p> <p>สามัญต้องทำเรื่องขอ</p> <p>อนุญาตสอบก่อนเมื่อ</p> <p>ได้รับการตอบอนุญาตจึง</p> <p>จะดำเนินการสอบได้</p> <p>-การสอบวิชาชีพของ</p> <p>ประเภทสามัญรุ่นใหญ่</p> <p>และวิสามัญสามารถ</p> <p>ดำเนินการสอบได้เลยโดย</p> <p>ไม่ต้องขออนุญาต เมื่อ</p> <p>ดำเนินการสอบเสร็จสิ้น</p> <p>แล้ว ก็ให้ทำเรื่องขออนุมัติ</p> <p>ผลการสอบและขอ</p> <p>ระดับเครื่องหมายไปยัง</p> <p>สำนักงานลูกเสือจังหวัด</p> <p>เพื่อพิจารณาผลการสอบ</p>

การกำเนิดกิจการลูกเสือ

กิจการลูกเสือนำเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในโลกที่ประเทศอังกฤษ เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๐๗ (พ.ศ. ๒๔๕๐) โดย Robert Stephenson Smyth Baden - Powell หรือที่เรียกท่านย่อๆ ว่า B.-P. (Good, ๑๙๗๓ อ้างใน อุดม กีก้อง, ๒๕๔๕) สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยแซนด์เฮิสต์ (Sandhurst) ได้รับแต่งตั้งให้เป็นร้อยตรีในกองทัพบกอังกฤษและถูกส่งไปประจำการที่ประเทศอินเดียและแอฟริกา ขณะที่ท่านปฏิบัติหน้าที่ในแอฟริกา นั้น ชาวอังกฤษเกิดความขัดแย้งกับชนพื้นเมืองอยู่เนือง ๆ โดยเฉพาะชนพื้นเมืองที่ดุร้ายคือชนเผ่าอาซันติ ท่านได้รับคำสั่งให้ไปปราบปรามจนเป็นผลสำเร็จ ท่านได้ใช้ความสามารถในการสอดแนมและสะกดรอยในการปฏิบัติครั้งนี้ ท่านจึงได้แต่งหนังสือ Aids to Scouting เป็นหนังสือว่าด้วยการสอดแนมทางทหารที่ท่านจะใช้เป็นคู่มือในการฝึกอบรบทหาร ต่อมาได้เกิดสถานการณ์ตึงเครียดระหว่างอังกฤษกับพวกบัวร์ (Boer) ซึ่งเป็นเมืองขึ้นของประเทศอังกฤษในแอฟริกาใต้ พวกบัวร์ล้อมเมืองนานถึง ๒๑๗ วัน ท่านก็ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันเมืองซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง อดทน ไม่ย่อท้อ ใช้สติปัญญาหาวิธีแก้ปัญหาโดยใช้เด็กอาสาสมัครช่วยเหลือกองทัพบก ท่านหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวคอยส่งข่าวและเป็นยามรักษาการณ์จนได้รับความสำเร็จอย่างยิ่ง ทำให้ท่าน B.-P. เกิดความประทับใจในตัวเด็ก ๆ และเห็นว่าถ้าใช้เด็กให้ถูกทางแล้วจะเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างมหาศาล จึงริเริ่มตั้งขบวนการลูกเสือขึ้นในปีต่อมาและในปี พ.ศ. ๒๔๔๑ ได้ตั้งกองลูกเสือขึ้นอย่างจริงจังเป็นครั้งแรกในอังกฤษและได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ท่านมองการณ์ไกลว่าลูกเสือจะเป็นงานสำคัญที่จะทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองอย่างมากเพราะจะเป็นการฝึกหัดและอบรบเด็ก ๆ ให้เป็นพลเมืองดีของชาติ ท่านจึงลาออกจากราชการทหารใน พ.ศ. ๒๔๔๔ ท่านเดินทางรอบโลกเพื่อพบกับลูกเสือประเทศต่าง ๆ และเพื่อเป็นการเสริมสร้างความเป็นพี่น้องทั่วโลก ในปี ค.ศ. ๑๙๐๗ (พ.ศ. ๒๔๕๐) ท่าน B.-P. ได้รวบรวมเด็ก ๆ จำนวน ๒๐ คนไปอยู่ค่ายพักแรมที่เกาะบราวน์ซี นับว่าเป็นการอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือครั้งแรกของโลก ท่านได้ทำการทดลองฝึกอบรบตามวิธีการของลูกเสือปรากฏว่าได้ผลดีสมความมุ่งหมายและ B.-P. ได้รับการยกย่องเป็นประมุขคณะลูกเสือโลก และกิจการเนตรนารี เกิดขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๑๖ (พ.ศ. ๒๔๕๙) ในปี พ.ศ. ๒๔๖๓ มีการชุมนุมลูกเสือโลกครั้งแรกที่กรุงลอนดอน (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, ๒๕๓๗ : ๓๕) สำหรับประเทศไทย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชย์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๓ ประเทศสยามตกอยู่ในภาวะที่วิกฤต ซึ่งในขณะนั้นกำลังเป็นสมัยที่มีการล่าเมืองขึ้นกันอยู่ทั่วไป พระองค์ทรงรู้ซึ่งถึงมหันตภัยทางการเมือง เพื่อให้ประเทศพ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าว จึงทรงวางแผนตั้งกองเสือป่าและกองลูกเสือขึ้น โดยทรงนำแนวคิดวิธีการของลูกเสือจากประเทศอังกฤษมาใช้จึงทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนากองเสือป่าขึ้น เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ เพื่อฝึกหัดข้าราชการพลเรือนทั้งหลายให้ได้เรียนรู้วิชาทหาร เพื่อเป็นกำลังสำรองในเวลาสงครามในยามสงบก็ได้ช่วยเหลือข้าราชการปราบปรามโจรผู้ร้ายหรือปราบจลาจล นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกให้คนรู้จักวินัย มีความรู้สึกรักพระเจ้าแผ่นดินประเทศชาติและศาสนาของตน เป็นการเริ่มต้นการส่งเสริมความสามัคคีปรองดองต่อกันและกันในหมู่พลเมือง ต่อมาวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ จึงทรงประกาศตั้งกองลูกเสือขึ้น โดยที่ทรงพระราชปรารภในการจัดตั้งกองลูกเสือขึ้นว่าเพื่อเป็นการฝึกหัดเด็กให้มีไหวพริบ อดทน รู้จักช่วยตนเอง รู้จักทำประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งเป็นการฝึกฝนทั้งในส่วนตัวใจและร่างกายอีกด้วย กองลูกเสือกองแรกของประเทศไทยตั้งขึ้นที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง หรือโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัยในปัจจุบัน บุคคลที่ถือว่าเป็น ลูกเสือคนแรก คือ นายซัพน์ บุนนาค ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถกล่าวคำปฏิญาณของลูกเสือได้เป็นคนแรก (กรมวิชาการ, ๒๕๓๓ : ๙)

กิจการลูกเสือในสถานศึกษา

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว หลังจากตั้งกองลูกเสือเพื่อฝึกผู้ใหญ่ พระองค์ดำริที่จะฝึกฝนเด็กชายที่อยู่ในวัยเยาว์ โดยทรงให้มีการสอนและฝึกอบรม ณ โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัยในปัจจุบัน) เป็นแห่งแรกและทรงสอนด้วยพระองค์เอง กิจการลูกเสือไทยจึงเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ เป็นต้นมา และได้ทรงพระราชทานคำขวัญให้กับลูกเสือไทยว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” ทรงโปรดเกล้าให้มีสภากรรมการกลางขึ้นเพื่อใช้ดำเนินการกิจการลูกเสือ ลูกเสือในสมัยนี้เน้นการฝึกแบบทหาร การป้องกันชาติความมีระเบียบวินัย ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีการอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือซึ่งเป็นหน้าที่ของกรมศึกษาธิการ กระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน) นักเรียนที่ศึกษาวิชาครบตามหลักสูตรและสอบไล่ได้ตามที่กำหนด ก็โปรดเกล้าพระราชทานประกาศนียบัตร มีการพระราชทานธงประจำกองแก่ลูกเสือตามความเหมาะสม

ต่อมาในรัชกาลที่ ๗ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงส่งเสริมกิจการลูกเสือโดยส่งลูกเสือตัวแทนของประเทศไปร่วมชุมนุมลูกเสือนานาชาติ ส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญไปอบรมต่างประเทศ และได้มีประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเสียใหม่ โดยยุบกรมการสภากรรมการจัดการลูกเสือมณฑลและให้มีคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดแทน หลังจากนั้นได้ตั้งกองลูกเสือขึ้นให้อยู่ในความควบคุมของกรมพลศึกษาและตั้งเหล่าลูกเสือเหล่าสมุทรเสนารขึ้นเป็นครั้งแรก ในสมัยรัชกาลที่ ๘ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล เกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศกิจการลูกเสือได้หยุดชะงักกลางรัฐบาลได้จัดตั้งยุวชนทหารขึ้นมาซ้อนกับกิจการลูกเสือ พระองค์ทรงกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานให้ตราประจำลูกเสือแห่งชาติขึ้น

ในรัชกาลที่ ๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้โปรดเกล้าให้ตราพระราชบัญญัติลูกเสือ พุทธศักราช ๒๔๙๐ ขึ้นแทน โดยกำหนดให้นักเรียนชายทุกคนเป็นลูกเสือและการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับชั้นมีคะแนนและเครื่องหมายตำแหน่งมอบให้ ปีพุทธศักราช ๒๕๐๑ ได้มีการจัดตั้งกองลูกเสือสำรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๗ เรียนหลักสูตรลูกเสือสามัญตามแผนการศึกษาชาติสมัยนั้น

ในปีพุทธศักราช ๒๕๐๗ ได้ตราข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรวิชาพิเศษลูกเสือและได้กำหนดให้นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ เรียนวิชาพิเศษลูกเสือ และกำหนดให้นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๕ เรียนวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ การเรียนการสอนจัดในรูปกิจกรรมเลือก

เดิมได้กำหนดให้วิชาลูกเสือมีการวัดผลเป็นคะแนนและเมื่อเห็นว่าการเรียนกิจกรรมลูกเสือเป็นการเลือกเรียนตามความสมัครใจ จึงประกาศให้วิชาลูกเสืออยู่นอกหลักสูตรบังคับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๑๔ เป็นต้นมา การลูกเสือในโรงเรียนไม่ค่อยมีบทบาทมากนัก ต่อมาการลูกเสือและรูปแบบของการลูกเสือกลับมามีบทบาทต่อความมั่นคงของชาติ โดยนำเอาหลักการและวิธีการลูกเสือไปอบรมผู้ใหญ่อายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป คือ อบรมลูกเสือชาวบ้าน ทำให้คุณค่าของลูกเสือได้วิวัฒนาการอีกทิศทางหนึ่งอย่างน่าอัศจรรย์ยิ่ง และอาจกล่าวได้ว่าประเทศชาติอยู่รอดจากลัทธิอื่นไม่พึงปรารถนาได้เพราะการลูกเสือเป็นส่วนสำคัญ แต่ในระบบโรงเรียนความสำคัญของลูกเสือซบเซาเห็นได้อย่างชัดเจน

เวลาผ่านมาจนปีพุทธศักราช ๒๕๒๖ ในการประชุมสภาลูกเสือครั้งที่ ๑๐ ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ได้ตระหนักว่า การลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ติดอยู่แล้ว ทำไมในระบบการศึกษาไม่ส่งเสริม จึงได้เสนอแนวคิดในที่ประชุมและที่ประชุมมีมติรับหลักการว่าให้วิชาลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับในหลักสูตรชั้นประถมศึกษา ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงสั่งให้กรมวิชาการร่วมกับกรมพลศึกษาจัดทำหลักสูตรการสอนวิชาลูกเสือขึ้นไปในปีพุทธศักราช ๒๕๒๘ โดยจัดให้มีหน่วยการเรียนมุ่งไปที่ทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติและ

ไม่ต้องแต่งเครื่องแบบลูกเสือ และกำหนดว่าวิชาลูกเสือที่บังคับเรียนมีหน่วยการเรียนรู้ไม่ต้องแต่งเครื่องแบบลูกเสือได้ในระดับประถมศึกษา วิชาลูกเสือได้บรรจุไว้ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กิจกรรมสร้างนิสัย การดำเนินงานดังกล่าวไม่บรรลุหลักการและจุดประสงค์เท่าที่ควร เนื่องจากหลักสูตรดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิชาการและกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอีกครั้งโดยให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับ (น้ำเชื่อม ยัมฤทธิ์, ๒๕๔๐ : ๑๒-๑๔)

การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา

การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือทุกระดับ จำเป็นต้องประสานงานร่วมมือกันและดำเนินการพัฒนาเพื่อให้บรรลุอุดมการณ์และวัตถุประสงค์ของการลูกเสือที่มุ่งสร้างสรรค์เยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ องค์กรที่มีส่วนสำคัญและใกล้ชิดกับลูกเสือมากที่สุดและเป็นผู้จัดการดำเนินการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือโดยตรง คือ องค์กรระดับสถานศึกษาที่นำหลักการ นโยบาย และวัตถุประสงค์ของการลูกเสือนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่องโดยที่องค์กรระดับอื่น ๆ เป็นฝ่ายสนับสนุนช่วยเหลือและส่งเสริมทุกด้าน ดังนั้น บทบาท อำนาจและหน้าที่ขององค์กรระดับสถานศึกษาจึงถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ

การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในสถานศึกษาจะมีกรรมการลูกเสือซึ่งเรียกว่า กรรมการกลุ่มลูกเสือ (สำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, ๒๕๓๔ : ๒๖) ประกอบด้วยบุคคลภายนอกที่สนใจในกิจกรรมลูกเสือ ลูกเสือเก่า และผู้ปกครอง โดยมีผู้กำกับกลุ่มเป็นประธาน นอกจากนี้ยังมีที่ประชุมนายหมู่ลูกเสือหรืออาจเรียกว่ากรรมการกองลูกเสือ โดยมีหัวหน้านายหมู่ลูกเสือเป็นประธาน มีนายหมู่ลูกเสือเป็นกรรมการ และมีผู้กำกับเป็นที่ปรึกษา

สำหรับคณะกรรมการการดำเนินงานกิจการลูกเสือในสถานศึกษา ไม่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องกำหนดเป็นระเบียบขึ้น เพื่อให้กิจการลูกเสือของสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี เกิดความคล่องตัว จึงควรมีการแต่งตั้งกรรมการดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่สถานศึกษาเลือก/แต่งตั้ง	เป็นประธานกรรมการ
ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา	เป็นรองประธานกรรมการ
ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ	กรรมการ
รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ	กรรมการ
ผู้กำกับลูกเสือ	กรรมการ
รองผู้กำกับลูกเสือ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่ลูกเสือสถานศึกษา	กรรมการ
ผู้ปกครองนักเรียนที่ได้รับการแต่งตั้ง	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่สถานศึกษาแต่งตั้ง	กรรมการ
ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ๑ คน	กรรมการและเลขานุการ

การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีตามหลักสูตรแต่ละชั้น สถานศึกษาอาจจัดเวลาได้ตามความเหมาะสม โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดต้องยึดตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติและตรงตามหลักสูตรของแต่ละประเภท ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งควรมีกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ดังนี้

๑. การจัดกิจกรรมการสอนลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา ควรจัดให้มีการประชุมกองทุกครั้ง ก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรมการสอน เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเองโดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

๑.๑ พิธีเปิด (เชิญธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

๑.๒ เกมหรือเพลงทำให้เกิดความสนุกสนาน เป็นการอบอุ่นร่างกายก่อนปฏิบัติกิจกรรมอาจ ใช้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นต้องสวดคล้องหรือสัมพันธ์กับเนื้อหาเสมอไป

๑.๓ การปฏิบัติกิจกรรม เน้นการปฏิบัติเป็นฐานโดยใช้ระบบหมู่ เพื่อสะดวกต่อการเรียนการสอน ตลอดจนการควบคุมดูแล ตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไข

๑.๔ การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ ควรเน้นเรื่องง่าย ๆ และสรุปให้ลูกเสือเข้าใจว่ามีประโยชน์อย่างไร ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความสามัคคี ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความกล้าหาญอดทน เป็นต้น

๑.๕ พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจ เชิญธงลง เลิก)

๒. การวัดผลประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องมีการวัดผล ประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ ทั้ง ๒ กิจกรรม ดังนี้

๒.๑ กิจกรรมบังคับ เป็นการวัดผลและประเมินผลเพื่อให้ลูกเสือ-เนตรนารีผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และมีการวัดผลตลอดภาคเรียน โดย

๒.๑.๑ สังเกต

๑) ความสนใจ

๒) การเข้าร่วมกิจกรรม

๒.๑.๒ ซักถาม

๒.๑.๓ การทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

๒.๒ วิชาพิเศษ เป็นการวัดและประเมินผลในแต่ละวิชา โดยการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และใช้เกณฑ์การประเมินผล ดังนี้

๒.๒.๑ ผ่าน

๒.๒.๒ ไม่ผ่าน (มผ.)

๓. การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ ในหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทจะมีวิชาพิเศษ ซึ่งในการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ มีแนวปฏิบัติที่สำคัญดังนี้

๓.๑ ทำการสอบวิชาพิเศษโดยใช้เวลานอกเหนือจากที่ลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมตามปกติหรือในขณะที่อยู่ค่ายพักแรม นอกจากนี้ ลูกเสืออาจใช้เวลาว่างของตนเองทำการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ของวิชาพิเศษ แล้วขอทำการสอบหรือส่งผลการปฏิบัติงานของรายวิชานั้นแก่ผู้กำกับลูกเสือเพื่อขอประดับเครื่องหมาย การสอบจะจัดให้มีขึ้นกี่ครั้งก็ได้ โดยเน้นการปฏิบัติจริง เมื่อสอบผ่านแล้วให้ผู้กำกับลงนามรับรองในสมุดประจำตัวลูกเสือ

๓.๒ วิชาพิเศษลูกเสือวิชาใดที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ลูกเสือเข้าร่วม ตามปกติก็นำไปบูรณาการ รวมทั้งทำการสอบภาคปฏิบัติของวิชาพิเศษนั้น ๆ และให้ถือว่าลูกเสือที่ผ่านการสอบแล้วมีสิทธิ์ประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษนั้นด้วย

๓.๓ ให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการขอซื้อเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือตามจำนวนที่ลูกเสือได้รับจากร้านค้าขององค์การคำครุสภา

๓.๔ สำหรับวิชาพิเศษลูกเสือ ให้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาลูกเสือฯ ดังนี้

๓.๔.๑ ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ ลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒

๓.๔.๒ ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ ลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

๓.๔.๓ ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๘

๓.๔.๔ ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ ลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๙

๔. การจัดกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา มีความจำเป็นอย่างมาก เพราะลูกเสือจะได้สอวิชาพิเศษ และประสบผลสำเร็จในการอยู่ร่วมกันตามวัตถุประสงค์ของลูกเสือ ซึ่งลูกเสือจะได้ประโยชน์ต่าง ๆ เช่น ฝึกวินัย ได้เพื่อน เพื่อนธรร สนุกสนาน สุขสม

การอยู่ค่ายพักแรม เป็นหัวใจของการลูกเสือ ลูกเสือทุกคนมีโอกาที่จะอยู่ค่ายพักแรม เนื่องจากข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๙ ข้อ ๒๗๓-๒๗๙ กำหนดไว้ว่าให้ผู้กำกับลูกเสือ นำลูกเสือไปฝึกเดินทางไกลและแรมคืนในหนึ่งปี ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง ครั้งหนึ่งให้พักแรมอย่างน้อย ๑ คืน

การเดินทางไกลและแรมคืน มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้ลูกเสือมีความอดทน อยู่ในระเบียบวินัย รู้จักช่วยตัวเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนวิชาลูกเสือเพิ่มเติม ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจำเป็นต้องวางแผนนำลูกเสือไปเดินทางไกลและแรมคืนไว้ให้พร้อมก่อนและเนิ่น ๆ ดังนั้น บทบาทผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีหน้าที่รับผิดชอบต่อลูกเสือ ต่องานการอยู่ค่ายพักแรมและตามหน้าที่ของตนเอง จึงจำเป็นต้องหาโอกาสให้ลูกเสือของตนได้มีโอกาสในการอยู่ค่ายพักแรมเสมอ

อนึ่ง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือต้องเข้าใจว่า กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมนี้เป็นกิจกรรมสำหรับเด็ก มีใช้กิจกรรมสำหรับผู้ใหญ่ ความสำเร็จ คือ กิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของเด็ก ได้แก่ การผจญภัย การได้เพื่อน ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ได้ความสนุกและความสุข พร้อมทั้งเกิดทัศนคติที่ดีต่อการพักแรมด้วย ถือว่าสิ่งนี้เป็นจุดหมายที่สำคัญ

การขอจัดตั้งกองและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

(ตัวอย่างหนังสือ)

ที่...../.....

ร.ร.....

วัน.....เดือน.....ปี.....

เรื่อง ขออนุมัติจัดตั้งกลุ่มและผู้กำกับกลุ่ม รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ลส. ๑ จำนวน.....ฉบับ

๒. ลส. ๒ จำนวน.....ฉบับ

ด้วยโรงเรียน.....ได้มีกองลูกเสือ (ประเภท).....ครบจำนวน ๔ กองแล้ว และ
เพื่อการบริหารงานลูกเสือเป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ จึงขอจัดตั้งเป็นกลุ่มลูกเสือ โดยมีผู้กำกับ
กลุ่มและรองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ดังนี้

๑. นาย.....เป็นผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ กลุ่มที่ ๑

๒. นาย.....เป็นรองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ กลุ่มที่ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติด้วย

ขอแสดงความนับถือ

หมายเหตุ เมื่อทางสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ได้รับเรื่องแล้วก็จะพิจารณาว่า กองลูกเสือนีมีกองครบ ๔ กองจริงหรือไม่ในทะเบียนการขอจัดตั้งกองลูกเสือของสถานศึกษาในจังหวัด และพิจารณาตัวผู้ที่จะขอแต่งตั้งเป็นผู้กำกับกลุ่มและรอง หากเรื่องที่ส่งมาเรียบร้อยถูกต้องก็จะดำเนินการเสนอเรื่องเพื่อขออนุมัติให้ และส่งเรื่องตอบอนุมัติพร้อมกับส่ง ลส.๑๓ (ใบตั้งกลุ่ม) และ ลส. ๑๓ (ใบแต่งตั้ง) มาให้สถานศึกษา

การขอแต่งตั้งผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

ผู้มีอำนาจแต่งตั้งผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน คือ เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี (ข้อบังคับ พ.ศ. ๒๕๐๙ ข้อ ๕๓ และ ๕๔)

การที่จะมีตำแหน่งผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนได้นั้นจะต้องมีกลุ่มลูกเสือตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไป (คำแนะนำของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เรื่องข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๘ ข้อ ๑๐)

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ควรมีอายุตั้งแต่ ๓๐ ปีขึ้นไป แต่ถ้าจำเป็นอาจแต่งตั้งจากบุคคลที่มีอายุไม่น้อยกว่า ๒๕ ปีก็ได้ โดยปกติให้แต่งตั้งจากบุรุษ แต่ถ้าแต่งตั้งสตรีต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (มติคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๒๐)

(ตัวอย่าง)

ที่...../.....

ร.ร.....

วัน.....เดือน.....ปี.....

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน และรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ลส. ๒ จำนวน.....ฉบับ

ด้วยโรงเรียน.....ได้มีกลุ่มลูกเสือ ครบจำนวน ๓ กลุ่มแล้ว และเพื่อให้การบริหารงานลูกเสือของโรงเรียนเป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ จึงใคร่ขอแต่งตั้งบุคคลต่อไปนี้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน และรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน คือ

๑. นาย.....ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

๒. นาย.....ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาแต่งตั้งด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

หมายเหตุ เมื่อทางสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด เห็นชอบ ก็จะมีหนังสือตอบอนุมัติมาพร้อมกับส่ง ลส.๑๓ (ใบแต่งตั้ง) มาให้

ด้านการขออนุมัติตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

ตามที่ คณะรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ได้มีนโยบายในการสร้างค่านิยมของคนไทย ๑๒ ประการ ซึ่งเป็นค่านิยมที่สอดคล้องในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ๘ ประการ และกิจกรรมที่จะสนองต่อนโยบายในการสร้างค่านิยมของคนไทย ๑๒ ประการ คือ กิจกรรมลูกเสือ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบช่วยสร้างสรรค์สังคม ให้มีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน และส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือ โดยให้สถานศึกษาดำเนินการตามมาตรการและแนวทางการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมลูกเสือ

จากข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๙ , ๒๕๒๒, ๒๕๒๕, ๒๕๒๘ และ ๒๕๒๙ ข้อ ๖๔ การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือต้องได้รับอนุญาตจากเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณี และตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามเขตจังหวัด

การดำเนินการขออนุมัติตั้งกองและแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

๑. กองลูกเสือสำรอง ๑ กอง มีจำนวนลูกเสือ ๘ - ๓๖ คน (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) โดยแบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ ๆ ละ ๔ - ๖ คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ ลูกเสือ ๑ กอง ต้องมีลูกเสืออย่างน้อย ๒ หมู่ ไม่เกิน ๖ หมู่

๒. กองลูกเสือสามัญ ๑ กอง มีจำนวนลูกเสือ ๑๒ - ๔๘ คน (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖) โดยแบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ ๆ ละ ๖ - ๘ คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ลูกเสือ ๑ กอง ต้องมีลูกเสืออย่างน้อย ๒ หมู่ ไม่เกิน ๖ หมู่

๓. กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ๑ กอง มีจำนวนลูกเสือ ๘ - ๔๘ คน (ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น) โดยแบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ ๆ ละ ๔ - ๘ คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ลูกเสือ ๑ กอง ต้องมีลูกเสืออย่างน้อย ๒ หมู่ ไม่เกิน ๖ หมู่

๔. กองลูกเสือวิสามัญ ๑ กอง มีจำนวนลูกเสืออย่างน้อย ๑๐ คน ไม่เกิน ๔๐ คน อายุ ๑๖ - ๒๕ ปี หรือกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับอาชีวศึกษาหรือระดับอุดมศึกษา กองลูกเสือวิสามัญ ต้องมีลูกเสือวิสามัญหมู่ละ ๔ - ๖ คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ลูกเสือด้วย

ในการดำเนินการ ให้สถานศึกษารับสมัครเด็กเข้าเป็นลูกเสือโดยใช้แบบ ลส. ๓ ใบสมัครเข้าเป็นลูกเสือ เมื่อสถานศึกษารับสมัครเด็กเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะต้องขอตั้งกองลูกเสือโดย กองลูกเสือ ๑ กอง ต้องมีผู้กำกับกอง ๑ คน และมีรองผู้กำกับกองลูกเสือ ๑ คน หรือหลายคนแต่ไม่เกิน ๑๐ คน (วิธีปฏิบัติของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ)

การขออนุมัติตั้งกลุ่มลูกเสือและแต่งตั้งผู้กำกับกลุ่ม รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ

การขอจัดตั้งกลุ่มลูกเสือ จะต้องมีการตั้งกองลูกเสือตั้งแต่ ๔ กองขึ้นไป กลุ่มลูกเสือแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. กลุ่มลูกเสือที่สมบูรณ์ จะต้องมีการตั้งกองลูกเสือครบทุกประเภท คือ กองลูกเสือสำรอง กองลูกเสือสามัญ กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และกองลูกเสือวิสามัญ รวมกันประเภทละ ๑ กอง รวม ๔ กอง

๒. กลุ่มลูกเสือที่ไม่สมบูรณ์ ประกอบด้วย กองลูกเสือ ๒ – ๓ ประเภท ๆ ละ ๒ กองขึ้นไปหรือมีลูกเสือ ประเภทเดียว ๔ กองขึ้นไป (ข้อบังคับ ข้อ ๖๓ พ.ศ. ๒๕๐๙) เมื่อรวมกองลูกเสือ ๔ กอง เป็น ๑ กลุ่มจะต้องมีผู้กำกับกลุ่ม ๑ คน และมีรองผู้กำกับกลุ่มเป็นผู้ช่วย

กรณีสถานศึกษามีจำนวนลูกเสือหรือผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่พอ ให้ขอตั้งกองลูกเสือก่อน เมื่อมีกองลูกเสือครบ ๔ กอง จึงขอตั้งกลุ่มลูกเสือ

คุณสมบัติของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

ผู้อำนวยการลูกเสือสถานศึกษา ต้องได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตร อายุไม่กำหนด
รองผู้อำนวยการลูกเสือสถานศึกษา ต้องได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตร อายุไม่กำหนด
ผู้กำกับลูกเสือสำรองและสามัญ มีอายุไม่น้อยกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ รองผู้กำกับลูกเสือสำรองและสามัญ มีอายุไม่น้อยกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์
ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๓ ปีบริบูรณ์ รองผู้กำกับไม่ต่ำกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์
ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปีบริบูรณ์ รองผู้กำกับมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๓ ปีบริบูรณ์

คุณวุฒิทางลูกเสือ

ผู้กำกับกองลูกเสือสำรอง ต้องได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตร ประเภทสำรอง
รองผู้กำกับกองลูกเสือสำรอง ต้องได้รับวุฒิบัตร C.B.T.C. (ลูกเสือสำรองขั้นความรู้เบื้องต้น)
ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ ต้องได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตร ประเภทสามัญ
รองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ ต้องได้รับวุฒิบัตร S.B.T.C. (ลูกเสือสามัญขั้นความรู้เบื้องต้น)
ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ต้องได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตร ประเภทสามัญรุ่นใหญ่
รองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ต้องได้รับวุฒิบัตร SS.B.T.C (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ขั้นความรู้เบื้องต้น)
ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ต้องได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตร ประเภทวิสามัญ
รองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ต้องได้รับวุฒิบัตร R.B.T.C. (ลูกเสือวิสามัญขั้นความรู้เบื้องต้น)
ผู้กำกับกลุ่ม ต้องได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตร อายุ ๒๘ ปี ขึ้นไป
รองผู้กำกับกลุ่ม ต้องได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตร อายุ ๒๕ ปี ขึ้นไป

การจัดทำเอกสารการขอตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

๑. เอกสารประกอบการขออนุญาต ตั้งกลุ่ม / กอง / แต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ผอ.ลูกเสือโรงเรียน / รองผอ.ลูกเสือโรงเรียน ผู้กำกับกลุ่ม/รองผู้กำกับกลุ่ม/ผู้กำกับกอง/รองผู้กำกับกอง)

๑.๑ หนังสือนำเสนอขออนุญาต

๑.๒ แบบ ลส.๑ (แบบคำร้องขอจัดตั้งกลุ่ม หรือกองลูกเสือ) ๒ ฉบับ / ๑ กอง,กลุ่ม

๑.๓ แบบ ลส.๒ (ใบสมัครเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือฯ) ๒ ฉบับ / ๑ ตำแหน่ง

๑.๔ วุฒิบัตรผ่านการอบรมในแต่ละประเภท (แนบตามจำนวนใบสมัคร)

๑.๕ เอกสารอื่น ๆ (กรณีชื่อสกุลไม่ตรงกับวุฒิบัตร) (แนบตามจำนวนใบสมัคร)

๒. การดำเนินการ ตั้งกลุ่ม / กอง / ผอ.ลูกเสือโรงเรียน / รองผอ.ลูกเสือโรงเรียน และผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ผู้กำกับกลุ่ม/รองผู้กำกับกลุ่ม/ผู้กำกับกอง/รองผู้กำกับกอง)

๒.๑ ใบขอตั้งกลุ่ม/กองลูกเสือ (แบบ ลส.๑) ผอ.โรงเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูลและลงนามขอตั้ง

๒.๒ ผู้สมัคร (ผอ.สถานศึกษา รองผอ.สถานศึกษา ครู บุคลากร) สมัครเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ กรอกแบบใบสมัคร (แบบ ลส. ๒) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ๑ คน สามารถดำรงตำแหน่งทางลูกเสือได้เพียงตำแหน่งเดียวเท่านั้น

๒.๓ รวบรวม แบบ ลส. ๑ และ ลส. ๒ พร้อมแนบสำเนาคุณสมบัติทางลูกเสือ หรือสำเนาวุฒิบัตรผ่านการฝึกอบรมฯ (ทำอย่างละ ๒ ฉบับ) ส่ง สพป.น่าน เขต ๑

๒.๔ สพป. น่าน เขต ๑ ดำเนินการจัดทำใบอนุญาตตั้งกลุ่ม (ลส. ๑๑) ตั้งกอง (ลส. ๑๒) และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ลส. ๑๓) เสนอผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดน่าน (ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน) ลงนาม

ขั้นตอนการดำเนินการ

๑. โรงเรียนส่งคำร้องขอจัดตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามแบบฟอร์มที่กำหนด

๒. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารให้ถูกต้องตามระเบียบ หลักเกณฑ์การตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาตามประเภทของลูกเสือ (ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ) ดังนี้

๒.๑ ตรวจสอบคำร้องขอตั้งกลุ่ม / กองลูกเสือ/ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

๒.๒ มีจำนวนลูกเสือ เนตรนารี มีจำนวนเด็กไม่เกินจำนวนหมู่

๒.๓ มีจำนวนลูกเสือ เนตรนารี มีจำนวนเพียงพอกับการตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ

๒.๔ ต้องมีผู้รับรองคุณสมบัติในใบคำร้องการตั้งกลุ่ม / กองลูกเสือ / ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

๒.๕ ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้บังคับบัญชาผู้กำกับกลุ่ม / ผู้กำกับกองลูกเสือต้องเป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๓

๒.๖ เสนอผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดพิจารณาอนุมัติตั้งกลุ่ม/กองลูกเสือ และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

๒.๗ ลงทะเบียนข้อมูลการตั้งกลุ่ม/ กอง / และ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

๒.๘ จัดส่งใบแต่งตั้งให้หน่วยงาน/สถานศึกษาที่เสนอขอ

ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.๒๕๕๑

๒. ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๓

๓. แนวปฏิบัติการขอจัดตั้งกลุ่ม กองลูกเสือและแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

๔. แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือที่สอดคล้องกับหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ของสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน.

ด้านการเงินลูกเสือ

ข้อ ๑๘ รายได้ คณะลูกเสือแห่งชาติอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
- (๒) เงินค่าบำรุงลูกเสือ
- (๓) เงินผลประโยชน์ต่าง ๆ ของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (๔) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่คณะลูกเสือแห่งชาติ
- (๕) รายได้อื่น ๆ ซึ่งไม่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ข้อ ๑๙ วัตถุประสงค์การเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือ วัตถุประสงค์ในการเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือ มีดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่ายในกิจการลูกเสือ
- (๒) เพื่อให้ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือทะนุบำรุงองค์การของตนด้วยความเสียสละ
- (๓) เพื่อฝึกอบรมลูกเสือให้รู้จักทำงานเพื่อให้ได้เงินมาด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเองโดยสุจริต

ข้อ ๒๐ เงินค่าบำรุงลูกเสือ เงินค่าบำรุงลูกเสือ ได้แก่ เงินค่าบำรุงประจำปีที่เกิดขึ้นจากลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ กรรมการลูกเสือพิเศษ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

ข้อ ๒๑ อัตราเงินค่าบำรุงลูกเสือ เงินค่าบำรุงลูกเสือเก็บคนหนึ่งไม่เกินปีละ ๕ บาท จะเก็บในอัตราเท่าใดให้ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดเป็นผู้กำหนด สำหรับการลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้กำหนด

ข้อ ๒๒ เงินค่าบำรุงประจำปีของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ กำหนดปีละ ๑๐ บาท เมื่อชำระครบ ๑๐ ปีแล้วถือว่าเป็นสมาชิกตลอดชีพ หรือจะชำระเงินค่าบำรุงตลอดชีพครั้งเดียวเป็นเงิน ๑๐๐ ก็ได้

ข้อ ๒๓ ระยะเวลาชำระให้ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ชำระเงินค่าบำรุงประจำปีตามอัตราที่กำหนดไว้ให้เสร็จภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี

ข้อ ๒๔ การเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือ กลุ่มหรือกองลูกเสือที่ตั้งอยู่ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียนให้อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือผู้จัดการโรงเรียนเป็นผู้เก็บเงินค่าบำรุง หรือผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสังกัดเป็นผู้เก็บเงินก็ได้ ในการเก็บเงินนั้น จะต้องออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้ง

สำหรับผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอให้สำนักงานที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี เป็นผู้จัดเก็บ

ข้อ ๒๕ การแบ่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ การแบ่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ ให้แบ่งดังนี้

(๑) ตามข้อบังคับของสมาคมลูกเสือโลก คณะลูกเสือแห่งชาติจะต้องเสียเงินค่าบำรุงให้แก่สำนักงานลูกเสือโลก ตามจำนวนลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือในอัตราคนหนึ่งปีละประมาณ ๕๐ สตางค์ เงินยอดนี้ให้กองลูกเสือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติและจังหวัดรวบรวมส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเพื่อใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวกับการลูกเสือโลก

(๒) ให้แบ่งเงินค่าบำรุงที่เหลือจ่ายจากข้อ ๑ ข้างต้น (๔.๕๐ บาท) ดังนี้

ก. กองลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

- (๑) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองลูกเสือร้อยละ ๗๐ (๓.๑๕ บาท)
- (๒) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ

๓๐ (๑.๓๕ บาท)

ข. กองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่ออำเภอ

- (๑) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองลูกเสือ ร้อยละ ๗๐ (๓.๑๕ บาท)
- (๒) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ร้อยละ ๘ (๐.๓๖

บาท)

- (๓) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ร้อยละ ๘ (๐.๓๖

บาท)

- (๔) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานภาคการศึกษา ร้อยละ ๘ (๐.๓๖ บาท)

- (๕) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ ๖

(๐.๒๗ บาท)

ค. กองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่อเทศบาล

- (๑) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองลูกเสือ ร้อยละ ๗๘ (๓.๕๑ บาท)

- (๒) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานเทศบาล ร้อยละ ๑๖ (๐.๗๒ บาท)

- (๓) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ ๖

(๐.๒๗ บาท)

ง. กองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่อจังหวัด

- (๑) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองลูกเสือ ร้อยละ ๗๘ (๓.๕๑บาท)

- (๒) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ร้อยละ ๘ (๐.๓๖

บาท)

- (๓) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานภาคการศึกษา ร้อยละ ๘ (๐.๓๖ บาท)

- (๔) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ ๖

(๐.๒๗ บาท)

จ. เงินค่าบำรุงลูกเสือที่เก็บจากผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ให้เป็นของสำนักงานนั้น

ข้อ ๒๖ การนำส่งเงิน เงินค่าบำรุงของกลุ่มหรือกองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่ออำเภอ เทศบาลหรือจังหวัดให้กลุ่มหรือกองลูกเสือนำส่งอำเภอ เทศบาลหรือจังหวัด แล้วแต่กรณี

สำหรับกลุ่มหรือกองลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้กลุ่มหรือกองลูกเสือนำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้กลุ่มหรือกองลูกเสือหักเงินค่าบำรุงที่เป็นส่วนของตนไว้ก่อน

ข้อ ๒๗ เงินค่าบำรุงลูกเสือที่อำเภอได้รับจากกลุ่มหรือกองลูกเสือให้อำเภอหักส่วนที่เป็นของอำเภอไว้ก่อน ส่วนที่เหลือให้นำส่งจังหวัด เพื่อจังหวัดจะได้ส่งเขตและสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติต่อไป ส่วนเงินค่าบำรุงลูกเสือที่เทศบาลได้รับจากกลุ่มหรือกองลูกเสือให้สำนักงานเทศบาลหักส่วนที่เป็นของตนไว้ก่อน ส่วนที่เหลือให้นำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติต่อไป

ข้อ ๒๘ การหาเงินรายได้ กลุ่มหรือกองลูกเสืออาจหาเงินรายได้โดยชอบด้วยกฎหมายในจังหวัดของตน โดยได้รับอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณี

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ อาจหาเงินรายได้ภายในจังหวัดของตนเพื่อส่งเสริมกิจการลูกเสือ

ข้อ ๒๙

(๑) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือต้องไม่เรียไ้เงินและไม่เข้าร่วมเรี่ยรังของใด ๆ ตามท้องถนนหรือเก็บบ้ตรผ่านประตู หรือปฏิบัติงานใด ๆ ที่ไม่สมเกียรติของลูกเสือ

(๒) ในกรณีท่เห็นสมควร เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดอาจอนุญาตเป็นกรณีพิเศษให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือเข้าร่วมเรียไ้เงิน ขายรังของหรือเก็บบ้ตรผ่านประตูเฉพาะรายภายในระยะเวลาท่กำหนดให้ก็ไ้

ข้อ ๓๐ สมาชิกของคณะลูกเสือแห่งชาติทุกคนต้องไม่สนับสนุนหรือเกี่ยวข้องกับพิธีการหาเงินใด ๆ ท่ขัดต่อกฎหมายของบ้านเมือง หรือเป็นไปในทำนองส่งเสริมให้ลูกเสือเล่นการพนัน

ข้อ ๓๑ การควบคุมเงินรายได้กลุ่ม หรือกองลูกเสือ เงินรายได้ทุกประเภทท่กลุ่มหรือกองลูกเสือได้รับ ให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบ ๓ นาย ประกอบด้วยผู้บังคับบัญชาลูกเสือ หรือครูในโรงเรียนนั้น มีหน้าที่เก็บรักษาและควบคุมการจ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จัดทำบัญชีรับจ่ายและประกาศรายรับรายจ่ายให้ลูกเสือทราบทุกเดือน เดือนใดไม่มีการรับ-จ่าย ก็ให้ประกาศว่าไม่มีการรับจ่าย เงินรายได้นี้ให้นำฝากธนาคารหรือแผนกศึกษาธิการอำเภอหรือจังหวัด

ข้อ ๓๒ หลักการจ่ายเงินรายได้ลูกเสือ การจ่ายเงินรายได้ลูกเสือ ต้องจ่ายตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อจัดหาอุปกรณ์การฝึกอบรมลูกเสือ

(๒) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือ

(๓) เพื่อจัดพิมพ์ตำรา คู่มือ และเอกสารท่เกี่ยวกับการลูกเสือ

(๔) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับการลูกเสือ

ข้อ ๓๓ อำนาจการส่งจ่ายเงินลูกเสือทุกประเภท อำนาจการส่งจ่ายเงินลูกเสือทุกประเภท ให้กำหนด ดังนี้ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ.๒๕๔๙

(๑) ผู้กำกับลูกเสือ

ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

(๒) รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

รองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

(๓) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

รองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ

รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท

(๔) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

(มีกลุ่มลูกเสือที่สมบูรณ์)

รองผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา)

ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

(๕) เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สั่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

(๖) รองประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สั่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน ๒,๐๐,๐๐๐ บาท

(๗) ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สั่งจ่ายได้ครั้งละตั้งแต่ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป

เงินที่กลุ่มหรือกองลูกเสือฝากไว้ ณ แผนกศึกษาธิการอำเภอหรือจังหวัดให้ผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินดังกล่าวเป็นผู้จ่ายในลักษณะเงินฝากถอนคืน

ส่วนใบเสร็จรับเงินและแบบพิมพ์ต่าง ๆ ให้ใช้ตามแบบที่กำหนด

ข้อ ๓๔ การควบคุม ให้เลขาธิการและเหรียญกษาปณ์คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติมีหน้าที่ควบคุม และตรวจสอบการเงินของลูกเสือทั่วไปและให้รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดและรองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ มีหน้าที่ควบคุมและตรวจสอบการเงินของลูกเสือในสังกัด ให้กองลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติและลูกเสือจังหวัดรายงานฐานะการเงินตามแบบคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ข้อ ๓๕ ทรัพย์สินเมื่อยุบกองลูกเสือ ในกรณีที่กองลูกเสือยุบหรือเลิกกิจการ ให้บรรดาทรัพย์สินของลูกเสือนั้นตกเป็นกรรมสิทธิ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

การเงินเนตรนารี

ข้อ ๑๑ รายได้กิจการของเนตรนารี อาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
- (๒) เงินอุดหนุนจากคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (๓) เงินค่าบำรุงสมาชิกเนตรนารี
- (๔) เงินผลประโยชน์ต่าง ๆ ของเนตรนารี
- (๕) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้เนตรนารี
- (๖) รายได้อื่น ๆ ซึ่งไม่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของเนตรนารี

ข้อ ๑๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือกรุงเทพมหานคร จัดทำบัญชีการเงินของเนตรนารีไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๓ วัตถุประสงค์การเก็บเงินค่าบำรุงเนตรนารี วัตถุประสงค์ในการเก็บเงินค่าบำรุงสมาชิกเนตรนารี มีดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่ายในกิจการเนตรนารี
- (๒) เพื่อให้เนตรนารี ผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการเนตรนารี กรรมการเนตรนารี และเจ้าหน้าที่เนตรนารีทะนุบำรุงองค์การของตนด้วยความเสียสละ
- (๓) เพื่อฝึกอบรมเนตรนารีให้รู้จักทำงาน เพื่อให้ได้เงินมาด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเองโดยสุจริต

ข้อ ๑๔ เงินค่าบำรุงเนตรนารี เงินค่าบำรุงเนตรนารี ได้แก่ เงินค่าบำรุงประจำปีที่เกิดขึ้นจากเนตรนารี ผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการเนตรนารี กรรมการเนตรนารี และเจ้าหน้าที่เนตรนารี

ข้อ ๑๕ อัตราเงินค่าบำรุงเนตรนารี เงินค่าบำรุงเนตรนารีเก็บคนหนึ่งไม่เกินปีละ ๕ บาท กลุ่มหรือกองเนตรนารีที่อยู่ในส่วนภูมิภาคจะเก็บในอัตราเท่าใด ให้ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดเป็นผู้กำหนด สำหรับกองเนตรนารีที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้กำหนด

ข้อ ๑๖ เงินค่าบำรุงผู้บังคับบัญชาเนตรนารี เงินค่าบำรุงประจำปีของผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการเนตรนารี กรรมการเนตรนารี และเจ้าหน้าที่เนตรนารี กำหนดปีละ ๑๐ บาท เมื่อชำระครบ ๑๐ ปี แล้วถือว่าเป็นสมาชิกตลอดชีพ หรือจะชำระเงินค่าบำรุงตลอดชีพครั้งเดียวเป็นเงิน ๑๐๐ ก็ได้

ข้อ ๑๗ ระยะเวลาชำระ ให้เนตรนารี ผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการเนตรนารี กรรมการเนตรนารี และเจ้าหน้าที่เนตรนารี ชำระเงินค่าบำรุงประจำปี ตามอัตราที่กำหนดไว้ให้เสร็จภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี

ข้อ ๑๘ การเก็บเงินค่าบำรุงเนตรนารี กลุ่มหรือกองเนตรนารีที่ตั้งอยู่ในโรงเรียน หรือนอกโรงเรียน ให้ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือผู้จัดการโรงเรียนเป็นผู้เก็บเงินค่าบำรุง หรือผู้บังคับบัญชาเนตรนารีในสังกัดเป็นผู้เก็บเงินก็ได้ ในการเก็บเงินนั้นจะต้องออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้ง

สำหรับผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการเนตรนารี กรรมการเนตรนารี และเจ้าหน้าที่เนตรนารี ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอให้สำนักงานที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี เป็นผู้จัดเก็บ

ข้อ ๑๙ การแบ่งเงินค่าบำรุงเนตรนารี การแบ่งเงินค่าบำรุงเนตรนารี ให้แบ่งดังนี้

(๑) ตามข้อบังคับของสมาคมลูกเสือโลก คณะลูกเสือแห่งชาติจะต้องเสียเงินค่าบำรุงให้แก่สำนักงานลูกเสือโลก ตามจำนวนลูกเสือ และเนตรนารีตลอดจนเจ้าหน้าที่ลูกเสือในอัตราคนหนึ่ง ปีละ ๑ บาท ๕๐ สตางค์ เงินยอดนี้ให้กองเนตรนารีสังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติและจังหวัดรวบรวมส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเพื่อใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวกับการลูกเสือโลก

(๒) ให้แบ่งเงินค่าบำรุงที่เหลือจ่ายจากข้อ ๑ ข้างต้นดังนี้ (๓.๕๐ บาท)

ก. กองเนตรนารีที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(๑) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองเนตรนารี ร้อยละ ๗๐ (๒.๔๕ บาท)

(๒) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ

๓๐ (๑.๐๕ บาท)

ข. กองเนตรนารีที่ขึ้นตรงต่ออำเภอ

(๑) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองเนตรนารี ร้อยละ ๗๐ (๒.๔๕ บาท)

(๒) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ร้อยละ ๘ (๐.๒๘

บาท)

(๓) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ร้อยละ ๘

(๐.๒๘ บาท)

(๔) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานเขตการศึกษา ร้อยละ ๘ (๐.๒๘ บาท)

(๕) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ

๖ (๐.๒๑ บาท)

ค. กองเนตรนารีที่ขึ้นตรงต่อเทศบาลหรือกรุงเทพมหานคร

(๑) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองเนตรนารี ร้อยละ ๗๘ (๒.๗๓ บาท)

(๒) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานเทศบาลหรือกรุงเทพมหานคร ร้อยละ ๑๖

(๐.๕๖ บาท)

(๓) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ

๖ (๐.๒๑ บาท)

ง. กองเนตรนารีที่ขึ้นตรงต่อจังหวัด

(๑) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองเนตรนารี ร้อยละ ๗๘ (๒.๗๓ บาท)

(๒) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือจังหวัด ร้อยละ ๘

(๐.๒๘ บาท)

(๓) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานเขตการศึกษา ร้อยละ ๘ (๐.๒๘ บาท)

(๔) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ

๖ (๐.๒๑ บาท)

จ. เงินค่าบำรุงลูกเสือที่เก็บจากผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการลูกเสือกรรมการ เนตรนารี และเจ้าหน้าที่เนตรนารี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ให้เป็นของสำนักงานนั้น

ข้อ ๒๐ การนำส่งเงิน เงินค่าบำรุงของกองเนตรนารีที่ขึ้นตรงต่ออำเภอ เทศบาลหรือจังหวัดให้กลุ่มหรือกองเนตรนารีนำส่งอำเภอ เทศบาล กรุงเทพมหานคร หรือจังหวัด แล้วแต่กรณี สำหรับกลุ่มหรือกองเนตรนารีที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้กลุ่มหรือกองลูกเสือนำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้กลุ่มหรือกองเนตรนารีหักเงินค่าบำรุงที่เป็นส่วนของตนไว้ก่อน

ข้อ ๒๑ เงินค่าบำรุงเนตรนารี ที่อำเภอได้รับจากกลุ่มหรือกองเนตรนารี ให้อำเภอหักส่วนที่เป็นของอำเภอไว้ก่อน ส่วนที่เหลือให้นำส่งจังหวัด เพื่อจังหวัดจะได้ส่งเขตและสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติต่อไป ส่วนเงินค่าบำรุงลูกเสือที่เทศบาลได้รับจากกลุ่มหรือกองเนตรนารี ให้สำนักงานเทศบาลหักส่วนที่เป็นของตนไว้ก่อน ส่วนที่เหลือให้นำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติต่อไป

ข้อ ๒๒ การหาเงินรายได้ กลุ่มหรือกองเนตรนารี อาจหาเงินรายได้โดยชอบด้วยกฎหมายในจังหวัดของตน โดยได้รับอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณี คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ อาจหาเงินรายได้ ภายในจังหวัดของตนเพื่อส่งเสริมกิจการเนตรนารี

ข้อ ๒๓

(๑) ผู้บังคับบัญชาเนตรนารี และเนตรนารีต้องไม่เรียกรับเงินและไม่เข้าร่วมเรี่ยรายสิ่งของใด ๆ ตามท้องถนนหรือเก็บบัตรผ่านประตู หรือปฏิบัติงานใด ๆ ที่ไม่สมเกียรติของเนตรนารี

(๒) ในกรณีที่เห็นสมควร เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดอาจอนุญาตเป็นกรณีพิเศษให้ผู้บังคับบัญชาเนตรนารีและเนตรนารีเข้าร่วมเรียกรับเงิน ขายสิ่งของหรือเก็บบัตรผ่านประตูเฉพาะรายภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ก็ได้

ข้อ ๒๔ สมาชิกของคณะลูกเสือแห่งชาติทุกคนต้องไม่สนับสนุนหรือเกี่ยวข้องกับพิธีการหาเงินใด ๆ ที่ขัดต่อกฎหมายของบ้านเมือง หรือเป็นไปในทำนองส่งเสริมให้ลูกเสือเล่นการพนัน

ข้อ ๒๕ การควบคุมเงินรายได้กลุ่ม หรือกองเนตรนารี เงินรายได้ทุกประเภทที่กลุ่มหรือกองเนตรนารีได้รับ ให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบ ๓ นายประกอบด้วยผู้บังคับบัญชาเนตรนารี หรือครูในโรงเรียนนั้น มีหน้าที่เก็บรักษาและควบคุมการจ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จัดทำบัญชีรับจ่ายและประกาศรายรับรายจ่ายให้เนตรนารีทราบทุกเดือน เดือนใดไม่มีการรับ-จ่าย ก็ให้ประกาศว่าไม่มีการรับจ่าย เงินรายได้นี้ให้นำฝากธนาคารหรือแผนกศึกษาธิการอำเภอหรือจังหวัด

ข้อ ๒๖ หลักการจ่ายเงินรายได้ การจ่ายเงินรายได้เนตรนารี ต้องจ่ายตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อจัดหาอุปกรณ์การฝึกอบรมเนตรนารี
- (๒) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาเนตรนารี และเนตรนารี
- (๓) เพื่อจัดพิมพ์ตำรา คู่มือ และเอกสารที่เกี่ยวกับการเนตรนารี
- (๔) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับกิจการเนตรนารี

ข้อ ๓๓ อำนาจการส่งจ่ายเงินเนตรนารีทุกประเภท อำนาจการส่งจ่ายเงินเนตรนารีทุกประเภทให้กำหนดดังนี้

- (๑) ผู้กำกับเนตรนารี
ผู้กำกับกลุ่มเนตรนารี ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท
- (๒) รองผู้อำนวยการเนตรนารีโรงเรียน
รองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- (๓) ผู้อำนวยการเนตรนารีโรงเรียน
รองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ
รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท
- (๔) ผู้อำนวยการเนตรนารีโรงเรียน (มีกลุ่มเนตรนารีที่สมบูรณ์แล้ว)
รองผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (ผู้ตรวจการศึกษา เขตการศึกษา ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด) ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- (๕) เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท
- (๖) รองประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- (๗) ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่งจ่ายได้ครั้งละตั้งแต่ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป

เงินที่กลุ่มหรือกองเนตรนารีฝากไว้ ณ แผนกศึกษาธิการอำเภอหรือจังหวัดให้ผู้มีอำนาจส่งจ่ายเงินดังกล่าวเป็นผู้จ่ายในลักษณะเงินฝากถอนคืน ส่วนใบเสร็จรับเงินและแบบพิมพ์ต่าง ๆ ให้ใช้ตามแบบที่กำหนด

ข้อ ๒๘ การควบคุม ให้เลขาธิการและเหรียญกิตติมศักดิ์คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติมีหน้าที่ควบคุม และตรวจสอบการเงินของเนตรนารีทั่วไปและให้รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดและ รองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ มีหน้าที่ควบคุมและตรวจสอบการเงินของเนตรนารีในสังกัด ให้กองเนตรนารีสังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติและลูกเสือจังหวัดรายงานฐานะการเงินตามแบบคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ข้อ ๒๙ ทรัพย์สินเมื่อยุบกองเนตรนารี ในกรณีที่กองเนตรนารียุบหรือเลิกกิจการ ให้บรรดาทรัพย์สินของเนตรนารีนั้นตกเป็นกรรมสิทธิ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ด้านแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทันให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๙) อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุขบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน (กรมวิชาการ, ๒๕๔๖) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรมรักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาที่สมดุลอย่างเป็นองค์รวมทุกด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพื้นฐานทางจริยศาสตร์ความเป็นคนดีทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ด้วยเหตุผลดังกล่าว กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเองเพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมมีวินัย และมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีงาม เป็นคนมีปัญญาในการใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และเป็นคนมีความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงโดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์

๑. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติจากการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ เกิดทักษะการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกอบด้วยกิจกรรม ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑.๑ กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิด ตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

๑.๒ กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีความรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันเอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผนปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาวะของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

๑.๒.๑ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

๑.๒.๒ กิจกรรมชุมนุม ชมรม

๑.๓ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม และการมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ทั้ง ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เมื่อผู้เรียนได้ปฏิบัติ

กิจกรรมแล้วนำไปสู่เป้าหมายเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

๒. หลักการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญ ดังนี้

๒.๑ มีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมผู้เรียนทุกคน

๒.๒ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ

๒.๓ เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครองผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน องค์กร และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

๓. เป้าหมาย

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อันจะนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ

๔. แนวการจัดกิจกรรม สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวการจัดกิจกรรม ดังนี้

๔.๑ ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ

๔.๒ ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน

๔.๓ จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

๔.๔ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม

๔.๕ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขันบนพื้นฐานการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย

๔.๖ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม

๕. ขอบข่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้หลากหลายรูปแบบและวิธีการ โดยมีขอบข่าย ดังนี้

๕.๑ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้นในลักษณะเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนสามารถบูรณาการระหว่างกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

๕.๒ เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิตที่พึงามตลอดจนเห็นแนวทางในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

๕.๓ เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ สนับสนุนค่านิยมที่พึงามและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๕.๔ เป็นกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และต่อส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดี และความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

๖. โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โครงสร้างเวลาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ตารางที่ ๑ แสดงโครงสร้างเวลาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรม	ประถมศึกษา						มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย
	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	ม.๑	ม.๒	ม.๓	ม. ๔- ม. ๖
กิจกรรมแนะแนว										
กิจกรรมนักเรียน										
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๖๐ ชม.						๔๕ ชม.			๖๐ ชม.
รวม	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๓๖๐

ตามหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดโครงสร้างเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีละ ๑๒๐ ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ จำนวน ๓๖๐ ชั่วโมง เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวกิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมดังนี้ ระดับประถมศึกษา (ป.๑-๖) รวม ๖ ปี จำนวน ๖๐ ชั่วโมง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑-๓) รวม ๓ ปี จำนวน ๔๕ ชั่วโมงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔-๖) รวม ๓ ปี จำนวน ๖๐ ชั่วโมง การจัดสรรเวลาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ขึ้นกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามโครงสร้างเวลาของหลักสูตร และผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและฝึกปฏิบัติกิจกรรมทั้ง ๓ ลักษณะ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทุกปีจนจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

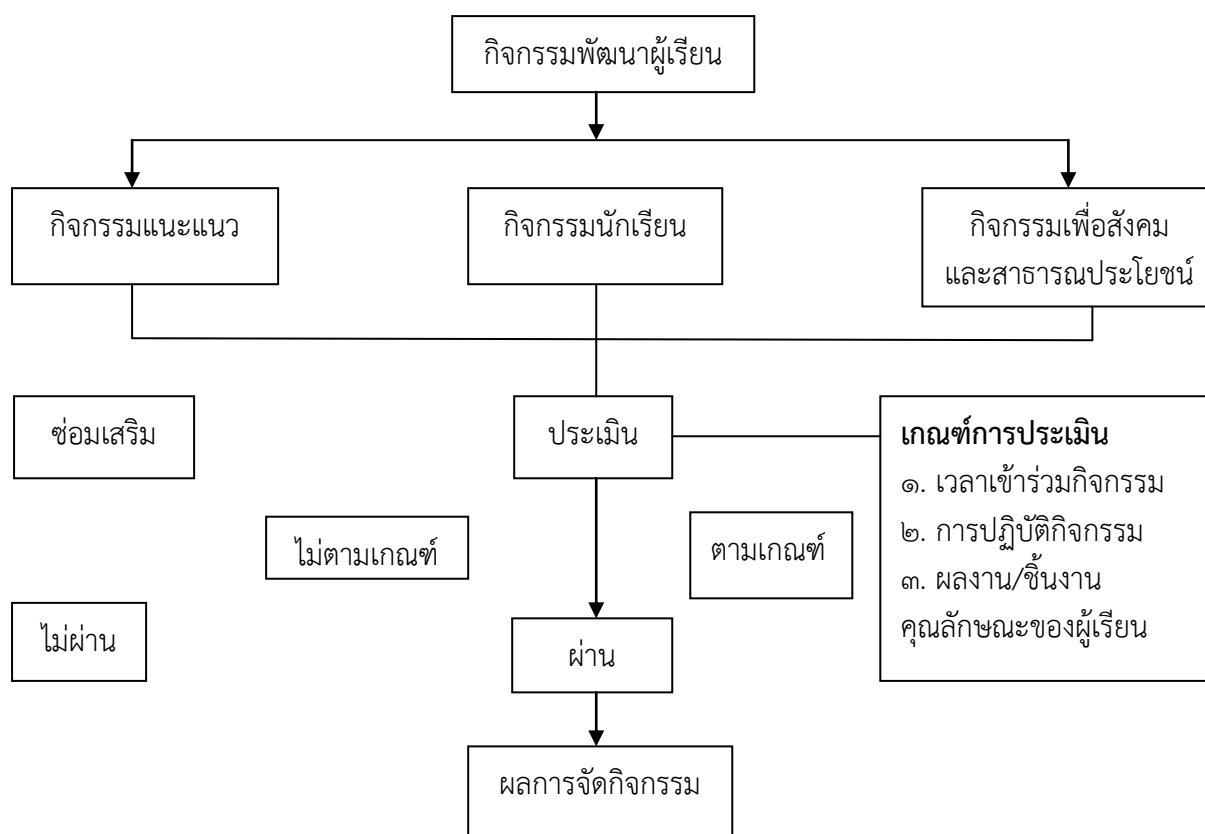
๗. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นการประเมินโดยผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๘. หลักการ

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมหรือผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นหาศักยภาพของตน สะท้อนแนวคิดจากการปฏิบัติกิจกรรม การทำงานกลุ่ม และการมีจิตสาธารณะ โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินสถานศึกษา ควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการประเมิน

๘.๑ แนวทางการประเมิน การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีแนวทางในการประเมินตามแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ ๑ แสดงแผนภาพแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๒ ประการคือ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

๘.๒ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

๘.๒.๑ ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๘.๒.๒ ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม

๘.๒.๓ ผู้เรียนที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เป็นผู้ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และนำผลการประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน

๘.๒.๔ ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครูหรือผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

๘.๓ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อตัดสินเลื่อนชั้นและจบระดับการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษาโดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

๘.๓.๑ กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา

๘.๓.๒ ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดนั้น ผู้เรียนจะต้องผ่านกิจกรรม ๓ กิจกรรมสำคัญ ดังนี้

๘.๓.๒.๑ กิจกรรมแนะแนว

๘.๓.๒.๒ กิจกรรมนักเรียน ได้แก่

๑) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร โดยเลือกเพียง ๑ กิจกรรม

๒) กิจกรรมชุมนุม ชมรม

๘.๓.๓ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

๘.๓.๔ ผู้รับผิดชอบเสนอผลการประเมินต่อคณะอนุกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ความเห็นชอบ

๘.๓.๕ ผู้รับผิดชอบเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาเพื่ออนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา

๘.๔ เกณฑ์การตัดสิน ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านเกณฑ์ตามสถานศึกษากำหนด โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินอย่างเหมาะสม ดังนี้

๘.๔.๑ กำหนดคุณภาพหรือเกณฑ์ในการประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ ๒ ระดับ คือ ผ่านและไม่ผ่าน

๘.๔.๒ กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรมและกำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมิน ดังนี้

๘.๔.๒.๑ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงานชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๘.๔.๒.๒ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญทั้ง ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจาก ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนวกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

๘.๕ แนวทางการแก่นักเรียนกรณีไม่ผ่านเกณฑ์ กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรมให้เป็นหน้าที่ของครูหรือผู้รับผิดชอบกิจกรรมนั้น ๆ ที่จะต้องซ่อมเสริมโดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น แล้วจึงประเมินให้ผ่านกิจกรรมเพื่อบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน ยกเว้น มีเหตุสุดวิสัยให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบเพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายกรณีไป

๘.๖ ข้อเสนอแนะ การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๘.๖.๑ ผู้เรียนมีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดโดยสถานศึกษาควรกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนแต่ละกิจกรรม สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามกิจกรรมครบตามโครงสร้างเวลาเรียน

๘.๖.๒ ผู้เรียนมีผลการปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยอาจจัดให้ผู้เรียนแสดงผลงาน เพิ่มสะสมงาน หรือจัดนิทรรศการ

๘.๖.๓ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หากสถานศึกษามีบุคลากรไม่เพียงพอหรือไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย สถานศึกษาอาจจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งสถานศึกษาสามารถประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวและนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้

๘.๖.๔ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรมีองค์ประกอบในการดำเนินการ ดังนี้

๘.๖.๔.๑ มีครูที่ปรึกษากิจกรรม และมีแผนการดำเนินกิจกรรม

๘.๖.๔.๒ มีหลักฐาน ชิ้นงาน หรือเพิ่มสะสมงาน

๘.๖.๔.๓ มีผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรม

๘.๖.๔.๔ มีรายงานแสดงการเข้าร่วมกิจกรรม

๘.๗ บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม

๑. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

๑.๑ กำหนดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาและโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๑.๒ ผู้บริหารชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนเห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๑.๓ พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและมีความทันสมัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานการณ์ปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

๑.๔ สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม

๑.๕ นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๑.๖ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

๒. บทบาทของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

๒.๑ ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม การประเมินผลพัฒนาผู้เรียน และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

๒.๒ ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒.๓ ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน และเป็นไปตามหลักการ ปรัชญา และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน

๒.๔ ส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการจัดทำแผนงาน โครงการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรม และการประเมินผล

๒.๕ ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้เรียนในการร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน

๒.๖ ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนและซ่อมเสริมกรณี que ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์ พร้อมจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผล

๒.๗ รายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วนำผลการจัดกิจกรรมมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข

๒.๘ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

๓. บทบาทของผู้เรียน

๓.๑ ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถ หรือตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา

๓.๒ เข้ารับการปฐมนิเทศจากครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

๓.๓ ร่วมประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามลักษณะของกิจกรรม

๓.๔ ร่วมประชุมจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินงาน และปฏิบัติกิจกรรม ด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ

๓.๕ ร่วมประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและนำผลมาพัฒนาตนเอง และนำเสนอผลการปฏิบัติกิจกรรมต่อครูผู้รับผิดชอบ

๓.๖ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดประสบการณ์ ทบทวน และสะท้อนความรู้สึกละหลังการปฏิบัติกิจกรรม (After Action Review : AAR) รวมทั้งสร้างเครือข่ายจิตอาสาและขยายผลต่อยอดสู่ความยั่งยืน

๔. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

๔.๑ ให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๔.๒ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม

๕. บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

๕.๑ มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม และอาสาสมัครกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาและชุมชน

๕.๒ ยอมรับในศักยภาพของผู้เรียน ให้โอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเองเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ

๕.๓ ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ป้องกันและแก้ไข ปัญหาของผู้เรียน

๕.๔ เป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่พึงามให้แก่ผู้เรียน

๕.๕ ร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามประเมินผลพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรม (แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑)

หลักสูตรลูกเสือ เนตรนารี

๑. หลักสูตรลูกเสือสำรอง (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

ตารางที่ ๒ แสดงหลักสูตรลูกเสือสำรอง (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

หลักสูตร	รายการ
เตรียมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ ๑ ดาวดวงที่ ๒ ดาวดวงที่ ๓ เครื่องหมายวิชาพิเศษ (๑๘ วิชา) เครื่องหมายลูกเสือ สัมพันธ์	๑. มีความรู้เกี่ยวกับนิทานเรื่องเมาศลีย์และประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือสำรอง ๒. รู้จักการทำความเคารพเป็นหมู่ (แกรนด์ฮาวล์) และระเบียบแถวเบื้องต้น ๓. รู้จักการทำความเคารพเป็นรายบุคคล การจับมือซ้ายและคติพจน์ของลูกเสือ ๔. รู้จักคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง ๕. อนามัย ๖. ความสามารถในการเชิงทักษะ ๗. การสำรวจ ๘. การค้นหาธรรมชาติ ๙. ความปลอดภัย ๑๐. บริการ ๑๑. ชงและประเทศต่าง ๆ ๑๒. การฝีมือ ๑๓. กิจกรรมกลางแจ้ง ๑๔. การบันเทิง ๑๕. การผูกเงื่อน ๑๖. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง เรียนชั้นละ ๒ วิชา และเมื่อสอบได้ดาวดวงที่ ๓ แล้วสอบได้ทุกวิชา โดยสามารถเรียนในเวลา นอกเวลา หรืออาจใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้

๒. หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
 ตารางที่ ๓ แสดงหลักสูตรลูกเสือสามัญ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)

หลักสูตร	รายการ
ลูกเสือตรี	๑. แสดงว่ามีความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ ๑.๑ ประวัติสังเขปของ Lord Baden Powell ๑.๒ พระราชประวัติสังเขปของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ๑.๓ วิวัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทยและลูกเสือโลก ๑.๔ การทำความเคารพ การแสดงรหัส การจับมือซ้ายและคติพจน์ของลูกเสือ ๒. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญเข้าใจและยอมรับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ ๓. กิจกรรมกลางแจ้ง มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่หรือกองลูกเสือนอกสถานที่ ๔. ระเบียบแถวท่ามือเปล่า ท่าถือไม้พลอง การใช้สัญญาณมือและนกหวีด การตั้งแถวและการเรียกแถว

หลักสูตร	รายการ
ลูกเสือโท	๑. การรู้จักดูแลตนเอง ๒. การช่วยเหลือผู้อื่น ๓. การเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ๔. ทักษะในทางวิชาลูกเสือ ๕. งานอดิเรกและเรื่องที่น่าสนใจ ๖. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

หลักสูตร	รายการ
ลูกเสือเอก	๑. การพึ่งตนเอง ๒. การบริการ ๓. การผจญภัย ๔. วิชาการของลูกเสือ ๕. ระเบียบแถว
เครื่องหมายวิชาพิเศษ (๕๔ วิชา)	เรียนในเวลา นอกเวลา หรืออาจใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้

๓. หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)

ตารางที่ ๔ แสดงหลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)

หลักสูตร	รายการ
<p>เครื่องหมายลูกเสือโลก (สอบได้ภายใน ๖ เดือน)</p> <p>เครื่องหมายวิชาพิเศษ (๗๖ วิชา)</p> <p>เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ (สอบได้ภายใน ๑ ปี และเข้าพิธีประจำกอง แล้วหลังได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก)</p> <p>เครื่องหมายวิชาพิเศษ (๗๖ วิชา)</p> <p>เครื่องหมายลูกเสือหลวง</p>	<p>๑. แสดงว่าเข้าใจเรื่องราวต่อไปนี้พอสมควร</p> <p>๑.๑ กิจการของลูกเสือแห่งชาติ</p> <p>๑.๒ กิจการของลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ</p> <p>๑.๓ บทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่</p> <p>๒. ยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ</p> <p>๓. เข้าใจเรื่องระเบียบแถวและปฏิบัติตามหนังสือคู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ</p> <p>๔. กางและรื้อเต็นท์ที่พิกแคมในเวลากลางคืนกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อีกคนหนึ่ง</p> <p>๕. สาธิตการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับการเดินทางไกลไปพิกแคมค้างคืน</p> <p>๖. ก่อและจุดไฟกลางแจ้งแล้วปรุงอาหารอย่างเพียงพอสำหรับ ๒ คน</p> <p>๗. สามารถอ่านและใช้แผนที่ เข็มทิศ และรู้จักบริเวณที่ตนอยู่โดยพิจารณาจากเข็มทิศและสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นด้วยตาเปล่า</p> <p>๘. สามารถผูกและรู้จักประโยชน์ของเงื่อน ๑๐ เงื่อนต่อไปนี้คือ เงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนผูกกระหวัดไม้ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนประมง เงื่อนผูกซุง เงื่อนผูกรั้ง เงื่อนปมตาไก่ และการผูกแน่น (ผูกทแยงผูกกากบาท ผูกประกบ)</p> <p>๙. รู้วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้คือ บาดแผล ธรรมดา ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นลม งูกัดแมงมุมกัด แมลงกัดต่อย ผีวหนังสือ และเท้าแพลง</p> <p>๑๐. รู้เรื่องที่พึงระวังเพื่อความปลอดภัยทั่วไปเกี่ยวกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เรียนในเวลา นอกเวลา หรืออาจใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้ที่เข้าเกณฑ์ได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้</p> <p>๑. ได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก</p> <p>๒. สอบวิชาพื้นฐานระดับลูกเสือชั้นพิเศษได้ ๕ วิชา คือ วิชาการเดินทาง สำรวจ วิชาการบริการ และวิชาอื่น ๆ อีก ๓ วิชา ซึ่งลูกเสือเป็นผู้คัดเลือก</p> <p>๓. ผ่านการฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่ม (Initiative Course) ซึ่งต้องประกอบด้วยการเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพิกแคมเป็นเวลา ๑ คืน การไปอยู่ค่ายพิกแคมต้องเดินไปยังท้องถิ่นที่ลูกเสือไม่เคย จำนวนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะไปอยู่ค่ายพิกแคมควรแบ่งเป็นชุด ๆ ละ ๔ คนการเดินทางไกลต้องมีระยะทางอย่างน้อย ๔ กิโลเมตรและในการเดินทางให้สมมติว่ามีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นอย่างน้อย ๕ อย่าง เช่น ช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่</p>

	<p>ในที่สูง และเหตุฉุกเฉินทางน้ำ เป็นต้น เหตุฉุกเฉินที่เวลานี้ให้วันระยะห่างกันพอสมควร และลูกเรือจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องแผนที่และเข็มทิศ จึงจะสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางได้ การฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่มนี้ต้องมีลักษณะเป็นการทดสอบอย่างจริงจังในเรื่องความตั้งใจจริง ความคิดริเริ่มและการพึ่งตนเอง (Self-reliance)</p> <p>๔. คณะกรรมการดำเนินงานของกองและผู้กำกับเห็นว่าเป็นผู้ที่สมควรได้รับเครื่องหมายลูกเรือชั้นพิเศษ</p> <p>๕. ได้รับอนุมัติจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเรือแห่งชาติหรือผู้อำนวยการลูกเรือจังหวัดแล้วแต่กรณีเรียนในเวลา นอกเวลา หรืออาจใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้ที่เข้าเกณฑ์ได้รับเครื่องหมายลูกเรือหลวง จะต้องมีความสมบูรณ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ได้รับเครื่องหมายลูกเรือชั้นพิเศษ ๒. สอบวิชาพื้นฐานระดับลูกเรือชั้นพิเศษได้ ๓ วิชา ซึ่งไม่อยู่ในวิชาพื้นฐาน ๕ วิชาที่สอบได้ เมื่อขอรับเครื่องหมายลูกเรือชั้นพิเศษ ๓. สอบได้วิชาบริการและวิชาพื้นฐานอีก ๓ วิชาในระดับลูกเรือหลวง ๔. ผ่านการฝึกอบรมวิชาการเป็นผู้นำตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ๕. คณะกรรมการดำเนินงานของกองและผู้กำกับเห็นว่าเป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีตามวิธีการของลูกเรือและสมควรได้รับ ๖. เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเรือแห่งชาติหรือผู้อำนวยการลูกเรือจังหวัดแล้วแต่กรณีเป็นผู้แต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมทำการสัมภาษณ์เมื่อเห็นว่าเป็นผู้เหมาะสมแล้วให้รายงานต่อไปตามลำดับ จนถึงคณะกรรมการบริหารลูกเรือแห่งชาติพิจารณาอนุมัติ และให้ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเรือแห่งชาติเป็นผู้ลงนามในประกาศนียบัตร แสดงว่าเป็นผู้ได้รับเครื่องหมายลูกเรือหลวงเรียนในเวลา นอกเวลา หรืออาจใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้
--	--

หมายเหตุ เครื่องหมายลูกเรือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเรือหลวง มีวิชาพื้นฐาน ๘ วิชาเหมือนกันแต่ต่างระดับกัน คือ หลักสูตรลูกเรือหลวงมีระดับสูงกว่าระดับลูกเรือชั้นพิเศษวิชาพื้นฐาน ๘ วิชา สำหรับเครื่องหมายลูกเรือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเรือหลวงมีดังนี้

๑. หน้าที่พลเมือง
 ๒. สิ่งแวดล้อม
 ๓. การเดินทางสำรวจ
 ๔. การแสดงออกทางศิลปะ
 ๕. สมรรถภาพทางกาย
 ๖. อุทมคติ
 ๗. กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ
 ๘. บริการ
๔. **หลักสูตรลูกเรือวิสามัญ** (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖)

หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ หลักสูตรลูกเสือวิสามัญ ประกอบด้วยชั้นของลูกเสือวิสามัญ คือ เตรียมลูกเสือวิสามัญ (ระยะทดลอง) และลูกเสือวิสามัญ (ต้องได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว) การฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ

๔.๑ การฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ มี ๔ อย่าง ดังนี้ คือ

๔.๑.๑ การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง

๔.๑.๒ การฝึกอบรมเพื่อรับเครื่องหมายลูกเสือโลก (สอบได้ภายใน ๖ เดือน)

๔.๑.๓ การฝึกอบรมเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ (๑๑ วิชา และเครื่องหมายวิชาวุธซึ่ง เป็นเครื่องหมายสูงสุด)

๔.๑.๔ การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการกองหรือพี่เลี้ยง

๔.๒ การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง

การประกอบกิจกรรมร่วมกันทั้งกองนี้ มีเรื่องที่จะทำได้มากมายหลายอย่างตามความคิดและความต้องการของลูกเสือวิสามัญ เช่น การฝึกอบรมด้วยกัน การทำสิ่งของต่าง ๆ ด้วยกัน การเรียนรู้ด้วยกัน การไปเยือนสถานที่ต่าง ๆ ด้วยกัน การช่วยเหลือประชาชนด้วยกัน เป็นต้น

๔.๓ เครื่องหมายลูกเสือโลก

๔.๓.๑ แสดงว่าเข้าใจเรื่องราวต่อไปนี้พอสมควร

๔.๓.๑.๑ กิจการของลูกเสือแห่งชาติ

๔.๓.๑.๒ กิจการของคณะลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

๔.๓.๑.๓ บทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือวิสามัญ

๔.๓.๒ เข้าใจ ยอมรับ และปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสืออย่างผู้ใหญ่

๔.๓.๓ เข้าใจเรื่องระเบียบแถวและปฏิบัติตามหนังสือ คู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ

๔.๓.๔ กางและรื้อเต็นท์ที่พับแรมในเวลากลางคืนกับลูกเสือวิสามัญอีกคนหนึ่ง

๔.๓.๕ สานิตการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืน

๔.๓.๖ ก่อและจุดไฟกลางแจ้งแล้วปรุงอาหารอย่างเพียงพอสำหรับ ๒ คน

๔.๓.๗ สามารถอ่านและใช้แผนที่ เข็มทิศ และรู้จักบริเวณที่ตนอยู่ โดยพิจารณาจากเข็มทิศ และสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นด้วยตาเปล่า

๔.๓.๘ สามารถผูกและรู้จักประโยชน์ของเงื่อน ๑๐ เงื่อนต่อไปนี้ คือ เงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนผูกกระหวัดไม้ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนประมง เงื่อนผูกซุงเงื่อนผูกรั้ง เงื่อนปมตาไก่ และการผูกแน่น (ผูกทแยง ผูกกากบาท ผูกประกบ)

๔.๓.๙ รู้วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ คือ บาดแผลธรรมดาถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นลม ุงกัด แมงมุมกัด แมลงกัดต่อย ผิวหนังถลอก และเท้าแพลง

๔.๓.๑๐ รู้เรื่องที่พึงระวังเพื่อความปลอดภัยทั่วไปเกี่ยวกับลูกเสือวิสามัญ

๕. เครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ
ตารางที่ ๕ แสดงเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ

ประเภทลูกเสือ			
สำรอง (๑๘ วิชา)	สามัญ (๕๔ วิชา)	สามัญรุ่นใหญ่ (๗๖ วิชา)	วิสามัญ (๑๑ วิชา)
๑. จิตรกร ๒. นักกรีฑา ๓. นักอ่านหนังสือ ๔. นักจักรยานสองล้อ ๕. นักแสดงการบันเทิง ๖. นักสำรวจ ๗. นักปฐมพยาบาล ๘. นักสารพัดช่าง ๙. งานอดิเรก ๑๐. การช่วยเหลืองานบ้าน ๑๑. นักอ่านแผนที่ ๑๒. นักธรรมชาติศึกษา ๑๓. นักถ่ายภาพ ๑๔. นักว่ายน้ำ ๑๕. ผู้ช่วยคนตกน้ำ ๑๖. นักวิทยาศาสตร์ ๑๗. นักกีฬา ๑๘. การอนุรักษ์ธรรมชาติ เครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์	๑. นักจักสาน ๒. ช่างไม้ ๓. ช่างหนัง ๔. ชาวนา ๕. ชาวสวน ๖. ชาวไร่ ๗. นักเลี้ยงสัตว์เล็ก ๘. นักจักรยานสองล้อ ๙. นักว่ายน้ำ ๑๐. ผู้ช่วยคนดับเพลิง ๑๑. ผู้ช่วยเหลือผู้ประสพภัย ๑๒. ผู้ให้การปฐมพยาบาล ๑๓. นักสังเกตและจำ ๑๔. การพราง ๑๕. ชาวค่าย ๑๖. ผู้ประกอบอาหารในค่าย ๑๗. ล่าม ๑๘. นักดนตรี ๑๙. นักผจญภัยในป่า ๒๐. นักสำรวจ ๒๑. มัคคุเทศก์ ๒๒. ช่างเขียน ๒๓. นักสัตววิทยา ๒๔. นักบุกเบิก ๒๕. นักธรรมชาติศึกษา ๒๖. ช่างเบ็ดเตล็ด ๒๗. ผู้บริหารคนไข้ ๒๘. นักจับปลา	๑. นักผจญภัย ๒. นักดาราศาสตร์ ๓. นักอุตุนิยมวิทยา ๔. ผู้จัดการค่ายพักแรม ๕. ผู้พิทักษ์ป่า ๖. นักเดินทางไกล ๗. หัวหน้าคนครัว ๘. นักบุกเบิก ๙. นักสะกดรอย ๑๐. นักธรรมชาติวิทยา ๑๑. การสื่อสารด้วยยานพาหนะ ๑๒. นักดับเพลิง ๑๓. นักสัตววิทยา ๑๔. นักสารพัดช่าง ๑๕. นักโบราณคดี ๑๖. นักสะสม ๑๗. นักดนตรี ๑๘. นักถ่ายภาพ ๑๙. นักกีฬา ๒๐. นักกรีฑา ๒๑. นักพิมพ์ดีด ๒๒. นักแสดงการบันเทิง ๒๓. นักยิงปืน ๒๔. ล่าม ๒๕. หน้าที่พลเมือง ๒๖. มัคคุเทศก์ ๒๗. บรรณารักษ์ ๒๘. เลขานุการ ๒๙. พลาธิการ ๓๐. ผู้ช่วยการจราจร ๓๑. ช่างเขียน	๑. การลูกเสือ ๒. เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม ๓. โครงการ ๔. บริการ ๕. ผู้ฝึกสอน ๖. ยิงปืน ๗. ศิลปประยุกต์ ๘. ปฐมพยาบาล ๙. อิเล็กทรอนิกส์ ๑๐. สังคมสงเคราะห์ ๑๑. ขับรถยนต์ เครื่องหมายวิชาวิรุจ

	<p>๒๙. ผู้ช่วยทันตแพทย์ ๓๐. นักพายเรือ ๓๑. นายท้ายเรือใบ ๓๒. นักกระเซียงเรือ ๓๓. นักเล่นเรือใบ ๓๔. นักดาราศาสตร์ เบื้องต้น ๓๕. นักอุตุนิยมวิทยา เบื้องต้น ๓๖. ยามอากาศเบื้องต้น ๓๗. นักเครื่องบินเล็ก เบื้องต้น ๓๘. นักสะสม ๓๙. บรรณารักษ์ ๔๐. นักกรีฑา ๔๑. นักขี่ม้า ๔๒. มวยไทยเบื้องต้น ๔๓. มวยสากลเบื้องต้น ๔๔. กระบี่กระบอง เบื้องต้น ๔๕. นักยิงปืนเบื้องต้น ๔๖. การอนุรักษ์ ธรรมชาติ ๔๗. การหามิตร ๔๘. มารยาทในสังคม ๔๙. นิเวศวิทยา ๕๐. การพัฒนาชุมชน ๕๑. การใช้พลังงาน ทดแทน ๕๒. ลูกเสือโทพระมงกุฎ เกล้าฯ ๕๓. ลูกเสือเอกพระ มงกุฎ เกล้าฯ ๕๔. สายยงยศ</p>	<p>๓๒. ช่างวิทยุ ๓๓. ช่างไฟฟ้า ๓๔. ช่างแผนที่ ๓๕. ช่างเครื่องยนต์ ๓๖. อิเล็กทรอนิกส์ ๓๗. การหามิตร ๓๘. การฝีมือ ๓๙. การช่วย ผู้ประสบภัย ๔๐. การสาธารณสุข ๔๑. การพยาบาล ๔๒. การพูดในที่ สาธารณะ ๔๓. การอนุรักษ์ ธรรมชาติ ๔๔. การประชาสัมพันธ์ ๔๕. การสังคมสงเคราะห์ ๕๔. การควบคุม การจราจรทางน้ำ ๕๕. การป้องกัน ความเสียหายและ ดับเพลิงไหม้บนเรือ ๕๖. การเรือ ๕๗. การดำรงชีพ ในทะเล ๕๘. เครื่องหมายชาวเรือ ๕๙. เครื่องหมายเชิดชู เกียรติลูกเสือเหล่าสมุทร ๖๐. เครื่องหมายเชิดชู เกียรติลูกเสือเหล่าสมุทร ๖๑. นักเครื่องบินเล็ก ๖๒. ช่างอากาศ ๖๓. ยามอากาศ ๖๔. การควบคุม การจราจรทาง อากาศเบื้องต้น ๖๕. การควบคุมการ จราจรทางอากาศ</p>	
--	--	---	--

		๖๖. การช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยและดับเพลิง อากาศยาน ๖๗. การฝึกเป็นผู้นำ ๖๘. นักปฏิบัติการ ทางจิตวิทยา ๖๙. การขนส่งทาง อากาศ ๗๐. แผนที่ทหารและเข็ม ทิศ ๗๑. เสนารักษ์ ๗๒. การดำรงชีพใน ถิ่นทุรกันดาร ๗๓. นักไต่หน้าผา ๗๔. เครื่องหมายการบิน ๗๕. เครื่องหมายเชิดชู เกียรติลูกเสือ เหล่าอากาศ ๗๖. เครื่องหมาย ผู้ฝึกสอนเครื่องหมาย สายยงยศ	
--	--	---	--

(แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑)

วินัยเนตรนารี

ข้อ ๑๑๘ ผู้ปฏิบัติตามวินัย บรรดาเนตรนารี ผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการเนตรนารี กรรมการเนตรนารี และเจ้าหน้าที่เนตรนารี พึงปฏิบัติตามวินัยและขนบธรรมเนียมของเนตรนารี

ข้อ ๑๑๙ โทษผิดวินัยโทษผิดวินัยที่ผู้อำนวยการเนตรนารีโรงเรียน รองผู้อำนวยการเนตรนารี โรงเรียน ผู้กำกับกลุ่มเนตรนารี รองผู้กำกับกลุ่มเนตรนารี ผู้กำกับเนตรนารี รองผู้กำกับเนตรนารีจะลงโทษแก่เนตรนารีมี ๓ สถาน คือ

- (๑) ตักเตือน
- (๒) ทำโทษ
- (๓) คัดชื่อออกจากทะเบียน

ข้อ ๑๒๐

(๑) ตักเตือน คือ การว่ากล่าวให้รู้สึกผิดและชอบ ในการนี้จะบันทึกกรรมเรื่องไว้ด้วยก็ได้

(๒) ทำโทษ คือ การให้ทำการอย่างใดอย่างหนึ่งที่สมควรแก่ความผิดและวินัยของผู้รับโทษ เฉพาะเป็นการปลุกนิสัยที่ดีในการนี้จะบันทึกกรรมเรื่องไว้ด้วยก็ได้

(๓) คัดชื่อออกจากทะเบียน คือ การสั่งให้ขาดจากการเป็นเนตรนารี

ข้อ ๑๒๑ โทษผิดวินัยที่จะลงแก่ผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการเนตรนารี กรรมการเนตรนารี และเจ้าหน้าที่เนตรนารีสถานใดนั้นให้ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้พิจารณาตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๒๒ โทษ “คัดชื่อออกจากทะเบียน” จะลงโทษแก่เนตรนารีผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

วินัยลูกเสือ

ข้อ ๑๓๑ ผู้ปฏิบัติตามวินัย บรรดาลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ พึงปฏิบัติตามวินัยและขนบธรรมเนียมของลูกเสือ

ข้อ ๑๓๒ โทษผิดวินัยโทษผิดวินัยที่ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือ รองผู้กำกับลูกเสือ จะลงโทษแก่ ลูกเสือ มี ๓ สถาน คือ

(๑) ตักเตือน

(๒) ทำโทษ

(๓) คัดชื่อออกจากทะเบียน

ข้อ ๑๓๓

(๑) ตักเตือน คือ การว่ากล่าวให้รู้สึกผิดและชอบ ในการนี้จะบันทึกกรมเรื่องไว้ด้วยก็ได้

(๒) ทำโทษ คือ การให้ทำการอย่างใดอย่างหนึ่งที่สมควรแก่ความผิดและวินัยของผู้รับโทษ เฉพาะเป็นการปลูกนิสัยที่ดีในการนี้จะบันทึกกรมเรื่องไว้ด้วยก็ได้

(๓) คัดชื่อออกจากทะเบียน คือ การสั่งให้ขาดจากการเป็นลูกเสือ

ข้อ ๑๓๔ โทษผิดวินัยที่จะลงแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือสถานใดนั้นให้ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้พิจารณาตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๓๕ โทษ “คัดชื่อออกจากทะเบียน” จะลงโทษแก่ลูกเสือผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ด้านกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม

การจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี กิจกรรมการเดินทางไกลและการเข้าค่ายพักแรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๓ กิจกรรม คือ ได้แก่ ๑) กิจกรรมแนะแนว ๒) กิจกรรมนักเรียน ๓) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี (รวมถึงกิจกรรมยุวภาษา) เป็นกิจกรรมหนึ่งในกลุ่มกิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมชุมนุม) ที่นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม ๔๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา (ระดับประถมศึกษา) และ ๔๐ ชั่วโมงต่อภาคเรียน (ระดับมัธยมศึกษา) การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี มีแนวทางการจัดกิจกรรมตามวิธีการลูกเสือ (Scout Method) ซึ่งมีองค์ประกอบ ๗ ประการ คือ

๑. คำปฏิญาณและกฎ ถือเป็นหลักเกณฑ์ที่ลูกเสือทุกคนให้คำมั่นสัญญาว่าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ กฎของลูกเสือมีไว้ให้ลูกเสือเป็นหลักในการปฏิบัติ ไม่ได้ ห้าม “ทำ” หรือบังคับให้ “ทำ” แต่ถ้า “ทำ” ก็จะทำให้เกิดผลดีแก่ตัวเอง เป็นคนดี เช่น ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีเกียรติเชื่อถือได้

๒. เรียนรู้จากการกระทำ เป็นการพัฒนาส่วนบุคคล ความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของผลงานอยู่ที่การกระทำของตนเอง ทำให้มีความรู้ที่ชัดเจนและสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเองและทำทนายความสามารถของตนเอง

๓. ระบบหมู่ เป็นรากฐานอันแท้จริงของการลูกเสือและเป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการเรียนรู้การใช้ประชาธิปไตยเบื้องต้น

๔. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ฝึกให้มีความเป็นหนึ่งเดียวในการเป็นสมาชิกลูกเสือเนตรนารีด้วยการใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ได้แก่ เครื่องแบบ เครื่องหมาย การทำความเคารพ รหัส คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ คำขวัญ ธง เป็นต้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักและภาคภูมิใจในการเป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือแห่งโลก ซึ่งมีสมาชิกทั่วโลกและเป็นองค์กรที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดในโลก

๕. การศึกษาธรรมชาติ เป็นสิ่งสำคัญอันดับ ๑ ในกิจกรรมของลูกเสือ ธรรมชาติอันโปร่งใสตามชนบทป่าเขา ป่าละเมาะและพุ่มไม้ เป็นที่ปรารถนาอย่างยิ่ง มีการไปทำกิจกรรมกับธรรมชาติ การปีนเขา ตั้งค่ายพักแรมในสุดสัปดาห์ หรือ ตามวาระของการอยู่ค่ายพักแรม ตามกฎระเบียบเป็นที่เสนาหาแก่เด็กทุกคน ถ้าขาดการศึกษาธรรมชาติก็ไม่ถือว่าใช้ชีวิตแบบลูกเสือ

๖. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้เด็กทำ ต้องให้มีความก้าวหน้าและดึงดูดใจ สร้างให้เกิดความกระตือรือร้นอยากจะทำ และวัตถุประสงค์ในการจัดแต่ละอย่างให้สัมพันธ์กับความหลากหลายในการพัฒนาตนเอง เกมสันทนาการที่สนุกสนาน การแข่งขันกันก็เป็นสิ่งดึงดูดใจและเป็นการจูงใจที่ดี

๗. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่ชี้แนะหนทางที่ถูกต้องให้แก่เด็กเพื่อให้เขาเกิดความมั่นใจในการที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งใดลงไปทั้งคูมีความต้องการซึ่งกันและกัน เด็กก็ต้องการให้ ผู้ใหญ่เองก็ต้องการนำพาให้ไปสู่นทางที่ดี ให้ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและดีที่สุด จึงเป็นการร่วมมือกันทั้งสองฝ่าย

สำหรับกิจกรรมเข้าค่ายพักแรมและเดินทางไกลของลูกเสือ-เนตรนารี ก็ถือว่าเป็นกิจกรรมภาคบังคับหนึ่งที่สำคัญ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และทุกสถานศึกษาจะต้องจัดให้กับผู้เรียน โดยจะจัดในช่วงภาคเรียนที่ ๒ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้เขียนไว้ใน ข้อ ๒๗๓ ว่า การเดินทางไกลและแรมคืน ให้ผู้กำกับกลุ่มหรือผู้กำกับลูกเสือ นำลูกเสือไปฝึกเดินทางไกลและแรมคืนในปีหนึ่งไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง ครั้งหนึ่งให้พักแรมอย่างน้อยหนึ่งคืน การเดินทางไกลและแรมคืน มีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อให้ลูกเสือ-เนตรนารีได้ฝึกความอดทน ความมีระเบียบวินัย รู้จักช่วยตัวเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่น

๒. เพื่อให้ลูกเสือ-เนตรนารีเป็นพลเมืองดี รู้จักช่วยเหลือสังคมด้วยความเต็มใจ

๓. เพื่อให้ลูกเสือเนตรนารีได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพจากประสบการณ์ตรงและเรียนรู้เพิ่มเติม

สำหรับการเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ-เนตรนารี นั้น ปัจจุบันมีทั้งแบบที่สถานศึกษาดำเนินการจัดค่ายเอง และแบบนำนักเรียนไปเข้าค่ายลูกเสือเอกชน ซึ่งก็มีข้อดีข้อด้อยแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นกับนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง แต่ไม่ว่าแบบใดก็ตาม คุณครูที่เป็นผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารี ก็ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อควบคุมและดูแลนักเรียนให้ได้รับความปลอดภัยในการเข้าร่วมกิจกรรมและเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ และทางสถานศึกษาจะต้องวางแผนการจัดการอย่างเป็นระบบและรัดกุมมากที่สุด ทั้งในด้านการคัดเลือกสถานที่จัดกิจกรรมที่จะต้องมีความปลอดภัยสูง มีฐานกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนและสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รวมถึงการมีวิทยากร ผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารี ที่มีประสบการณ์เข้ามาเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะและประสบการณ์ใหม่ ๆ และกรณีที่ต้องนำนักเรียนไปเข้าค่ายพักแรมนอกสถานที่ สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญอย่างมากคือ การเดินทางไป-กลับระหว่างสถานศึกษากับค่ายพักแรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นการเดินทางไปพักแรมหรือทัศนศึกษาต่างจังหวัด จะต้องคัดเลือกรถที่จะใช้ในการเดินทางที่มีความปลอดภัยสูงสุด และจัดงบประมาณเป็นค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นให้กับตำรวจทางหลวงนำขบวนนักเรียนทั้งไปและกลับตลอดเส้นทาง เพื่อให้การเดินทางของนักเรียนเป็นไปโดยสวัสดิภาพ

ข้อปฏิบัติในการอยู่ค่ายพักแรม

๑. เชื้อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัด
๒. เชื้อฟังคำสั่งของนายหมู่ซึ่งได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาโดยชอบธรรม
๓. คอยฟังสัญญาณหรือคำสั่งจากผู้กำกับโดยพร้อมปฏิบัติตามคำสั่งโดยฉับพลันและปฏิบัติหน้าที่ที่ได้มอบหมายให้ดีที่สุด
๔. รักษาความสามัคคีในหมู่คณะ
๕. จัดเวรยามดูแลความปลอดภัยของค่ายพักแรม
๖. รักษาความสะอาดในบริเวณที่พัก/ในห้องพักให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ
๗. ไม่นอนในที่พักของผู้อื่น
๘. ไม่ออกนอกบริเวณที่พัก / ค่ายพักโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้กำกับเป็นลายลักษณ์อักษร

๙. ไม่ครอบครองหรือนำยาเสพติด ของมีเงินมา และสิ่งอบายมุขต่าง ๆ เข้าไปในค่ายพักแรม

๑๐. ไม่หยิบฉวยของผู้อื่นด้วยความมั่งง่าย

๑๑. ไม่ทำลายสิ่งของต่าง ๆ ของค่ายพักแรมให้เกิดความเสียหาย

๑๒. หากเกิดเหตุฉุกเฉินต้องรายงานผู้บังคับบัญชาทันที

ทั้งนี้หากพบว่าลูกเสือไม่ทำตามข้อปฏิบัติในข้อ ๗,๘,๙,๑๐,๑๑ จะดำเนินการส่งตัวกลับบ้านทันที และไม่ให้ผ่านกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

คำปฏิญาณของลูกเสือ

ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ ๑. ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ ๒. ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ ๓. ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

กฎของลูกเสือ มี ๑๐ ข้อ

ข้อ ๑. ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้

ข้อ ๒. ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ

ข้อ ๓. ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น

ข้อ ๔. ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก

ข้อ ๕. ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย

ข้อ ๖. ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์

ข้อ ๗. ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดามารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ

ข้อ ๘. ลูกเสือมีใจร่าเริง และไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

ข้อ ๙. ลูกเสือเป็นผู้มีธยัสถ์

ข้อ ๑๐. ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

ด้านพิธีการลูกเสือ

พิธีการต่าง ๆ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ
ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๙

ข้อ ๒๘๐ รหัสของลูกเสือ

รหัสของลูกเสือเป็นเครื่องหมายเฉพาะในวงการลูกเสือซึ่งลูกเสือรับรู้และเข้าใจความหมายซึ่งกันและกัน วัตถุประสงค์ของการแสดงรหัสของลูกเสือก็เพื่อให้ลูกเสือรู้และเข้าใจว่า “เราเป็นพวกเดียวกัน”

วิธีแสดง ยกข้อศอกงอขึ้นชิดลำตัว หันฝ่ามือข้างหน้าสูงเสมอไหล่ ให้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อยรวบจนติดกัน นิ้วหัวแม่มือทับนิ้วก้อย อีกสามนิ้วที่เหลือเหยียดขึ้นไปตรง ๆ และติดกัน นิ้วทั้งสามมีความหมายถึง คำปฏิญาณของลูกเสือ ๓ ข้อ คือ

ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ ๒ ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ ๓ ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

โอกาสแสดงรหัส

๑. เมื่อลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณในพิธีปฏิญาณตน

๒. เมื่อพบกับลูกเสือในประเทศหรือต่างประเทศเป็นการรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน

ข้อ ๒๘๑ การสัมผัสมือ

การสัมผัสด้วยมือซ้ายและปฏิบัติต่อกันเช่นนี้ในหมู่ลูกเสือทั่วไป

วิธีแสดง ยื่นมือซ้ายออกไป แล้วสัมผัสกับมือซ้ายของอีกฝ่ายหนึ่ง สัมผัสกันเหมือนกับการสัมผัส

มือขวา

ข้อ ๒๘๒ การเคารพ

ลูกเสือสำรองมีวิธีแสดงความเคารพ ๒ วิธี

๑. แสดงความเคารพเป็นบุคคล ลูกเสือจะสวมหมวกหรือมิได้สวมหมวก ทำวันทยาหัตถ์ ๒ นิ้ว คือ ยกมือขวาขึ้น แยกนิ้วชี้กับนิ้วกลางออกเหยียดตรง (รูปตัววี) แล้วให้นิ้วชี้แตะที่กระบังหมวกต่อขอบหมวก ถ้ามิได้สวมหมวกให้นิ้วชี้แตะที่หางคิ้วขวา

๒. แสดงความเคารพเป็นหมู่ คือ การทำแกรนด์ฮาวล์

ข้อ ๒๘๓ ลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ มีวิธีแสดงความเคารพ ๒ วิธี

๑. วันทยาหัตถ์ ให้ทำวันทยาหัตถ์ ๓ นิ้ว คือ ยกมือขวาขึ้นให้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง ติดกันแล้วให้นิ้วชี้แตะที่ขอบหมวก หมวกปีก หรือนิ้วชี้แตะที่หางคิ้วขวา ถ้าสวมหมวกทรงอ่อน (เบเร่) ถ้ามิได้สวมหมวกก็ทำอย่างเดียวกับสวมหมวก ถ้าอยู่ในแถวผู้บังคับบัญชาจะบอก “ตรง”

๒. เคารพท่าพลอง

เมื่ออยู่กับที่ ให้ยืนตรง พลองชิดตัว (ข้างขวา) ยกมือซ้ายอย่างเดียวกับทำแสดงรหัสลูกเสือขึ้น แต่พลอง ให้แขนซ้ายอยู่เสมอแนวระดับไหล่ทั้งสองข้าง

ทำเดิน ในท่าแบกพลองอยู่ให้ลดมือซ้ายที่จับพลองเหยียดลงมาชิดกับตัว ในขณะที่เดียวกันให้ยกมือขวาให้ทำแสดงรหัสลูกเสือไปแตะพลอง ให้แขนขวาอยู่เสมอแนวระดับไหล่ทั้งสองข้าง มือซ้ายและมือขวาที่ยกไปแตะพลองตามที่กล่าวมานี้ให้คว่ำฝ่ามือลงข้างล่าง ในขณะที่ทำการเคารพ ตาแลดูผู้รับการเคารพ

ข้อ ๒๘๔ ลูกเสือถือธงให้เคารพด้วยธง ดังนี้

เมื่ออยู่กับที่ ให้ถือธงด้วยมือขวา โคนคันทรงจรดพื้นและแนบกับลำตัว เวลาทำความเคารพให้ถือธง ใช้มือซ้ายจับคันทรงเหนือมือขวาแล้วขีดมือขวา แล้วยกคันทรงขึ้นมาเสมอปากขวาข้อศอกซ้ายตั้งได้ฉาก มือขวาคงจับที่โคนคันทรง ครั้นแล้วให้ทำกึ่งขวาหัน ลดปลายธงลงช้า ๆ จนคันทรงขนานกับพื้น มือซ้ายอยู่เสมอปากห่างจากตัวพอสมควร มือขวาจับคันทรงแขนเหยียดตรงไปมาตามคันทรง (ตอนนี้การบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีควรได้ครึ่งเพลงพอดี) ต่อไปให้ค่อย ๆ ยกคันทรงขึ้นช้า ๆ คະเนว่าจบเพลงสรรเสริญพระบารมีลดธงในท่าตรงตามเดิม

ท่าเดิน ให้แบกธงด้วยปากขวา มือขวาจับคันทรงห่างจากโคนธงพอสมควร ศอกขวาแนบลำตัว ท่ามุม ๙๐ องศากับลำตัว เวลาทำความเคารพในขณะที่เดินสวนสนามให้ปฏิบัติ ดังนี้

๑. เมื่อถึงธงที่ ๑ (ธงระวาง) ให้ลดธงลงจากท่าแบกมาแนบลำตัว ถือคันทรงตั้งตรง มือขวาจับโคนคันทรง มือซ้ายจับคันทรงเสมอปากข้อศอกซ้ายให้ตั้งฉากกับลำตัว

๒. เมื่อถึงธงที่ ๒ (ธงที่ทำความเคารพ) ให้เหยียดซ้ายออกตรงไปข้างหน้า ให้คันทรงเอนออกไปข้างหน้าประมาณ ๔๕ องศา แขนขวาเหยียดตรงแนบลำตัว ตาแลตรงไปข้างหน้า

๓. เมื่อถึงธงที่ ๓ (ธงเลิกทำความเคารพ) ให้ยกธงขึ้นมาอยู่ในท่าแบกตามเดิม คือลดมือซ้ายลงแล้วเดินตามปรกติ

ข้อ ๒๘๕ โอกาสแสดงการเคารพ มีดังนี้

๑. ต่อธงชาติไทยในขณะที่ชักขึ้นลง ธงประจำกองทหาร ธงคณะลูกเสือประจำจังหวัดที่เชิญผ่านไป

๒. ในขณะที่มีการบรรเลงเพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงมหาชัย เพลงสรรเสริญเสือป่า

๓. แต่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา บิดามารดา ครูบาอาจารย์ ญาติผู้ใหญ่ที่ควรเคารพ นายทหารบก นายทหารเรือ นายทหารอากาศ นายตำรวจที่แต่งเครื่องแบบ

๔. ลูกเสือต่อลูกเสือชาติเดียวกันหรือต่างชาติดัน ขณะที่พบกันเป็นครั้งแรกในวันหนึ่ง

พิธีการลูกเสือสำรอง การทำแกรนด์ฮาวล์

ผู้กำกับจะต้องเลือกที่ให้เหมาะสมเสียก่อนและยืนอยู่ในท่าตรง แล้วจึงเรียกและให้ปฏิบัติต่อไปนี้

๑. ผู้กำกับลูกเสือ เรียก “แพ็ค-แพ็ค-แพ็ค” (แพ็คคำทำยให้เน้นให้หนัก) พร้อมกับสัญญาณมือแกว่ง รอบตัวเป็นรูปวงกลม (มีรองผู้กำกับยืนอยู่นอกวงกลมและหลังผู้กำกับ)

๒. ลูกเสือสำรอง เมื่อได้ยินเสียงเรียกของผู้กำกับ ทุกคนจะต้องขานรับพร้อมกันทันทีว่า “แพ็ค” แล้ววิ่ง มาเข้าแถวเป็นรูปวงกลมเล็กล้อมรอบผู้กำกับ (นายหมู่ของหมู่บริการอยู่ตรงหน้าผู้กำกับ จากนั้นก็เรียงไปตามลำดับ ให้ไหลต่อไหลชิดกัน)

๓. ผู้กำกับลูกเสือผายมือทั้งสองออกไปข้าง ๆ เล็กน้อย นิ้วทั้งห้าชิดกัน ฝ่ามือแบหงาย (แล้วลดมือลง เพื่อตรวจดูความเรียบร้อย)

๔. ลูกเสือสำรองเมื่อเห็นสัญญาณนี้ ทุกคนจับมือกันขยายออกเป็นรูปวงกลมใหญ่ จนแขนตึงจึงปล่อยมือ และจัดวงกลมให้เรียบร้อย

๕. ผู้กำกับลูกเสือตรวจดูเห็นว่าวงกลมเรียบร้อยดีแล้ว ให้กางแขนทั้งสองออกไปข้าง ๆ เสมอไหล่ขนานกับพื้น นิ้วทั้ง ๕ ชิดกัน ฝ่ามือแบหงาย แล้วพลิกฝ่ามือคว่ำลงและงอข้อมือ เป็นสัญญาณให้ลูกเสือนั่งลง

๖. ลูกเสือสำรองทุกคนนั่งลงทันทีที่ให้นั่งลงบนส้นเท้าทั้งสอง แขนทั้งสองเหยียดตรงอยู่ระหว่างเข้า มือทั้งสองห่างกันพอควร แปะเข้าออกเล็กน้อยนิ้วชี้และนิ้วกลางทั้งสองมือเหยียดชิดกัน และแตะพื้นนิ้วอื่น ๆ งอไว้ในอุ้งมือ (คือนิ้วหัวแม่มือกดนิ้วนางกับนิ้วก้อยไว้)

๗. ผู้กำกับลูกเสือพลิกฝ่ามือทั้งสองหงายขึ้น เป็นสัญญาณให้ลูกเสือร้อง

๘. ลูกเสือสำรองทุกคนแหงนหน้าร้องขึ้นพร้อมกันว่า “อา-เค ล่า เรา - จะ - ทำ - ดี - ที่ - สุด” พอขาดคำว่า “สุด” ให้ลูกเสือทุกคนกระโดดยืนขึ้น เท้าทั้งสองชิดติดกัน พร้อมกับยกมือทั้งสองที่อยู่ในท่านั่งให้ไว้เหนือหูและชิดหู

๙. นายหมู่ลูกเสือซึ่งทำหน้าที่เป็นหมู่บริการในวันนั้น (ที่หันหน้าตรงกับผู้กำกับ) จะร้องขึ้นว่า “จงทำดี- จงทำดี - จงทำดี” การร้อง ให้หันหน้าไปทางซ้าย - ตรงหน้า - ขวา ทีละครั้ง (เวลาร้องไม่ต้องผงกศีรษะ)

๑๐. เมื่อสิ้นคำที่สามแล้ว ให้ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลงมาแนบลำตัวอย่างว่องไว (มือแบออก) ส่วนมือ ขวาลดลงมาทำท่าวันทยหัตถ์ แล้วร้องขึ้นพร้อมกันว่า “เราจะทำดี - จะทำดี - จะทำดี” ขณะที่ลูกเสือร้อง ให้ผู้กำกับทำวันทยหัตถ์ตามแบบลูกเสือสำรอง (สองนิ้ว) เป็นการรับเคารพของลูกเสือและอาจจะกล่าวคำขอบใจหรือคำอื่นใดที่สั้น ๆ ก็ได้ รองผู้กำกับอื่นที่อยู่นอกวงกลมอยู่ในท่าตรง

พิธีเปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง

แกรนด์ฮาวล์ - ชักธงขึ้น - สวดมนต์ - สงบนิ่ง - ตรวจแยก

๑. แกรนด์ฮาวล์ - ผู้กำกับยืนอยู่หน้าเสาธง ห่างจากเสาธงพอสมควร เรียกลูกเสือทำแกรนด์ฮาวล์ มีรองผู้กำกับยืนอยู่ด้านหลังผู้กำกับ และนอกวงกลม (การทำแกรนด์ฮาวล์ได้อธิบายไว้แล้ว) หลังจากทำแกรนด์ฮาวล์ ลูกเสือทุกคนอยู่ในท่าตรง

๒. ชักธงขึ้น - ให้จัดลูกเสือที่เป็นหมู่บริการหรือทำหน้าที่หมู่บริการ ๒ คน เป็นผู้ชักธง คือให้เดินเข้าไปห่างจากเสาธงประมาณ ๓ ก้าว ทั้งสองทำวันทยหัตถ์ แล้วคนหนึ่งก้าวไปข้างหน้า ๒ ก้าว เพื่อแก้มือที่ผูกธงออก แล้วถอยหลังมาตามเดิม สองคนช่วยกันชักธง (ให้ผืนธงอยู่ด้านขวาของผู้ชัก) ผู้กำกับเป็นผู้สั่งทำความเคารพโดยออกคำสั่ง “แพ็ค - วันทยหัตถ์”(คำสั่งวันทยหัตถ์นี้ไม่ใช่คำบอกแบ่งว่า “วันทย - หัตถ์” แต่ เป็นคำบอกรวดว่า “วันทยหัตถ์”) ลูกเสือในวงกลมทั้งหมดรวมทั้ง ผู้กำกับและรองผู้กำกับอื่น ๆ ทำวันทยหัตถ์ พร้อมกัน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทำวันทยหัตถ์ ๓ นิ้ว หมู่บริการนำร้องเพลงชาติ พอธงชาติขึ้นยอดเสาแล้ว คนหนึ่งเดินเข้าไปผูกเชือกธง อีกคนหนึ่งคงยืนอยู่ในท่าตรง (ไม่ต้องทำวันทยหัตถ์) เมื่อผูกเชือกเรียบร้อยแล้ว ให้ถอยหลัง ๒ ก้าว มาหาคนที่กำลังยืนรออยู่ ทั้งสองคนทำวันทยหัตถ์ - ลดมือลง (ขณะนี้แถวในวงกลมทุกคนยังอยู่ในท่าวันทยหัตถ์) วิ่งกลับไปเข้าที่ของตน แล้วทำวันทยหัตถ์เหมือนลูกเสือในแถว ผู้กำกับสั่งว่า “มือลง” ทุกคน จึงลดมือลงพร้อมกัน ส่วนผู้กำกับและผู้บังคับบัญชาลูกเสืออื่น ๆ ให้ลดมือลงพร้อมกับลูกเสือคนที่ชักธง (ก่อนวิ่งกลับไปเข้าที่)

๓. สวดมนต์ - พอลดมือลงแล้ว ทุกคนอยู่ในท่าตรง แล้วถอยหมวกเตรียมตัวสวดมนต์ หมู่บริการนำสวดมนต์

๔. สงบนิ่ง - เมื่อสวดมนต์จบแล้ว ทุกคนสงบนิ่ง

๕. ตรวจ - การตรวจในตอนนี้จะตรวจอะไรก็ได้ เช่น เครื่องแบบ เล็บ ฟัน ความสะอาดอื่น ๆ (ผู้กำกับ เป็นผู้สั่งก่อนจะให้ตรวจอะไร) แต่การตรวจในตอนปิดนั้น ให้ตรวจเครื่องแบบอย่างเดียว เพราะเหตุว่าลูกเสือเรียนมาเป็นเวลานานแล้ว เครื่องแต่งกายย่อมไม่เรียบร้อย และจะต้องแต่งเครื่องแบบกลับบ้าน ผ่านที่ชุมนุมชนหลายแห่งถ้าไม่เรียบร้อยอาจจะนำความเสื่อมเสียมาสู่กองลูกเสือของตนได้

วิธีตรวจ ตามปกติผู้กำกับจะให้รองผู้กำกับเป็นผู้ตรวจ แต่บางกรณีผู้กำกับไม่อยู่หรือมีน้อยผู้กำกับจะให้นายหมู่ตรวจแทนก็ได้ ถ้ารองผู้กำกับตรวจ รองผู้กำกับที่จะไปตรวจนั้น ต้องทำความเคารพ (วันทยหัตถ์) ผู้กำกับเสียก่อนแล้วจึงไปตรวจหมู่ลูกเสือ พอไปถึงหน้าหมู่ลูกเสือที่จะรับตรวจ นายหมู่สั่งลูกเสือในหมู่ของตนว่า “หมู่สี่..... ตรง” ลูกเสือทุกคนตรง นายหมู่คนเดียวทำวันทยหัตถ์ แล้วลดมือลงก้าวไปข้างหน้า ๑ ก้าว ทำวันทยหัตถ์ แล้วรายงาน “หมู่สี่..... พร้อมทั้งจะรับตรวจแล้วครับ/ค่ะ” เมื่อรายงานจบ ลดมือลงถอยหลังเข้าที่เดิม ผู้ตรวจจะตรวจตัวนายหมู่ก่อน แล้วจึงตรวจลูกหมู่ต่อไป ขณะที่ตรวจลูกหมู่นั้นให้นายหมู่ตามไปด้วย เพื่อจะได้ทราบถึง ข้อบกพร่องของลูกหมู่ เมื่อตรวจครบทุกคนแล้ว นายหมู่กลับเข้าที่ ทำวันทยหัตถ์ผู้ตรวจอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นนายหมู่จึงส่งลูกหมู่พัก รองผู้กำกับที่ไปตรวจจะรายงานผลการตรวจให้ผู้กำกับทราบ คนไหนตรวจเสร็จก่อน ก็ให้รายงานก่อนโดยไม่ต้องรอกัน ถ้านายหมู่ตรวจเมื่อได้ยินคำสั่งผู้กำกับสั่งว่า “นายหมู่ตรวจ” ให้รองนายหมู่วิ่งอ้อมด้านหลังหมู่ของตนไปยืนแทนที่นายหมู่และทำหน้าที่เสมือนนายหมู่ ส่วนนายหมู่ให้ก้าวออกมาข้างหน้าแถวของตน และทำหน้าที่เสมือนรองผู้กำกับ (วิธีตรวจก็เช่นเดียวกับรองผู้กำกับตรวจ) และเมื่อตรวจเสร็จแล้วให้ยืนรออยู่ก่อน จนเห็นว่าทุกหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงวิ่งไปเข้าแถวหน้ากระดานหน้าผู้กำกับ (นายหมู่บริการอยู่หัวแถว) เพื่อรายงานผลการตรวจ การรายงานให้รายงานทีละคนจากหัวแถวก่อน คนไหนจะรายงานให้ก้าวออกไปข้างหน้า ๑ ก้าว พร้อมกับทำวันทยหัตถ์แล้วรายงานผลการตรวจเสร็จแล้วลดมือลงถอยเข้าที่จนครบทุกคน แล้วผู้กำกับจึงสั่งเข้าที่ เมื่อนายหมู่วิ่งมาถึง ให้รองนายหมู่วิ่งอ้อมด้านหลังกลับเข้าที่ตามเดิม

จากนั้น ผู้กำกับอาจจะพูดอะไรอีกเล็กน้อยก็ได้ แล้วสั่งแถวแยก โดยออกคำสั่งว่า “แพ็ค-แยก” ให้ลูกเสือทุกคนทำขวาหัน แล้วแยกย้ายกันไป

พิธีปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง

นัดหมาย - ตรวจ (เครื่องแบบ) - แกรนด์ฮาวล์ - ชักธงลง - เลิก

๑. **นัดหมาย** - เมื่อผู้กำกับได้เรียก “แพ็ค-แพ็ค-แพ็ค” ให้ลูกเสือสำรองได้เข้ามาอยู่ในวงกลมเล็กแล้วผู้กำกับจะนัดหมาย สั่งการ หรือแนะนำตักเตือนเล็กๆ น้อยๆ เสียก่อน ทั้งนี้เพื่อให้การฝึกอบรมในครั้งต่อไปได้สมบูรณ์และได้ผลดียิ่งขึ้น

๒. **ตรวจ** - การตรวจในตอนเลิกประชุมกองนี้ จะเป็นการตรวจความเรียบร้อยของเครื่องแบบเท่านั้น (รายละเอียดได้กล่าวไว้ในเรื่องของการตรวจในตอนเปิดประชุมกองข้างต้นแล้ว)

๓. **แกรนด์ฮาวล์** - ปฏิบัติเช่นเดียวกับในตอนเปิดประชุมกอง

๔. **ชักธงลง** - ปฏิบัติเช่นเดียวกับในตอนเปิดประชุมกอง แต่ไม่ต้องร้องเพลงชาติ และไม่ต้องเป่านกหวีด

๕. **เลิก** - เมื่อชักธงลงแล้ว ผู้ชักธงถอยเข้าที่เสร็จเรียบร้อย ผู้กำกับสั่ง “มือลง” หมดทุกคนแล้วผู้กำกับสั่ง “แพ็ค-เลิก” ลูกเสือทุกคนทำวันทยหัตถ์ต่อผู้กำกับ (ผู้กำกับทำวันทยหัตถ์ตอบ) แล้วทำขวาหัน แยกย้ายกันกลับได้

หมายเหตุ การตรวจหมู่ลูกเสือสำรอง ทั้งในตอนเปิดและปิดประชุมกอง เป็นการช่วยให้กองลูกเสือสำรองมีมาตรฐานดีขึ้น การตรวจนับว่าเป็น “บันไดทอง” ที่จะนำไปสู่ความเป็นผู้มีระเบียบวินัย เราจะพบสิ่งที่ดีและสิ่งบกพร่องในตัวเด็กไปพร้อมกัน เมื่อได้รับรายงานการตรวจแล้ว ผู้กำกับควรยกย่องในสิ่งที่เด็กทำได้ดีและควรชี้ข้อบกพร่องด้วย เพื่อให้เด็กได้ปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นในคราวต่อไป

ข้อควรจำที่สำคัญของผู้กำกับอย่างหนึ่งก็คือ ก่อนที่ผู้กำกับจะทำการตรวจเด็ก ผู้กำกับต้องตรวจดูตัวเองให้เรียบร้อยเสียก่อนว่า ได้แต่งเครื่องแบบถูกต้องสะอาดเรียบร้อยไม่มีข้อบกพร่องใด ๆ

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสำรอง

ในพิธีเข้าประจำกองลูกเสือสำรอง หรือเรียกว่าพิธีปฏิญาณตน หรือเรียกว่าพิธีต้อนรับลูกเสือใหม่นั้น ให้เป็นหน้าที่ของกองลูกเสือ ต่างกองต่างจัดทำ มีอยู่ ๒ วิธี คือ วิธีที่ ๑ มีกองลูกเสืออยู่ก่อนแล้ว และวิธีที่ ๒ ยังไม่มีกอง เป็นการตั้งกองขึ้นใหม่ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

ก. มีกองลูกเสืออยู่ก่อนแล้ว

๑. กองลูกเสือสำรอง ทำรูปวงกลมใหญ่
 ๒. หมวกที่ติดเครื่องหมายลูกเสือสำรองแล้ว กับเครื่องหมายลูกเสือสำรองที่จะติดเหนือกระเปาะเสื้ออยู่ที่ผู้กำกับ
 ๓. ชงประจำกอง (ถ้ามี) ให้รองผู้กำกับถือไว้ในท่าตรงนอกวงกลม
 ๔. ลูกเสือใหม่อยู่นอกวงกลม (แต่งเครื่องแบบครบ เว้นแต่เครื่องหมายลูกเสือสำรองที่จะติดกระเปาะเสื้อกับหมวกอยู่ที่ผู้กำกับ) ด้านหลังของหมู่ที่ตนจะเข้าไปอยู่
 ๕. ผู้กำกับเรียกลูกเสือใหม่เข้ามาในวงกลม หน้าผู้กำกับ (หากหลายคนให้เข้าแถวหน้ากระดาน)
 ๖. ผู้กำกับสอบถามลูกเสือใหม่ ดังนี้

ผู้กำกับ “เจ้าต้องการเป็นลูกเสือสำรองใช่ไหม”

ลูกเสือใหม่ “ใช่ครับ”

ผู้กำกับ “เจ้าเข้าใจกฎ คำปฏิญาณ การทำความเคารพ และการทำแกรนด์ฮาวล์ หรือไม่”

ลูกเสือใหม่ “เข้าใจและปฏิบัติได้”

ผู้กำกับ “กฎมีอะไรบ้าง”

ลูกเสือใหม่ “ข้อ ๑ ลูกเสือสำรองทำตามลูกเสือรุ่นพี่
ข้อ ๒ ลูกเสือสำรองไม่ทำตามใจตนเอง”

ผู้กำกับ “ถ้าเช่นนั้นจะให้เชื่อได้หรือไม่ว่า
ข้อ ๑ เจ้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
ข้อ ๒ เจ้าจะยึดมั่นในกฎของลูกเสือสำรอง และบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกวัน”

ลูกเสือใหม่ ทำวันทยหัตถ์ “ข้าสัญญาว่า
ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
ข้อ ๒ ข้าจะยึดมั่นในกฎของลูกเสือสำรอง และบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกวัน”

ผู้กำกับ “เจ้าจงรักษาคำมั่นสัญญาของเจ้าไว้ให้มั่นต่อไป บัดนี้เจ้าได้เข้าเป็นลูกเสือสำรอง และเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของคณะพี่น้องลูกเสือแห่งโลกอันยิ่งใหญ่แล้ว”
 ๗. ผู้กำกับมอบเครื่องหมายลูกเสือสำรองสำหรับติดกระเปาะและมอบหมวกให้ลูกเสือรับมาสวมเอง ลูกเสือทำวันทยหัตถ์และลดมือลง แล้วสัมผัสมือกับผู้กำกับ
- ในกรณีที่ผู้กำกับกลุ่มเป็นประธาน หรือเชิญผู้อื่นเป็นประธาน ก็ควรให้ทำหน้าที่แทนผู้กำกับตามข้อ ๗ นี้
๘. เสร็จแล้ว ลูกเสือใหม่ทำกลับหลังหัน ทำความเคารพลูกเสือเก่าด้วยวันทยหัตถ์ ลูกเสือเก่ารับการเคารพด้วยท่าวันทยหัตถ์เช่นกัน แล้วลดมือลงพร้อมกัน (โดยไม่ต้องสั่ง)
 ๙. ผู้กำกับส่งลูกเสือใหม่เข้าประจำหมู่ โดยสั่งว่า “ลูกเสือใหม่เข้าประจำหมู่-วัง” ลูกเสือใหม่วิ่งเข้าประจำหมู่ของตน (ซึ่งจัดแบ่งไว้เรียบร้อยแล้ว)
 ๑๐. เสร็จสิ้นด้วยการทำแกรนด์ฮาวล์

ข. ยังไม่มีกองลูกเสือ

๑. ลูกเสือใหม่ทั้งหมดเข้าแถวเป็นแถวตอนหมู่หน้าผู้กำกับ แต่งเครื่องแบบครบถ้วนแต่เครื่องหมายลูกเสือสำรองที่จะติดเหนือกระเปาะเสื้อกับหมวกอยู่ที่ผู้กำกับ

๒. หมวกที่ติดเครื่องหมายลูกเสือสำรองแล้ว กับเครื่องหมายลูกเสือสำรองที่จะติดกระเปาะเสื้ออยู่ที่ผู้กำกับ

๓. ชงประจำกอง (ถ้ามี) ให้รองผู้กำกับถือไว้ในท่าตรงนอวงกลม

๔. ผู้กำกับเรียกลูกเสือใหม่ออกมายืนหน้าผู้กำกับครึ่งละหมู่ โดยออกคำสั่งว่า “หมู่สี่...” ให้หมู่สี่นั้นออกมาเป็นแถวหน้ากระดาน

๕. ผู้กำกับสอบถามลูกเสือใหม่ (เหมือนอย่างมีกองลูกเสืออยู่ก่อนแล้ว)

๖. เมื่อผู้กำกับหรือประธานมอบเครื่องหมายและหมวก และสัมผัสมือกับลูกเสือใหม่แล้ว ให้ลูกเสือใหม่ไปเข้าแถวเตรียมเป็นรูปวงกลม (หมายความว่า เมื่อทุกหมู่เข้าแถวเรียบร้อยแล้ว จะเป็นรูปวงกลมล้อมรอบผู้กำกับ โดยออกคำสั่งว่า “ลูกเสือใหม่เข้าประจำที่-วิ้ง” ลูกเสือใหม่วิ้งไปเข้าที่ของตน ซึ่งผู้กำกับนัดหมายไว้ก่อนแล้ว)

๗. เสร็จสิ้นด้วยการทำแกรนด์ฮาวล์

หมายเหตุ ๑. ขณะที่ลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณต่อหน้าผู้กำกับนั้น ผู้กำกับทำวันทยหัตถ์ (๒ นิ้ว) ส่วนรองผู้กำกับหรือผู้บังคับบัญชาลูกเสืออื่น ๆ ทำรหัสนิ้ว ๓ นิ้ว

๒. ลูกเสือผู้ใดได้กระทำพิธีปฏิญาณตนแล้ว ขณะที่ลูกเสือใหม่กล่าวคำปฏิญาณนั้น ต้องทำวันทยหัตถ์ด้วย ลูกเสือผู้ใดยังไม่ได้ปฏิญาณตนไม่ต้องทำ คงยืนตรงเฉย ๆ

๓. การสั่งให้แถวแยก หมายความว่า แยกไปเรียนวิชาอื่นก่อนให้สั่งว่า “แพ็ค-แยก” ลูกเสือทำขวาหันแล้วแยกไป

๔. การสั่งให้เลิกแถว หมายความว่า เลิกจากการเรียนแล้ว หรือปิดการประชุมให้สั่งว่า “แพ็ค-เลิก” ลูกเสือทำวันทยหัตถ์ แล้วขวาหันเลิกแถวไป

พิธีประดับดาวดวงที่ ๑ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. กองลูกเสือสำรองทำเป็นรูปวงกลมใหญ่

๒. ผู้กำกับลูกเสือสำรองอยู่กลางวงกลม มีรองผู้กำกับยืนอยู่นอวงกลมหลังผู้กำกับ

๓. หมวกที่ติดดาวดวงที่ ๑ แล้วอยู่ที่ผู้กำกับ

๔. ผู้กำกับประกาศให้กองรู้ว่า จะกระทำพิธีประดับดาวดวงที่ ๑

๕. ผู้กำกับเรียกลูกเสือที่จะได้ดาวดวงที่ ๑ มายืนหน้าผู้กำกับ (ซึ่งขณะนั้นต่างก็ยืนอยู่ในหมู่ของตน)

๖. ผู้กำกับอธิบายความหมายของดาวดวงที่ ๑ ให้ลูกเสือที่จะได้รับทราบ แล้วสั่งสอน

๗. ผู้กำกับมอบหมวกให้ลูกเสือ ลูกเสือรับไปสวมเองแล้วทำวันทยหัตถ์ผู้กำกับ

๘. ผู้กำกับแสดงความยินดีด้วยการสัมผัสมือกับลูกเสือ

๙. ลูกเสือที่ได้รับทำกลับหลังหัน วิ้งเข้าประจำหมู่ของตน

๑๐. ลูกเสือในหมู่ของตน (เฉพาะในหมู่ที่ลูกเสือได้รับดาวเท่านั้น) ต่างก็มาแสดงความยินดีด้วยการสัมผัสมือเสร็จพิธี ไม่มีแกรนด์ฮาวล์

พิธีประดับดาวดวงที่ ๒ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. กองลูกเสือสำรองทำเป็นรูปวงกลมใหญ่
๒. ผู้กำกับลูกเสือสำรองอยู่กลางวงกลม มีรองผู้กำกับยืนอยู่นอกวงกลมหลังผู้กำกับ
๓. หมวกที่ติดดาวดวงที่ ๒ แล้วอยู่ที่ผู้กำกับ
๔. ลูกเสือที่จะได้ดาวดวงที่ ๒ มายืนอยู่หน้าผู้กำกับ ในแถววงกลม (แม้จะมีหลายหมู่หลายคนก็ให้มายืนอยู่รวมกันหน้าผู้กำกับ)
๕. ผู้กำกับอธิบายความหมายของดาวดวงที่ ๒ ให้ลูกเสือที่จะได้รับทราบ แล้วสั่งสอน
๖. ผู้กำกับสั่งให้ลูกเสือที่จะได้รับทวนคำปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง โดยสั่งว่า “เพื่อเป็นที่แน่ใจว่า เจ้ายังจำคำปฏิญาณของเจ้าได้ ขอให้เจ้าทวนคำปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง” และลูกเสือที่จะได้รับก็กล่าวคำปฏิญาณ
๗. ผู้กำกับมอบหมวกให้ลูกเสือ ลูกเสือรับไปสวมเองแล้วทำวันทยหัตถ์ผู้กำกับ
๘. ผู้กำกับแสดงความยินดีด้วยการสัมผัสมือกับลูกเสือ
๙. ลูกเสือที่ได้รับดาวดวงที่ ๒ ทำกลับหลังหัน วิ่งเข้าที่ของตน (คือหน้าผู้กำกับ ไม่ใช่หมู่ของตน)
๑๐. กองลูกเสือแสดงความยินดีด้วยการทำแกรนด์ฮาวล์ ลูกเสือที่ได้รับดาวดวงที่ ๒ เป็นผู้ร้อง “จงทำดี-จงทำดี-จงทำดี” (ถ้ามีหลายคนก็ให้ร้องพร้อมกันทั้งหมด)

พิธีประดับดาวดวงที่ ๓ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. จัดลูกเสือที่จะได้รับดาวดวงที่ ๓ ให้ยืนอยู่ในแถววงกลมติดกับนายหมู่บริการทางด้านขวาตรงหน้าผู้กำกับ
๒. กองลูกเสือสำรองทำแกรนด์ฮาวล์ นายหมู่บริการเป็นผู้ร้อง “จงทำดี-จงทำดี-จงทำดี”
๓. หมวกที่ติดดาวดวงที่ ๑, ๒ และ ๓ แล้ว อยู่ที่ผู้กำกับ
๔. ผู้กำกับเรียกลูกเสือที่จะรับดาวดวงที่ ๓ ทั้งหมดมายืนในวงกลมตรงหน้าผู้กำกับเป็นแถวหน้ากระดาน แถวละไม่เกิน ๖ คน
๕. ผู้กำกับอธิบายความหมายของดาวดวงที่ ๓ และให้โอวาทสั่งสอนแล้วสั่งให้ลูกเสือกล่าวทวนคำปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง
๖. ผู้กำกับมอบหมวกให้ลูกเสือ ลูกเสือรับไปสวมเองแล้วทำความเคารพผู้กำกับ ผู้กำกับแสดงความยินดีด้วยการสัมผัสมือกับลูกเสือ
๗. ลูกเสือที่ได้รับดาวดวงที่ ๓ ทำกลับหลังหันวิ่งเข้าประจำที่ของตน
๘. ลูกเสือทุกคนในแถววงกลม สัมผัสมือแสดงความยินดีกับลูกเสือที่ได้รับดาวดวงที่ ๓ (ให้เวียนจากซ้ายไปขวา)
๙. กองลูกเสือสำรองทำแกรนด์ฮาวล์แสดงความยินดีอีกครั้งหนึ่ง ให้ลูกเสือที่รับดาวดวงที่ ๓ เป็นผู้ร้อง “จงทำดี-จงทำดี-จงทำดี”

พิธีส่งลูกเสือสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญ

๑. กองลูกเสือสำรองทำรูปวงกลมใหญ่ กองลูกเสือสามัญทำรูปเกือกม้า
๒. ระหว่างกองทั้งสองมีการแบ่งเขตแดน (อาจจะใช้เชือก ไม้พลอง หรือโรยปูนขาวไว้ก็ได้)
๓. กองลูกเสือทั้งสองมีธงประจำกองและป้ายคำขวัญของตนและอยู่ในแดนของตน ให้รองผู้กำกับเป็นคนถือไว้
๔. กองลูกเสือสำรองทำแกรนด์ฮาวล์

๕. ผู้กำกับลูกเสือสำรองอธิบายความหมายของการจะทำพิธีส่งให้กองทราบ
๖. ผู้กำกับลูกเสือสำรอง เรียกลูกเสือที่จะส่งออกมายืนหน้าผู้กำกับ แล้วอบรมสั่งสอนในการที่จะจากไป แล้วให้ทวนคำปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง โดยสั่งว่า “เพื่อเป็นที่แน่ใจว่า เจ้ายังจำคำปฏิญาณของเจ้าได้ ขอให้เจ้าทบทวนคำปฏิญาณอีกครั้ง” แล้วลูกเสือก็กล่าวคำปฏิญาณ
๗. ลูกเสือกลับหลังหัน ไปกล่าวลูกเสือเฉพาะในหมู่ของตน โดยการสัมผัสมือแล้วกลับมายืนหน้าผู้กำกับกองลูกเสือสำรองไซโยให้แก่เขาสามครั้ง
๘. ผู้กำกับลูกเสือสำรองสั่งเปิดทางเพื่อนำลูกเสือออกไปหาผู้กำกับลูกเสือสามัญที่เส้นกั้นแดน
๙. ผู้กำกับลูกเสือสำรองจะแนะนำและฝากฝังลูกเสือสำรองกับผู้กำกับลูกเสือสามัญ แล้วนำลูกเสือสำรองข้ามแดนไป (ถ้าหากลูกเสือสำรองผู้ใดได้รับเครื่องหมายเสือแผ่นก็ให้กระโดดข้าม)
๑๐. ผู้กำกับลูกเสือสามัญนำลูกเสือสำรองผู้นั้นไปแนะนำให้รู้จักนายหมู่ของหมู่ที่ลูกเสือจะเข้าไปอยู่
๑๑. นายหมู่ลูกเสือสามัญแนะนำให้ลูกเสือสำรองรู้จักกับลูกเสือสามัญในหมู่ที่ตนเข้าไปอยู่นั้น
๑๒. พิธีเสร็จสิ้นด้วยการเปล่งเสียงร้องของลูกเสือสามัญหรือไซโยสามครั้ง

พิธีการของลูกเสือสามัญ

๑. พิธีเข้าประจำกองหรือเรียกว่าพิธีปฏิญาณตนเป็นสิ่งจะเป็นอย่างยิ่ง เพราะได้กระทำพิธีเข้าประจำกองแล้ว จึงจะเป็นลูกเสือโดยสมบูรณ์ได้
๒. พิธีส่งลูกเสือสามัญไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่นั้น หากลูกเสือผู้นั้นเคยเป็นลูกเสือมาแล้ว และมีอายุที่จะเป็นลูกเสือสามัญได้ (อายุอย่างน้อย ๑๔ ปี ๖ เดือน ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์ หรือเมื่อเด็กเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖) ก็ควรทำพิธีส่งไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เสีย แต่ถ้าไม่สะดวกด้วยประการใด ๆ ก็ดี ไม่ทำก็ได้
- แต่ถ้าเด็กไม่เคยเป็นลูกเสือสามัญมาก่อน ก็ไม่ต้องทำพิธีส่งลูกเสือสามัญไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ คงทำพิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อย่างเดียว
๓. พิธีส่งลูกเสือสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญ เมื่อลูกเสือสำรองมีความประสงค์ที่เป็นลูกเสือสามัญ และมีอายุที่จะเป็นลูกเสือสามัญ (อายุอย่างน้อย ๑๐ ปี ๖ เดือน ถึง ๑๗ ปีบริบูรณ์ หรือเมื่อเด็กเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔) ก็ควรจัดทำให้เขา แต่ถ้าโอกาสไม่อำนวยจะไม่ทำก็ได้

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญ

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญ พิธีเข้าประจำกองลูกเสือหรือพิธีเข้าปฏิญาณตน เป็นหน้าที่ของกองลูกเสือจัดทำ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. จัดลูกเสือเก่า (ลูกเสือที่ได้ปฏิญาณตนแล้ว) อย่างน้อย ๖ คน เป็นผู้แทนคณะลูกเสือแห่งชาติ เข้าแถวหน้ากระดาน และลูกเสือใหม่ (ลูกเสือที่จะปฏิญาณตน) เข้าแถวหน้ากระดานเหมือนกันอยู่หลังลูกเสือเก่า (ลูกเสือเก่าและลูกเสือใหม่มีพลอง)
๒. ผู้กำกับยืนอยู่หน้าแถว มีรองผู้กำกับยืนอยู่ด้านขวามือของผู้กำกับเพื่อรับฝากพลองกับหมวกของลูกเสือใหม่
๓. ผู้กำกับเรียกลูกเสือใหม่ (สมมติว่าลูกเสือใหม่ชื่อนายชาย ชาตรี) ว่า นายชาย ชาตรี มาแล้วหรือยัง (ถ้านายชาย ชาตรี เคยเป็นลูกเสือสำรองมาก่อนก็ให้เรียกว่า ลูกเสือชาย ชาตรี) นายหมู่ที่อยู่หัวแถว

ลูกเสือผู้นั้นก้าวออกมาข้างหน้า ๑ ก้าว ทำวันทยาอุทพร้อมกันกับขานว่า มาแล้ว และให้นายหมู่เรียกชื่อซ้ำอีกว่า นายชาย ชาตรี นายชาย ชาตรี ขานรับว่า อยู่ แล้ววิ่งออกมาบดพองกับหมวกไว้ที่รองผู้กำกับ (เวลาที่วิ่งให้วิ่งไปด้านซ้ายของแถว) แล้วไปยืนหน้าผู้กำกับเป็นแถวหน้ากระดานที่ละคนจนหมดหมู่ (ครึ่งหนึ่ง ๆ ไม่ควรเกิน ๘ คน) เมื่อหมดคนในหมู่แล้วให้นายหมู่วิ่งไปอยู่หัวแถว

๔. ผู้กำกับเริ่มทำการสอบถาม ดังนี้ ผู้กำกับ “เจ้าเข้าใจหรือไม่ว่า คำมั่นสัญญาของเจ้าคืออะไร” ลูกเสือใหม่ “ข้าเข้าใจว่าคือข้าสัญญาว่าจะทำอะไรแล้ว ต้องทำเหมือนปากพูดทุกอย่าง” ผู้กำกับ “ถ้าเช่นนั้นจะให้เชื่อได้หรือไม่ว่า ข้อ ๑ เจ้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ข้อ ๒ เจ้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ ข้อ ๓ เจ้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ” ลูกเสือใหม่แสดงรหัส “ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ข้อ ๒ ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ ข้อ ๓ ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ” (ขณะที่ลูกเสือใหม่กล่าวคำปฏิญาณ ลูกเสือเก่าและลูกเสือใหม่ที่ได้ปฏิญาณตนแล้ว ให้ยกพลองมาวางไว้ระหว่างกึ่งกลางเท้าทั้งสองพลองส่วนบนพียงแขนซ้ายซึ่งงอเป็นมุมฉากรองรับอยู่แล้ว แสดงรหัส ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือที่อยู่บริเวณนั้นแสดงรหัสด้วย) ผู้กำกับ “เจ้าจงรักษา คำมั่นสัญญาของเจ้าไว้ให้มันต่อไป บัดนี้ เจ้าได้เข้าเป็นลูกเสือสามัญและเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของคณะพี่น้องลูกเสือแห่งโลกอันยิ่งใหญ่”

๕. เมื่อสิ้นคำผู้กำกับในข้อ ๔ ให้รองผู้กำกับนำพลองและหมวกไปมอบให้ลูกเสือใหม่

๖. เมื่อลูกเสือใหม่รับพลองและหมวกเรียบร้อยแล้ว นายหมู่สั่งว่า “ลูกเสือใหม่ กลับหลังหัน” ลูกเสือใหม่รวมทั้งนายหมู่ทำกลับหลังหัน แล้วนายหมู่สั่งต่อ “ลูกเสือใหม่ทำความเคารพลูกเสือเก่า วันทยา-อุท” ทั้งลูกเสือเก่าและลูกเสือใหม่ทำวันทยาอุทพร้อมกัน นายหมู่สั่ง “เรียบ-อาวูธ” เมื่อทุกคนเรียบอาวูธแล้ว

๗. ผู้กำกับสั่งว่า “ลูกเสือใหม่ เข้าประจำหมู่-วัง” ให้นายหมู่ลูกเสือใหม่วิ่งเข้าประจำที่ (ที่เดิม)

๘. เมื่อทุกคนได้ทำพิธีปฏิญาณตนแล้ว ผู้กำกับจัดให้แถวหันหน้าไปทางจังหวัดพระนคร ถ้าอยู่ในกรุงเทพมหานครให้หันหน้าไปทางพระบรมมหาราชวัง ผู้กำกับวิ่งไปอยู่หน้าแถวแล้วสั่งว่า “ลูกเสือ ถวายความเคารพแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันทยา-อุท” ลูกเสือทุกคนทำวันทยาอุท ผู้กำกับกล่าวนำพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเจริญ ให้ลูกเสือทุกคนในที่นั้นรับ “ไชโย” พร้อมกัน ๓ ครั้ง แล้วจึงสั่ง “เรียบ-อาวูธ” แล้วสั่งแถวลูกเสือกลับที่เดิม แล้วจึงสั่ง “เลิกแถว”

หมายเหตุ ไม้พลองให้มีลักษณะกลมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๓ ซม. ยาว ๑.๕๐ ซม. ใต้หัวพลองลงมา ๒๐ ซม. ให้เจาะรูร้อยเชือกสำหรับรวมกระโجمได้ ใต้รูเจาะร้อยเชือกลงมาอีก ๕ ซม. ให้ขีดหมายเครื่องหมายตามมาตราเมตริกให้อ่านได้ทุกเซนติเมตรจนถึง ๗๕ เซนติเมตร

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่..... ผู้กำกับ “เจ้าเต็มใจที่จะปฏิญาณตนเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่หรือ” ลูกเสือใหม่ “ข้าเต็มใจ” ผู้กำกับ “เจ้าเข้าใจหรือไม่ว่า การที่เข้ามาเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จะต้องปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกเสือรุ่นน้องในกลุ่มลูกเสือของเราต้องแสดงให้เห็นความก้าวหน้าในชีวิตลูกเสือของเจ้า และต้องปฏิบัติตามกฎและคำปฏิญาณของลูกเสือทุกเมื่อ” ลูกเสือใหม่ “ข้าทราบและปฏิบัติได้” ผู้กำกับ “เจ้าพร้อมที่จะยืนยันและปฏิบัติตามคำปฏิญาณแล้วหรือ” ลูกเสือใหม่ “ข้าพร้อมแล้ว” ผู้กำกับ “ขอให้เจ้าทบทวนคำปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง” ลูกเสือใหม่ “ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ข้อ ๒ ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ ข้อ ๓ ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ” ผู้กำกับ “ข้าเชื่อในเกียรติของเจ้าว่า เจ้าจะ

ปฏิบัติตามคำสั่งญาติที่เจ้าได้กล่าวไว้” ผู้กำกับลูกเสือติดอินทรีอนุญาตให้ลูกเสือใหม่ แล้วกล่าวว่า ผู้กำกับ “บัดนี้ เจ้าได้เข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของคณะพี่น้อง ลูกเสือแห่งโลกอันยิ่งใหญ่แล้ว ขอให้เจ้าปฏิบัติหน้าที่ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และมีความสุขความเจริญตลอดกาลนาน ”

- ประดับสายสะพายให้ลูกเสือที่สอบวิชาพิเศษได้เกิน ๙ วิชา
- มอบเกียรติบัตรและรางวัล

พิธีส่งลูกเสือสามัญไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

พิธีส่งลูกเสือสามัญไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ดำเนินการดังนี้

จัดลูกเสือให้เข้าแถวรูปครึ่งวงกลม ๒ วง คือ ลูกเสือสามัญวงหนึ่งและลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ อีกวงหนึ่งหันหน้าเข้าหากัน ระยะห่างกันพอสมควร ตรงกลางระหว่างแดนทั้งสองนั้นจะมีผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือสามัญและผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ยืนอยู่ ถ้าไม่มีผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่จะให้รองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่แทนก็ได้ และมีนายหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะรับตัวลูกเสือใหม่ยืนอยู่ด้วย ในการนี้จะจัดให้มีธงประจำกองลูกเสือสามัญและธงประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อยู่ทางแดนของตนด้วยก็ได้ ผู้กำกับลูกเสือสามัญนำลูกเสือที่จะมอบตัวให้เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มายืนตรงหน้าผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่แล้วกล่าวว่า ข้านำ....(ออกนามลูกเสือ)...ซึ่งได้เป็นลูกเสือสามัญหลายปีแล้วมามอบให้อยู่ในกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ท่านจะรับไว้หรือไม่ ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตอบว่า ข้าพร้อมที่จะรับ.....(ออกนามลูกเสือ)...ไว้ในกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ แล้วหันไปพูดกับลูกเสือใหม่ว่า ขณะนี้เจ้ามีอายุที่จะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่แล้ว เจ้าเต็มใจที่จะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในกองของเราหรือ ลูกเสือใหม่ตอบ ข้าเต็มใจ ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือพูดกับลูกเสือใหม่ การที่เจ้าจะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่นั้น เจ้ามีหน้าที่สำคัญอีกขั้นหนึ่งที่จะต้องปฏิบัติต่อไป ข้าได้เห็นผลงานอันดีที่เจ้าได้ปฏิบัติมาแล้วและภูมิใจที่จะได้เห็นความสำเร็จของเจ้าในกิจการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในอนาคต ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่พูดกับลูกเสือใหม่ว่า ในนามของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ข้ายินดีรับเจ้าเข้าไว้ในกองของเรา

พิธีส่งตัวลูกเสือสามัญไปเป็น ล.ญ. จะกระทำพิธีส่งลูกเสือสามัญไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เมื่อ

๑. เมื่อผู้บังคับบัญชาลูกเสือหรือกองลูกเสือสามัญขอร้อง
๒. เมื่อลูกเสือสามัญคนนั้นสอบได้ลูกเสือเอกแล้ว
๓. เมื่อลูกเสือสามัญคนนั้นมีอายุครบ ๑๕ ปี หรืออายุ ๑๔ ปี กับ ๖ เดือนแล้ว
๔. เมื่อลูกเสือสามัญคนนั้นกำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา
๕. ได้รับความตกลงยินยอมระหว่างกองลูกเสือสามัญและกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
๖. สถานที่ซึ่งกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะรับลูกเสือใหม่กำหนด อาจเป็นห้องประชุมโรงเรียน ห้องลูกเสือที่โต๊ะหมู่บูชาและเครื่องเคารพสักการะครบ และมีเนื้อที่กว้างขวางที่สามารถกระทำพิธีการนั้นได้ โดยสะดวก หรืออาจที่ปะรำที่จัดขึ้นในสนามหน้าโรงเรียน

การถวายราชสดุดีพระบรมรูปรัชกาลที่ ๖

การถวายราชสดุดีพระบรมรูปรัชกาลที่ ๖ ดำเนินการดังนี้

๑. **เครื่องบูชา** จัดตั้งไว้หน้าพระบรมรูป ควรมีเครื่องทองน้อยและพานสำหรับวางพวงมาลัยหรือช่อดอกไม้ ถ้าไม่มีเครื่องทองน้อยให้จัดเครื่องบูชาดังนี้

- ก. รูป ๑ ดอก
- ข. เทียน ๑ เล่ม

ค. พานสำหรับวางพวงมาลัยหรือช่อดอกไม้

๒. พิธีกร พิธีกรเชิญประธานในพิธีจุดธูปเทียนถวายราชสักการะ ภายหลังที่ประธานได้จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยแล้ว

๓. ประธานในพิธี

(๑) เดินไปยังหน้าพระบรมรูป ถวายคำนับ (ตามระเบียบสำนักพระราชวัง) รับพวงมาลัยหรือช่อดอกไม้จากเจ้าหน้าที่ ถวายไว้บนพานที่หน้าพระบรมรูป แล้วจุดเทียน จุดธูป ตามลำดับ

(๒) เสร็จแล้วลงนั่งคุกเข่า ประนมมือ ถวายบังคม ๓ ครั้ง แล้วลุกขึ้นยืนถวายคำนับอีกครั้งหนึ่ง

(๓) ถอยออกมานั่งเตรียมถวายราชสดุดี ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าครึ่งก้าวคุกเข่าลง ตั้งเข่าซ้ายนั่งลงบนส้นเท้าขวา มือขวาแบคว่าวางลงบนเข่าขวา แขนซ้ายวางพาดบนเข่าซ้ายเอียงไปทางขวาเล็กน้อย เมื่อร้องเพลงราชสดุดีให้ก้มหน้าเล็กน้อยและให้เงยหน้าขึ้นตามเดิมเมื่อเพลงจบ (ถ้าถือหมวกอยู่ด้วยให้ปฏิบัติตามคู่มือระเบียบแถวของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ)

๔. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและแขกรับเชิญอื่น ๆ ปฏิบัติดังนี้

(๑) เมื่อประธานเดินไปจุดธูปเทียนบูชาพระบรมรูป ทุกคนยืนอยู่ในท่าตรง

(๒) เมื่อประธานลงนั่งคุกเข่าถวายบังคม ให้ทุกคนนั่งลงในท่าเตรียมถวายราชสดุดี

(๓) เมื่อประธานถอยมานั่งในท่าเตรียมถวายราชสดุดี พิธีกรจะนำถวายราชสดุดี ให้ทุกคนร้องตามพร้อมกัน

๕. เมื่อจบบทถวายราชสดุดีแล้วพิธีกรจะสั่งให้ทุกคน “ลุก” ทุกคนลุกขึ้นยืน เมื่อประธานเดินไปนั่งยังที่แล้วให้ทุกคนนั่งลง

หมายเหตุ สำหรับประธานในพิธีและผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เป็นสตรี เมื่อเวลาถวายราชสดุดีเพื่อความเหมาะสมให้นั่งคุกเข่าได้ทั้งสองข้างมือทั้งสองวางขนานกันไว้บนเข่าทั้งคู่การถวายราชสดุดีพระบรมรูปรัชกาลที่ ๖ กระทำได้ ๒ กรณี คือ

กรณีที่ ๑ ทำพิธีในสถานที่เปิดการอบรม โดยทำพิธีบูชาพระรัตนตรัยเสร็จเรียบร้อยแล้วจากนั้นจะเป็นพิธีถวายราชสดุดีพระบรมรูปรัชกาลที่ ๖ เมื่อพิธีถวายราชสดุดีเสร็จ ประธานฝ่ายดำเนินการกล่าวรายงาน ประธานในพิธีกล่าวเปิดการฝึกอบรม เสร็จแล้วประธานเดินไปนั่ง หรือไปทักทายผู้เข้ารับการฝึกอบรม หรือประธานอาจจะกลับ

กรณีที่ ๒ ทำพิธีถวายราชสดุดีนอกสถานที่เปิดการฝึกอบรม จะกระทำหลังจากพิธีเปิดแบบทางราชการเสร็จเรียบร้อยแล้ว จากนั้นจะออกไปทำพิธีถวายราชสดุดี ส่วนพิธีการถวายราชสดุดีก็ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้น

ลำดับขั้นตอนการชุมนุมรอบกองไฟ

๑. ลูกเสือพร้อมกันที่บริเวณพิธีจัดชุมนุมรอบกองไฟ จัดนั่งเวียนตามเข็มนาฬิกา แต่งชุดพร้อมแสดงบันเทิง - ชักซ้อมพิธีการ - หมู่บริการ

๒. นัดหมายแจ้งให้ลูกเสือทราบว่าใครเป็นประธาน และผู้ติดตาม ๒ คนชื่อ..ตำแหน่ง..วุฒิทางลูกเสือ...

๓. เมื่อประธาน และผู้ติดตามมาถึง **พิธีกรสั่งกองตรง** ประธานกลับเข้าที่นั่ง

๔. จุดกองไฟ

๕. ประธานเดินไปที่กองไฟ แสดงรหัส (มือขวา เฉียงไปข้างหน้า ๔๕ องศา) แล้วกล่าวเปิด - จบ ให้ทุกคนร้อง “ฟู ฟู ฟู”
๖. ร้องเพลง สยามมานุสติ (ไม่มีดนตรีประกอบ)
๗. ประธานกลับเข้าที่นั่ง คั่นรอบกอง, รอบกองไฟ
๘. หมู่บริการนำแห่พวงมาลัย – พุ่มฉลาก (เวียนขวา เริ่มที่ด้านขวาของประธาน เวียนครบ ๓ รอบ)
- ร้องเพลง – กลองยาวพวงมาลัย, พวงมาลัย, ใครรักใคร
๙. เริ่มการแสดง ประธานจับฉลาก
- หมู่แสดง นายหมู่ทำความเคารพ (นายหมู่สั่งตรง แล้วทำวันทยาหัตถ์คนเดียว) อาจมีเพลงประจำหมู่
๑๐. แสดงจบ กลับเข้าที่ ทำความเคารพเหมือนเดิม
๑๑. เชิญกล่าวชมเชย “พี่น้องลูกเสือทุกคนโปรดยืนขึ้นเอามือขวาไว้ที่อกข้างซ้าย พร้อมกับโยนไปให้หมู่ที่แสดง ด้วยคำชมเชยว่า..... ๓ ครั้ง นับ ๑ ๒ ๓ ”
๑๒. ตอบรับคำชมเชย “หมู่ที่แสดงจบ เอาแขนขวาทับแขนซ้าย กล่าวด้วยคำสุภาพ.....พร้อมโค้งคำนับ ๑ ครั้ง”
๑๓. อาจมีกิจกรรมอื่น ๆ สลับตามสมควร เกม, รำวง, ปรบมือ
๑๔. แสดงครบทุกหมู่ พิธีกรนำร้องเพลงช้า ที่ทุกคนร้องได้ สร้อยเพลง หรือ เพลงลาวดวงเดือน
๑๕. พิธีกรเชิญ ประธานเล่าเรื่องสั้นและกล่าวปิด
๑๖. ผู้บังคับบัญชา-ลูกเสือจับมือเป็นวงกลมร่วมร้องเพลงสามัคคีชุมนุม
๑๗. หมู่บริการนำสวดมนต์แผ่เมตตา และร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี
๑๘. นัดหมาย แยกย้ายกลับที่พัก หมู่บริการเก็บสิ่งของรอบงานชุมนุมรอบกองไฟ

บทบาทหน้าที่ของพิธีกร

๑. นัดหมายสมาชิก

- ๑.๑ เรื่องการแสดง
- ๑.๒ เวลาส่งเรื่อง
- ๑.๓ เพลงประจำหมู่
- ๑.๔ การแต่งกาย
- ๑.๕ ข้อห้าม
- ๑.๖ ข้อปฏิบัติ
- ๑.๗ ขั้นตอน
- ๑.๘ หน้าที่หมู่บริการ

๒. นัดหมายประธานในพิธี

- ๒.๑ เวลา
- ๒.๒ ขั้นตอน
- ๒.๓ การกล่าวเปิด
- ๒.๔ การเล่าเรื่องสั้น

๓. ก่อนการชุมนุม

- ๓.๑ ตรวจสอบสถานที่/อุปกรณ์/ กองไฟ
 ๓.๒ รับเรื่องที่จะแสดง (ไม่ควรซ้ำกัน)
 ๓.๓ จัดรายการให้เหมาะสม

สำหรับพิธีกรรอบกองไฟ

ประธาน.....ตำแหน่ง..... วุฒิทางลูกเสือ.....
 ผู้ติดตาม.....ตำแหน่ง..... วุฒิทางลูกเสือ.....
 ผู้ติดตาม.....ตำแหน่ง..... วุฒิทางลูกเสือ.....

คำกล่าวเปิดการประชุมรอบกองไฟ

ตัวอย่างที่ ๑

จากทิศเหนือ สูทิศใต้ จากทิศตะวันออก สูทิศตะวันตก ข้าพเจ้าขอเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงมาเป็นสักขีพยานในการชุมนุมรอบกองไฟ ณ แห่งนี้ ขอจงนำความโชคดีมาสู่พี่น้องลูกเสือ และขอให้กิจการลูกเสือจงเจริญรุ่งโรจน์เหมือนแสงไฟอันรุ่งโรจน์ สิ่งไม่ดีไม่งามทั้งหลาย ขอจงมอดไหม้เป็นเถ้าถ่านในกองไฟนี้ พี่น้องลูกเสือทั้งหลาย บัดนี้ถึงเวลาแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดชุมนุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้

ตัวอย่างที่ ๒

พี่น้องลูกเสือที่รักทั้งหลาย

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญให้มาเป็นประธานกล่าวเปิดการประชุมรอบกองไฟของลูกเสือโรงเรียน..... ในครั้งนี้

พี่น้องลูกเสือที่รักทั้งหลาย ขณะนี้พวกเราไม่ได้อยู่โดยลำพัง เพราะจากทิศเหนือจรดทิศใต้ จากทิศตะวันออกจรดทิศตะวันตก ยังมีพี่น้องลูกเสือทั่วโลกกำลังเข้าค่ายพักแรมและชุมนุมรอบกองไฟเช่นเดียวกับพวกเราในขณะนี้ ในนามของพี่น้องลูกเสือทุกคน ขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการโรงเรียน, ท่านผู้มีเกียรติทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้การจัดกิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือและการชุมนุมรอบกองไฟครั้งนี้ประสบความสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ขออำนาจแห่งพระบารมีปกเกล้าของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชการที่ ๖ ผู้ทรงสถาปนากิจการลูกเสือไทย สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายโปรดดลบันดาลให้การชุมนุมรอบกองไฟครั้งนี้ บรรลู่วัตถุประสงค์และเป้าหมายทุกประการ ขอให้พี่น้องลูกเสือทุกคนมีความสุข สนุกกับการชุมนุมรอบกองไฟในคำคืนนี้ ขอให้กิจการลูกเสือไทยจงเจริญรุ่งเรือง ประดุจเปลวไฟที่กำลังลุกโชติช่วงซิวาลอยู่เบื้องหน้าพวกเราขณะนี้ และขอให้อุปสรรคทั้งหลายทั้งปวงที่ขัดขวางกิจการของลูกเสือ จงมอดไหม้ไปกับกองไฟที่กำลังลุกไหม้อยู่ขณะนี้

บัดนี้ได้เวลาอันสมควรแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้

ตัวอย่างที่ ๓

น้องลูกเสือที่รักทั้งหลาย

ในคำคืนนี้ พวกเราไม่ได้โดดเดี่ยวเดียวดาย เพราะจากทิศเหนือจรดทิศใต้ จากทิศตะวันออกจรดทิศตะวันตก ยังมีพี่น้องลูกเสือทั่วโลก กำลังชุมนุมรอบกองไฟเหมือนกับพวกเราขณะนี้ ขออำนาจพระบารมีปกเกล้าของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการที่ ๖ ผู้ทรงสถาปนากิจการลูกเสือไทย ได้โปรดดล

บันดล ให้กิจการลูกเสือไทย เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าสถาพร เหมือนดั่งเปลวไฟที่กำลังลุกโชติช่วงซวาลเบื้องหน้าพวกเรานี้ สิ่งที่เป็นอุปสรรคขัดขวางกิจการของลูกเสือไทย จมอดไหม้ไปกับกองไฟที่กำลังลุกไหม้อยู่ตรงเบื้องหน้า

บัดนี้ได้เวลาอันสมควรแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุมรอบกองไฟของโรงเรียน.....

ณ บัดนี้

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ความหมายของลูกเสือและการลูกเสือ

ลูกเสือ (Boy Scout) หมายถึง เด็กที่อยู่ในองค์การซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน และอีกนัยหนึ่งหมายถึง องค์การที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกหัดอบรมเด็กให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น (สุเวศ กลัปศรี, ๒๕๕๖ : ๒๘) การลูกเสือ (Scouting) หมายถึง กิจกรรมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม รักและเคารพในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตาม มีความอดทน มีน้ำใจ และมีชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข (สุเวศ กลัปศรี, ๒๕๕๖ : ๒๘) การลูกเสือมีเป้าหมายในการอบรมสั่งสอนและฝึกฝนให้เด็กเป็นพลเมืองดี

หลักการของการลูกเสือ

มุ่งส่งเสริม สร้างสรรค์ให้ลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมลูกเสือและใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองให้เกิดความสุขให้เป็นคนดี คนเก่ง พึ่งตนเอง เห็นอกเห็นใจ และช่วยเหลือผู้อื่นได้ มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยยึดหลักการ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือเป็นหลักปฏิบัติ

ความสำคัญของกิจกรรมลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่มีคุณภาพ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย รู้จักเสียสละ สร้างความสามัคคี บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงทำให้ประเทศทั่วโลก ยอมรับถึงความสำคัญของกิจการลูกเสือ

วัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคีและมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้ ๑) ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและพึ่งตนเอง ๒) ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ๓) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ ๔) ให้รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และ ๕) ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศชาติ

แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ

การฝึกอบรมที่เบเดน โพเอลล์ (ศาสตราจารย์ บังทอง, ๒๕๓๗ : ๒๔) เป็นผู้กำหนดแบบอย่างไว้ นั้นใช้เส้นที่ ๓ ประการ คือ ๑) กิจกรรมกลางแจ้ง ๒) ความสำเร็จ และ ๓) การรับใช้ผู้อื่น กิจกรรมลูกเสือก็คือการเล่น (Scouting is game) และสิ่งที่เด็กต้องการ ๕ ประการ คือ การผจญภัย (Adventure) ได้เพื่อน

(Friendship) เพื่อนธาร (The Outdoor World) การสนุก (Good Fun) และ สุขสม (A Feeling of Achievement) โดยสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (๒๕๒๕ : ๑๙ - ๒๐) ได้กำหนดคุณลักษณะในการฝึกอบรมลูกเสือ ได้แก่ ๑) เครื่องแบบลูกเสือ ๒) คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ๓) การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น ๔) การฝึกอบรมที่ต่อเนื่องกันและก้าวหน้าสูงขึ้น ๕) ระบบหมู่ ๖) ระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ ๗) กิจกรรมกลางแจ้ง ๘) การเล่นเกมหรือการเล่นของลูกเสือ ๙) การร้องเพลงและการชุมนุมรอบกองไฟ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (๒๕๓๗ : ๑๖๕ - ๑๖๖) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาลูกเสือ ๘ ประการ คือ ๑) การพัฒนาทางกาย ๒) การพัฒนาทางสติปัญญา ๓) การพัฒนาทางจิตใจและศีลธรรม ๔) การพัฒนาในเรื่องการสร้างค่านิยมและเจตคติ ๕) การพัฒนาสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ๖) การพัฒนาสัมพันธ์ภาพทางสังคม ๗) การพัฒนาสัมพันธ์ภาพต่อชุมชน และ ๘) การพัฒนาทางด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

วิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือ

เบเดน โปเอลล์ (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, ๒๕๓๒ : ๒๑) ได้ใช้กลวิธีการฝึกอบรมลูกเสือที่เรียกว่า “การเรียนปนเล่น ” ซึ่งดูเสมือนว่าเป็นกลวิธีที่เหมาะสมกับเด็ก ๆ มากที่สุด โดยผสมผสานกิจกรรมกลางแจ้งที่มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้าอย่างเหมาะสม สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (๒๕๓๒ : ๔) ได้อธิบายถึงวิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือที่จะก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติไว้ดังนี้ ๑) จัดให้มีระบบการฝึกอบรมที่สนุกสนาน ดึงดูดความสนใจ ก้าวหน้าโดยอาศัยคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ๒) ให้เด็กชายได้ปฏิบัติกิจกรรมที่ตนถนัดในทีกลางแจ้งเป็นส่วนใหญ่และให้บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นด้วย ๓) ให้ฝึกหัดความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นเป็นขั้นๆ และเพิ่มการฝึกอบรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อว่าจะได้เกิดความสามารถ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีนิสัยใจคอดี เป็นที่ไว้วางใจสามารถในการเป็นผู้นำและปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น โดยมีวิธีการลูกเสือ ซึ่งมีองค์ประกอบ ๗ ประการ คือ ๑) คำปฏิญาณและกฎ ๒) เรียนรู้จากการกระทำ ๓) ระบบหมู่ ๔) การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ๕) การศึกษาธรรมชาติ ๖) ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม และ ๗) การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่

แนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑

ผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องด้านลูกเสือของจังหวัดสุพรรณบุรีประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้แทนคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดสุพรรณบุรี นายกษมาคมลูกเสือจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้แทนสมาคมลูกเสือจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหลวง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านฟ้า และ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังยาว ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ ดังนี้

๑) ด้านนโยบายลูกเสือ

๑.๑ สภาพปัจจุบัน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือทุกแห่งตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๑.๒ ปัญหา

- นโยบายเกี่ยวกับลูกเสือไม่มีความชัดเจน ไม่มีการกำหนดเป็นจุดเน้น ทำให้ขาดความรู้ ด้านนโยบายส่งผลให้ขาดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมลูกเสือ

- บุคลากรในสถานศึกษาบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญลูกเสือ
- นโยบายขาดบุคลากรในการขับเคลื่อนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา
- หน่วยเหนือมีการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาไม่ต่อเนื่อง
- มาตรการติดตามบุคลากรที่ไม่มีวุฒิทางลูกเสือ ยังไม่ได้ดำเนินการ
- ความไม่ชัดเจน โดยเฉพาะสำนักงานเขตพื้นที่ เจ้าหน้าที่ลูกเสือ ต้องมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารกองลูกเสือในสถานศึกษา และทางโรงเรียนโดยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียนไม่มีความรู้ ไม่มีความชัดเจน ในนโยบายที่กระทรวงศึกษากำหนด

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาควรใช้คนให้เหมาะกับงาน

๑.๓ แนวทางในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

- ควรกำหนดความชัดเจนด้านนโยบายทางด้านลูกเสือ เพื่อให้สถานศึกษาปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาลูกเสือร่วมกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับสถานศึกษา รวมทั้งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดได้ทราบนโยบายของลูกเสือ และออกนิเทศ ติดตามกิจกรรมลูกเสืออย่างจริงจังและต่อเนื่อง

- ควรแต่งตั้งคณะกรรมการออกติดตามการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษา

- ให้ความรู้และอบรมศึกษานิเทศก์ เพื่อสามารถออกนิเทศเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการออกติดตามการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาได้

๒) ด้านการขอจัดตั้งกองและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

๒.๑ สภาพปัจจุบัน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก บางสถานศึกษามีการจัดตั้งกองลูกเสือ บางสถานศึกษายังไม่มีการตั้งกองลูกเสือ และบางสถานศึกษาไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าปัจจุบันมีการตั้งกองลูกเสือหรือไม่

๒.๒ ปัญหา

- เนื่องจากจำนวนนักเรียนมีน้อยมากจนไม่สามารถขอตั้งกองลูกเสือในสถานศึกษาได้ ทั้งยังจำนวนครูน้อย ครูในสถานศึกษาย้ายบ่อย ครูไม่มีวุฒิทางลูกเสือ และไม่เข้ารับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ส่งผลให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการขอจัดตั้งกองลูกเสือ

- การจัดกองลูกเสือในสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการตามสภาพเดิมได้

๒.๓ แนวทางในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

- หน่วยงานต้นสังกัดควรอบรมทบทวนให้ความรู้แก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสถานศึกษาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งกองและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดตั้งกองลูกเสือในสถานศึกษา

- ควรดำเนินการแก้ไขข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการ การขอจัดตั้งกองและผู้บังคับบัญชาลูกเสือเสียใหม่ให้มีความเหมาะสมกับสภาพสถานศึกษาในปัจจุบัน

๓) ด้านการเงินลูกเสือ

๓.๑ สภาพปัจจุบัน

- สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่วนใหญ่เก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือตามอัตราที่กำหนดคือไม่เกินปีละ ๕ บาท และมีการแบ่งตามสัดส่วน การจัดแผนการใช้จ่ายเงินลูกเสือ การเก็บรักษาเงิน การรายงานการเงินประจำปี การใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด แต่ก็มีสถานศึกษาจำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถเก็บเงินค่าบำรุงจากลูกเสือได้

๓.๒ ปัญหา

- สถานศึกษาไม่มีงบประมาณส่วนที่เป็นเงินค่าบำรุงลูกเสือมาใช้จ่ายในกิจกรรมลูกเสือ นอกจากนั้นทางสถานศึกษายังไม่มีความรู้การบริหารทางการเงินลูกเสือ

- ปัญหาระเบียบข้อบังคับ (ลส.๑๙) สถานศึกษาต้องออกไปเสิร์ฟรับเงินให้ลูกเสือที่ชำระเงินทุกคน ทำให้สถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีนักเรียนน้อยไม่สามารถออกไปเสิร์ฟรับเงิน (ลส.๑๙) ได้

- กระบวนการชำระเงินลูกเสือ สถานศึกษาควรฝึกให้ลูกเสือเกิดสุขนิสัยการประหยัดและอดออม

- การบริหารกองลูกเสือในสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับข้อบังคับลูกเสือ

๓.๓ แนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ทางสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารทางการเงินลูกเสือ เพื่อทางสถานศึกษาจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้อง นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่ควรให้คำแนะนำออกติดตาม ตรวจสอบ การเงินของลูกเสือเป็นประจำและต่อเนื่อง

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรติดตามการบริหารการเงินในสถานศึกษาทุกแห่ง โดยเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารการเงินลูกเสือของสถานศึกษาทุกแห่งในอำเภอมารับฟังคำชี้แจงถึงแนวปฏิบัติ และติดตามโดยคณะกรรมการออกติดตามการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาในโอกาสต่อไป

๔) ด้านแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

๔.๑ สภาพปัจจุบัน

- สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดมีการจัดกิจกรรมลูกเสือ แต่ยังจัดกิจกรรมไม่เป็นไปตามหลักสูตร และแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา เช่น ลูกเสือตรี ลูกเสือโท และลูกเสือเอก

๔.๒ ปัญหา

- ครูขาดความรู้ ความชำนาญในการจัดกิจกรรมทางลูกเสือ การปฏิบัติในกิจกรรมของครูแต่ละคนมีความเห็นไม่ตรงกัน

- ผู้บริหารสถานศึกษาและครูไม่ให้ความสำคัญในวิชาลูกเสือ จึงใช้เวลาในคาบกิจกรรมไปจัดกิจกรรมอื่น ๆ

๔.๓ แนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ถึงแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาให้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู

- สถานศึกษาต้องมีแผนการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้ความรู้โดยจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู เช่น เตรียมลูกเสือสำรอง จนถึงเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ

- นโยบายไม่สร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในรูปแบบต่าง ๆ

- วิธีการของผู้กำกับลูกเสือในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสุขแฝงด้วยความรู้ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

๕) ด้านกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม

๕.๑ สภาพปัจจุบัน

- สถานศึกษาที่มีความพร้อมส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม แต่กิจกรรมดังกล่าวไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เช่น ครูไม่เข้าใจกระบวนการพานักเรียนไปเข้าค่ายพักแรม

๕.๒ ปัญหา

- บางสถานศึกษาที่ไม่มีความพร้อม เช่น นักเรียนมีจำนวนน้อย ขาดครู และครูไม่มีความรู้และขาดทักษะในกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม จึงเลือกที่จะทำกิจกรรมเดินทางไกลเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม

- ไม่เป็นไปตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ ข้อ ๒๗๓

๕.๓ แนวทางในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมทบทวนเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมให้แก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาบางแห่งมีการจัดร่วมกับสถานศึกษาแห่งอื่นในลักษณะเครือข่ายทั้งระดับกลุ่มและระดับอำเภอ

๖) ด้านพิธีการลูกเสือ

๖.๑ สภาพปัจจุบัน

- สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่ง มีการจัดกิจกรรมวันสำคัญ ๆ เกี่ยวกับลูกเสือเช่นวันสถาปนาลูกเสือแห่งชาติ และวันคล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ เป็นประจำทุกปี

- พิธีการเกี่ยวกับ การเปิดประชุมกอง การเข้าประจำกอง พิธีประดับเครื่องหมายต่าง ๆ การประชุมนายหมู่ การจัดกิจกรรมนุมนุมรอกองไฟ ส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการตามข้อบังคับ ทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของกิจการลูกเสือ

๖.๒ ปัญหา

- ผู้บังคับบัญชาไม่มีความรู้ในพิธีการลูกเสือ ทำให้ไม่มีความมั่นใจ ปฏิบัติผิดขั้นตอน หรือไม่ปฏิบัติในกิจกรรมดังกล่าว

๖.๓ แนวทางในการพัฒนาพิธีการลูกเสือในสถานศึกษา

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมทบทวนเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับพิธีการลูกเสือแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือให้ปฏิบัติได้ถูกต้อง

๗) สถานศึกษาได้สอดแทรกค่านิยมพื้นฐาน ๑๒ ประการตามนโยบายของรัฐบาล ไว้ในกิจกรรมลูกเสือ

- สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ ได้สอดแทรกกับกิจกรรมลูกเสือ โดยการจัดกิจกรรมหน้าเสาธงประจำวันทุก ๆ วัน สอดแทรกในเวลาเรียนทุกวันพุธที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ ให้นักเรียนท่องจำควบคู่กับการปฏิบัติและนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกฎของลูกเสือและค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ สอดแทรกในทุกกิจกรรม ได้แก่ การบำเพ็ญประโยชน์ การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม พิธีสวนสนาม วันสถาปนาลูกเสือ โดยให้ลูกเสือเน้นการปฏิบัติจริง ฝึกให้ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา ระเบียบแถว

- กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากนามธรรมสู่การปฏิบัติ และ จากการปฏิบัติสู่นามธรรม

- ผู้บริหารและครูส่งเสริมการใช้กระบวนการกลุ่ม โดยกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบแก่นักเรียนให้ชัดเจน

บรรณานุกรม

- กรมพลศึกษา, กองลูกเสือ งานวิชาการ คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เล่ม ๑ เครื่องหมายลูกเสือโลก โรงพิมพ์สยามรัฐ, ๒๕๒๙, ๘๓ หน้า
- คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เล่ม ๒ เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ โรงพิมพ์สยามรัฐ, ๒๕๒๙, ๑๓๓ หน้า
- คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เล่ม ๓ เครื่องหมายลูกเสือหลวง โรงพิมพ์สยามรัฐ, ๒๕๒๙, ๙๙ หน้า
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๓๓). **คู่มือพัฒนาทักษะดำเนินชีวิต ระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมการวิชา กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๖). **คู่มือการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, สำนักงาน, ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๙ โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๐, ๑๗๓ หน้า
- คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ชั้นความรู้ขั้นสูง โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๒, ๒๙๗ หน้า
- คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้ขั้นสูง โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๒, ๓๓๙ หน้า
- คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้เบื้องต้น โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๕, ๒๘๐ หน้า
- คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๕, ๓๐๐ หน้า
- คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ขั้นสูง โรงพิมพ์สหાયการพิมพ์, ๒๕๒๖, ๔๐๖ หน้า
- คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้ขั้นสูง โรงพิมพ์สหાયการพิมพ์, ๒๕๒๖, ๔๗๐ หน้า
- คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๙, ๑๙๗ หน้า
- คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ชั้นความรู้เบื้องต้น โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๐, ๒๘๕ หน้า
- คู่มือการฝึกอบรมนายหมู่ลูกเสือ โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๑, ๑๑๕ หน้า
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (๒๕๔๙). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- เนตรดาว ปาลรัตน์. (บทคัดย่อ) การบริหารงานกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- น้ำเชื่อม ยิ้มฤทธิ์. (๒๕๔๐). **รายงานการประเมินผลการดำเนินงานลูกเสือ-เนตรนารี และการจัดกิจกรรมตามเกณฑ์มาตรฐานกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่**. เอกสาร ศน. สปจ. ที่ ๒๘/๒๕๔๐. หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติลูกเสือ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๐๙ พระราชบัญญัติลูกเสือ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๒๘ โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๘, ๑๖ หน้า
- ระวีวรรณ ไตรคุ้มตัน. (๒๕๕๓) ปัญหาการจัดกิจกรรม -เนตรนารีของบุคลากรโรงเรียนระดิงหินประชาสรรค์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

วาสนา เจริญเปลี่ยน. (บทคัดย่อ) การศึกษาการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรี วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (๒๕๕๑). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช.**

๒๕๕๑. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมพลศึกษา คู่มือศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๑, ๑๙๗ หน้า

----- แผนการสอนกิจกรรมลูกเสือสำรอง เตรียมลูกเสือสำรอง โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๐, ๕๑ หน้า

----- แผนการสอนกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ ๑ โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๐, ๖๓ หน้า

----- แผนการสอนกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ ๒ โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๐, ๖๖ หน้า

----- แผนการสอนกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ ๓ โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๐, ๖๓ หน้า

----- แผนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ลูกเสือตรี โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๐, ๗๘ หน้า

----- แผนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ลูกเสือโท โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๐, ๑๑๗ หน้า

----- แผนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ลูกเสือเอก โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๐, ๘๘ หน้า

ศาสตราจารย์ บัณฑิต. (๒๕๓๗). การบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศิริชัช สุทธิชาติ. (บทคัดย่อ) กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ของผู้บริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตำบลท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาอีสเทิร์น.

ศิริชาติ วงษ์ใหญ่. (๒๕๔๙) สภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ประเภทลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ ๕. รวมเล่มบทคัดย่อรายงานการวิจัยของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (๒๕๒๕). คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (๒๕๓๔). คู่มือ การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสามัญชั้นความรู้ขั้นสูง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (๒๕๓๗). คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือชั้นผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุเวศ กลัศจรรย์. (๒๕๕๖). การพัฒนากิจกรรมลูกเสือเพื่อสร้างภาวะผู้นำของเยาวชนไทย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

สุนทร ทัด. (๒๕๔๖) การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. สารนิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อุดม กีก้อง. (๒๕๔๕). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กับผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.